

katolički list

Ante Forgić

ZVONIK

GODINA: VIII

BROJ: 6 (80)

Subotica, lipanj (juni) 2001.

Cijena 30,00 din

Crkva Marije Majke Crkve u Subotici

ZAJEDNIŠTVO DUHA SVETOGA

Na početku Euharistije svećenik najčešće pozdravlja okupljenu zajednicu divnim pozdravom. Tim pozdravom pozdravio je sv. Pavao Korinćane na koncu svoje druge poslanice njima upućene. Taj pozdrav doista je poseban i vrlo sadržajan: "Milost Gospodina Isusa Krista, ljubav Boga i zajedništvo Duha Svetoga sa svima vama!" (2 Kor 13,13). U korintskoj zajednici bilo je puno nesloge i nemira. Pavao im stoga želi predočiti sliku Presvetog Trojstva kao uzor sloge i zajedništva ljubavi. Poželio im je stoga najviše što je mogao: da s njima bude milost Isusova, ljubav Očeva i zajedništvo Duha Svetoga. Doista, ZAJEDNIŠTVO je djelo Duha Svetoga. On je početak, ostvarenje, jamac istinske i autentične crkvenosti i pravog zajedništva. Zato je potrebno neprestano oslušivati poticaje Duha Svetoga. On će nas uputiti kako da izgradimo toliko potrebno zajedništvo. Za izgrađivanje tog zajedništva, odnosno Crkve, jer je Crkva zajednica, zajedništvo vjernika, Duh Sveti je pripremio posebne darove. Svakome se, pak, daje očitovanje Duha na korist (usp. 1 Kor 12,7). Na korist osobnu i na korist svima. Sv. Pavao nabroja mnoštvo darova Duha Svetoga: riječ mudrosti, riječ spoznanja, vjera, dari liječenja, čudotvorstva, prorokovanje, razlučivanje duhova, različiti jezici, tumačenje jezika. "A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakomu napose kako hoće" (usp. 1 Kor 12,8-11).

Da bi naglasio koliko i kakvo mora biti zajedništvo Isusovih učenika, Pavao je učinio jednu izvrsnu usporedbu. Usporedbu s tijelom. I tumači kako su svi udovi tijela važni i potrebni. I stanje jednog uda odražava se i na druge. Tako "ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi" (1 Kor 12,26). A nakon toga Pavao otvoreno kaže: "A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi" (1 Kor 12,27). Zatim nabroja različite službe u Crkvi i zaključuje da su u Crkvi svi važni. Svatko mora izvršiti svoje poslanje, služeći se darovima kojima ga je Duh obdario a osobito moraju paziti na ljubav, jer bez ljubavi ništa ne vrijedi! (usp. 1 Kor 13).

Dobro bi bilo da se svi u Crkvi, na početku trećeg tisućljeća, podsjetimo ovog sadržajnog poglavlja iz Druge poslanice Korinćanima. Potrebno je shvatiti ga i prihvatiti na novi način - sa zanosom i oduševljenjem kako bi zajedništvo kršćana opet postalo privlačna snaga. Tko nije u zajedništvu, taj nije kršćanin. Podsjetimo se samo što se dogodilo kad je Juda napustio dvoranu Posljednje večere, kad je napustio zajedništvo s Isusom i apostolima - "Bijaše noć" (Iv 13,30).

Dobro bi bilo nanovo oživjeti u sebi sve darove kojima nas je Duh Sveti obdario i brzo ih upotrijebiti služeći braći i sestrama, dajući tako svoj udio u ostvarivanju zajedništva, u izgradnji Crkve u suvremenom svijetu i doprinoseći stvaranju civilizacije ljubavi, za kojom svi čeznemo.

Na Duhove smo molili u Zbornoj molitvi: "Bože, izlij na sav svijet darove svoga Duha: što si svojom dobrotom učinio na počecima Crkve to i danas izvrši u srcu svojih vjernika." A što je to, snagom Duha Svetoga, Bog učinio na počecima Crkve?! Oslobodio ih je straha, učinio je da postanu oduševljeni i zanosni Kristovi svjedoci i navjestitelji njegovog evanđelja... I posebno. Učinio je da budu jedno srce i jedna duša; da budu postojani u molitvama, nauku apostolskom, lomljenju kruha i zajedništvu! Bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko! (usp. Dj 2,42-47; 4,32-35). I zbog toga je njihovo misionarsko djelovanje bilo tako uspješno (usp. Dj 2,47b).

Mislim da život prve kršćanske zajednice treba postati program kršćanske zajednice na početku novog milenija za jednu ljudskiju i kršćanskiju - sretniju budućnost. Ako surađujemo s darovima Duha Svetoga, to će postati stvarnost! A to od srca želim i vama sebi,

vaš urednik

Molimo za naše svećenike!

O blagdanu sv. Petra i sv. Pavla, dvaju velikih apostola, želimo danas, dragi Isuse, razmišljati o daru svećeništva!

Najprije ti se, Isuse, želim zahvaliti za milost koju si nam ostavio: sakrament sv. Reda. Time si čovjeka htio opskrbiti svim onim milostima koje ga neće osiročiti zbog Tvog uzlaska k Ocu, nego ćeš se i dalje uprisutnjivati po tom besplatnom daru. Hvala Ti. Hvala Ti za svakog svećenika ponaosob, kao i za sve one koji pomažu da nam susret s Tobom bude uzdignut na najvišu razinu.

Isuse, veliki Svećeniče, Ti si pozvao mnoge muškarce svijeta da budu posrednici između Tebe i čovjeka, između Stvoritelja i stvorenja. Velika je to uloga! Mnogi toga nisu niti svjesni! Jeza me, mili Isuse, hvata, kada pomislim da se Ti, koji si pravi Bog, ponazočuješ među nas ljude upravo po rukama i riječima svakog valjano zaređenog svećenika! Kada svećenik izgovori riječi: "Tebe, zato, molimo, rosom Duha Svetoga, posveti ove darove da nam postanu Tijelo i Krv, Gospodina našega Isusa Krista" - evo Te k nama. Ti si nazočan svojim Tijelom i

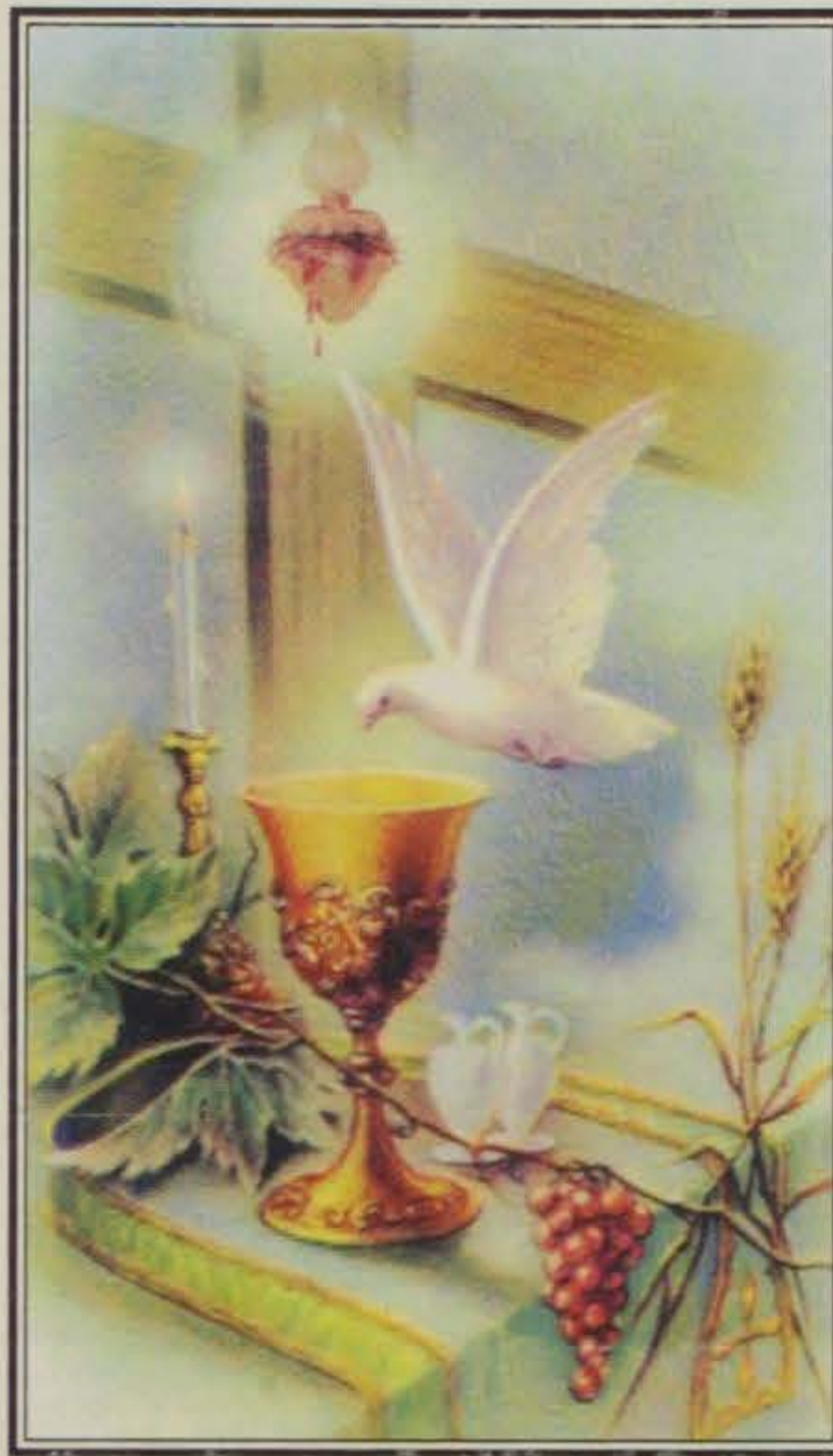
svojom Krvlju pod tim prilikama kruha i vina.

Niti jedan se svećenik ne može pohvaliti da je zaslužan što si ga izabrao. Birao si, Isuse, kako se Tebi svidjelo: netko je spretniji, netko manje spretan; netko ima više dara govora, netko manje; jedan je jači, drugi slabiji ... svi su različiti! Netko je nevjeran poput apostola Tome, a netko tvrdoglav kao apostol Petar. Ima i onih koji bi htjeli uvijek prva mjesta (biti Tebi s lijeva i s desna u Tvome Kraljevstvu) poput braće Zebedevijevih, a ima i onih grabežljivih na novac poput Jude koji bi Te lako prodali i izdali. No, sve si njih Ti birao. Mi, Tvoja stvorenja, nemamo pravo mrmljati protiv tog Tvog izbora. Na nama je da molimo da ne padnu u napast i budu Ti ustrajni.

Zapažamo, Isuse, da Te krhkost Tvojih stvorenja toliko ne smeta. Ti računaš s tim da je čovjek slab. Premda su se svi apostoli sakrili u trenutku Tvoje muke, Ti im se opet očituješ nakon svog slavnog Uskrsnuća. To nam kazuje da tražiš od nas da se dignemo nakon pada, da se vratimo nakon lutanja, da priznamo svoju slabost, ali da Te molim za jakost!

Neka upravo ovo bude, dragi Isuse, naša molitva za svete svećenike! Obaspi nas obilato novim svećeničkim zvanjima. Neka Te ganu naše poluprazne crkve! Sve svećenike svakodnevno posvećuj da teže biti uza Te, da se vrata ako lutaju, da se dignu ako su pali, da se pokaju kada su pokajanja potrebni. Blagoslovi, Gospodine, naše obitelji da rađaju i odgajaju djecu koja će biti spremna prihvatiti Tvoj poziv. Blagoslovi i sve one koji nemaju lijepu sliku o svećeništvu, jer su ih neki "Jude" sablaznili. Neka se takvi na pravi put vrata, molimo te!

Marinko Stantić

Piše: mr. Andrija Kopilović

**10. 06. 2001. - SVETKOVINA
PRESVETOGA TROJSTVA**

Izr 8,22-31; Rim 5,1-5; Iv 16,12-15

U ime Trojedinoga Boga

Nakon proslave najvećih otajstava Kristova spasenjskoga djela Crkva nastavlja liturgijski hod vremenom "kroz godinu". Započinje svetkovinom Presvetoga Trojstva. Uistinu, u novi milenij i mi smo zakoračili u ime Trojedinoga Boga. U prvom čitanju današnjeg bogoslužja razmišljamo o otajstvu druge božanske osobe kako ju u suodnosu triju osoba vidi Knjiga mudrosti. Po njemu i u njemu sve je stvoreno i stoga nas razmišljanje vodi u otajstvo dijaloga. Presveto Trojstvo je jedan Bog u vječnom darivanju triju osoba i u vječnom dijalogu ljubavi triju osoba, te je djelovanje svake od tih osoba prema vanjskom svijetu zapravo čin troosobnoga Boga u poslanju ali sa naglaskom na pojedinu osobu. Tako se stvaranje svijeta, o kome je u ovom čitanju riječ, pripisuje drugoj božanskoj osobi, jer je odraz samoga i vječnoga Boga. Nama kršćanima, kad god slavimo ovu svetkovinu, nameće se pitanje da li smo još uvijek zajednica koja samo štuje i poštuje Boga, ili smo konačno zajednica koja je zaživjela božanski milosni život, a to znači pretočiti svoje odnose ovdje na zemlji u dijalošku ljubav koja isključuje nadmetanje, nego je stvarni suživot braće i sestara - djece Božje. Trojstvo nam nije objavljeno da ga razmišljamo, nego nam je, po Duhu Svetom, dana milost da ga živimo. Kršćanstvo je vjera zajedništva, a temelj toga zajedništva očituje upravo najdublja istina naše vjere - troosobni Bog. I nakon XX. stoljeća kršćanstva aktualna je tematika i osobnog i zajedničkog života Crkve. Dobro je i danas postaviti pitanje koliko smo stvarno vjernici jednoga Boga, ali koji je u tri osobe. Dakle, jesmo li vjernici trojstvenosti, ili smo vjernici poredani po nekakvoj izmišljenoj ljestvici na bolje i gore, na važnije i manje važne. Jednom riječju, da li i dalje naglašavamo našu različitost ili ispovijedamo, u svojoj Crkvi i u svojoj vjeri, naše zajedništvo. Ispovijediti i slaviti Presveto Trojstvo znači uvijek nanovo pokušati živjeti mnoštvo u jedinstvu, snagom Duha Svetoga.

17. 06. 2001. - 11. NEDJELJA KROZ GODINU

2 Sam 12,7-10, 13; Gal 2,16. 19-21; Lk 7,36-8, 3

Oproštenje i oslobođenje

Bogoslužje današnje nedjelje govori nam o opraštanju. Da bi u Novom zavjetu mogli razumjeti tu veliku istinu i spasonosni čin našega Gospodina, moramo progovoriti i o milosrđu. Za taj proces milosrđa, prekrasan primjer je dijalog proroka Natana upućen kralju Davidu iz današnjeg prvog čitanja. Natan pokazuje sva čudesna djela Božje dobrote kojima je Bog obdario Davida. Zatim ga, otvoreno stavlja pred činjenicu i kao da pita: Zašto si se iznevjerio? Slijedi Davidovo skrušeno priznanje: sagriješio sam, smiluj mi se! Milosrđe je dakle božanski čin kojim Bog unatoč naše grešnosti, pristupa k nama s ljubavlju i žarom te u ljubavi uništava u nama onu grešnost koju uviđamo, za koju se kajemo, i koju priznajemo. Stoga je čovjek pred Bogom u najvišoj poziciji na koljenima, skrušena i ponizna srca. Bahatost i oholost zatvaraju i srce pokajnika, ali i srce Božjem milosrđu koje je najveći domet božanske ljubavi. Kada k tome dodamo i Isusovo upozorenje iz današnjeg evanđelja da bi i mi trebali biti milosrdni, onda je jasna poruka da se milosrdnima i poniznima oprašta.

24. 06. 2001. - ROĐENJE IVANA KRSTITELJA

Iz 49,1-6; Dj 13,22-26; Lk 1,57-66.80

Ivan mu je ime

Svaki je prorok, u svoje vrijeme, znak. Svaki je prorok svome vremenu Božji govor upućen čovjeku. Svaki je prorok u svome vremenu i predznak budućeg vremena, i to onog konačnog - mesijanskog. Međutim, samo je jednom proroku, od tolikih, dodijeljena ta čast i milost da u isto vrijeme bude i znak, i glas i ostvarenje. Jednom riječju da bude svjetlost koja će pokazati put i na putu Jaganjca koji je začeo novo vrijeme u kojem su svi njegovi učenici postali proročkim narodom. Ime mu je Ivan. Za njega je sam Gospodin ustvrdio da je najveći čovjek rođen od žene, a on je samo sluga koji je za sebe tvrdio da on mora nestajati, a Krist rasti. I tako je danas Crkva obradovana pojavkom Ivana Krstitelja, mosta između Starog i Novog zavjeta, koji je uistinu zato postao i bio poslan da Krista pokaže, a onda sam nestane i ostavi nam upaljeno svjetlo. Kršćanska askeza voli ići putem Ivana Krstitelja, jer je svakom kršćaninu vlastito da do te mjere umanjí svoju sebičnost, oholost i bahatost da bi se iz našega života jasno vidjela slika onoga u koga smo se "obukli" na krštenju, a to je lik Isusa Krista. I na nama se ostvaruje poslanje Ivanovo: "Premalo je da mi budeš sluga, postaviti ću te za svjetlost narodima. Tako je današnji blagdan i spoznaja i zadatak.

01. 07. 2001. - 13. NEDJELJA KROZ GODINU

1 Kr 19,16b.19-21; Gal 5,1.13-18; Lk 9,51-62

Hrabro poći za Učiteljem

Božja riječ današnje nedjelje vodi nas divnim putem odaziva na Božji poziv. Riječ je o izabranju. U prvom čitanju se jasno vidi da je Gospodin onaj koji poziva. Poziva po proroku Iliji, njegova nasljednika Elizeja. Kada takav glasnik Božji kao što je Ilija posreduje poziv, nema drugog izbora, nego se odazvati. U današnjem evanđelju, to je još jasnije rekao Isus paradoksalnom rečenicom: "Pusti neka mrtvi pokapaju svoje mrtve, a ti idi i navješćuj kraljevstvo Božje". I danas prolazi Gospodin i poziva one koji će smjelo vršiti proročku i svećeničku službu u Crkvi, a i cijelu Crkvu da u sebi osvijesti vjeru da je proročka i evanđeoska. Prvi način služenja evangelizaciji je ponizno služenje - posluživanje Gospodinu. Čovjek koji nije spreman posluživati Gospodina vršeći svoje kršćanske dužnosti nikada ne može biti ni pozvan da ga navješćuje. Prvo se živi služenje, da bi se služilo navješćenje. Crkva je u svom povijesnom hodu, pa i danas, napose pozvana da služeći čovjeku navješćuje brigu Božju za čovjeka i tako obraduje svakoga Radosnom viješću. No, najbolnija zaraza modernoga vremena je kompromis, a evanđelje ne poznaje kompromis, nego radikalizam. I stoga je Isus mogao zaprijetiti svakom čovjeku koji se u svojoj savjesti s Bogom pogađao glede njegovog poziva. Ta prijetnja nas danas mora potresti u savjesti, a potaći na promjenu. Radi se o Isusovoj rečenici: "Nitko tko stavi ruku na plug pa se obazre natrag, nije prikladan za kraljevstvo Božje".

RAZGOVOR S VLADIMIROM MARVUČIĆEM
POMOĆNIKOM MINISTRA VJERA U VLADI R. CRNE GORE

ZAVIDAN STUPANJ VJERSKE I NACIONALNE TOLERANCIJE

Vladimir Marvučić je pomoćnik ministra vjera u Vladi Republike Crne Gore. Po zanimanju je diplomirani pravnik. Više od šest godina radio je u pomorskoj kompaniji "Prekookeanska plovidba" iz Bara, dok posljednje dvije godine obavlja dužnost pomoćnika ministra vjera za katoličku vjeroispovijed. Ima 33 godine. Praktičan je vjernik. Živi u Baru, najvećem primorskom gradu u Crnoj Gori, koji je i centralna, katedralna župa Barske nadbiskupije. Osim primarne dužnosti, član je Crnogorskog helsinškog komiteta za ljudska prava, kao i više nevladinih udruga čija je aktivnost fundirana na zaštiti katoličkog - kako duhovno-kulturnog, tako i materijalnog naslijeđa. Jedan je od osnivača lista mladih Barske nadbiskupije "Sv. Nikola". U ovom listu, kao i u drugim publikacijama, objavio je više članaka - tekstova s temama iz povijesti Bara, Barske nadbiskupije i Kotorske biskupije, kao i tekstove iz oblasti sociologije religije, ljudskih prava i sloboda iz kršćanske perspektive, putopise, reportaže, intervjuje itd.

Vjerska šarolikost Crne Gore, zatim nacionalna, jezična, kulturna, povijesna, geografska i svaka druga šarolikost čini Crnu Goru tako prekrasnom, gotovo nestvarno lijepom zemljom.

● *Molimo Vas da nam kao pomoćnik ministra vjera opišete ukratko vjersku šarolikost Crne Gore.*

□ **V. MARVUČIĆ:** Prije svega, želio bih pozdraviti Vas osobno, uredništvo "Zvonika", usuđujem se reći, najboljeg katoličkog lista na području Srbije i Crne Gore. Pozdravljam također poštovane čitatelje Vašeg lista, osobito s područja Subotičke biskupije, među kojima imam i puno prijatelja.

Molim i da svi skupa primite moje veliko izvinjenje što ovaj razgovor, dobrim dijelom i mojom krivnjom, toliko kasni. Uz izvinjenje zbog, ipak neophodne digresije, sada bih pokušao odgovoriti na Vaše pitanje.

Dakle, spomenuli ste vjersku šarolikost Crne Gore. Dodao bih, pored vjerske, i nacionalnu, jezičnu, kulturnu, povijesnu, geografsku i svaku drugu šarolikost, koje sve skupa, čini Crnu Goru tako prekrasnom, gotovo nestvarno lijepom zemljom. Ako bismo se poslužili hladnim jezikom statistike, on će nam reći da u Crnoj Gori ima oko 70% pravoslavnih (± 1%), oko 20% muslimana, oko 5% katolika i 5% ostalih (manje zajednice protestanata, Židova, pripadnika istočnjačkih religija, te raznih sekti i kultova). Iz statistike ćemo također doznati da su ovi vjernici po nacionalnoj pripadnosti Crnogorci, Muslimani - Bošnjaci, Srbi, Albanci, Hrvati, Romi itd. Međutim, ove statističke procjene uvijek su nepotpune, jer uzimaju, kada je u pitanju vjerska pripadnost, cjelokupno stanovništvo, iako je za mnoge od njih vjera samo dio tradicije, makar lijepe i simpatične, a ne način života. Praktičnih vjernika je, moramo priznati, daleko manji broj, dok bi ostale mogli svrstati u one koji su pravoslavne, katoličke ili islamske provenijencije. Ipak, dužan sam odgovoriti na Vaše pitanje. Pravoslavci kao dominantno stanovništvo žive u svim dijelovima Crne Gore, muslimani su značajnije

KRATKI PREGLED POVIJESTI KOTORSKE BISKUPIJE I BARSKE NADBISKUPIJE

Dozvolite mi da dam kratak pregled sadašnjeg trenutka Katoličke crkve u Crnoj Gori, kao i mali kronološko - povijesni osvrt koji će, nadam se, čitateljima predočiti dubinu korijena katoličanstva na ovim prostorima.

U Crnoj Gori postoje dvije drevne dijeceze Katoličke crkve: Barska nadbiskupija i Kotorska biskupija. Nadpastiri ove dvije mjesne crkve su **mons. Zef Gashi**, nadbiskup barski, i **mons. Ilija Janjić**, biskup kotorski. Također, ne smijemo zaboraviti spomenuti i **mons. Petra Perkolića**, dugogodišnjeg nadbiskupa barskog, sada u miru. Najveći broj svećenika su dijecezanski. Osim njih prisutni su i redovnici: franjevci, salezijanci, isusovci. Od redovnica, u Crnoj Gori imamo franjevke (koje imaju i svoju Crnogorsku provinciju sa sjedištem na Cetinju), sestre Svetog Križa, sestre Milosrdnice, služavke Malog Isusa, suradnice Krista Kralja. U ove dvije (nad)biskupije ima oko 45 župa. Kotorska biskupija ima 4 dekanata: kotorski, peraški, hercegnovski i budvanski, a Barska nadbiskupija 3: barski, ulcinjski i podgorički. Mise su na hrvatskom i albanskom jeziku (Barska nadbiskupija). Broj katolika je između 25.000 i 30.000. Vjernici su po nacionalnoj pripadnosti Hrvati, Albanci, Crnogorci, kao i pripadnici drugih, manje brojnih nacionalnih zajednica.

Vratimo se malo u prošlost. Barska nadbiskupija, nekad moćna metropolija, izravna je nasljednica drevne Dukljanske metropolije. Kao nadbiskupski grad, Bar se spominje od XI. stoljeća (1089. godine), a kao biskupski i znatno ranije, tako da se ne može sa sigurnošću potvrditi prvi spomen Barske biskupije (IX. stoljeće, moguće i ranije). Kotorska biskupija, koja je također nekada bila značajna i moćna, spominje se još u V. stoljeću. Osim Bara i Kotora, biskupska sjedišta su bila i u već spomenutoj Duklji, zatim Svaču (ova dva grada su već odavno ugašena i kao gradovi i kao biskupije), te Ulcinju, Budvi, Risnu. Kršćanstvo se na ove prostore počelo širiti sa pri-

Ono što je karakteristika ovog prostora (izuzmemo li ružne primjere iz prve polovice prošlog desetljeća) je zavidan stupanj tolerancije i suživota među pripadnicima raznih etničkih i vjerskih skupina.

prisutni u sjeveroistočnom dijelu (tzv. Sandžak) i jugoistočnom dijelu Republike, dok katolici uglavnom žive na primorju (Boka Kotorska, Budva, Bar, Ulcinj), zatim duž crnogorsko-albanske granice (rijeka Bojana, Malesija i Tuzi, Gusinje), Podgorici, te manje katoličke zajednice u nekim gradovima (Nikšić, Cetinje itd.). U većini gradova Crne Gore značajnije su prisutne dvije, a u nekima i sve tri konfesije. Ono što je karakteristika ovog prostora (izuzmemo li ružne primjere iz prve polovice prošlog desetljeća) je zavidan stupanj tolerancije i suživota među pripadnicima raznih etničkih i vjerskih skupina. Ova tolerancija je uz brojne povijesne kušnje izdržala i one najnovijeg vremena (bolje reći nevremena), pa je Crna Gora, hvala Bogu, jedina od republika bivše Jugoslavije izbjegla užase rata, zločina i pustošenja na svom teritoriju.

Suradnja s vjerskim zajednicama, odnosno njihovim predvoditeljima je vrlo korektna i u uzlaznom je trendu.

Upravo vjerski predvoditelji su predložili kandidate za pomoćnike ministra vjera, koje je Vlada nakon toga bez primjedbe prihvatila i izabrala.

morja, gdje su sa druge strane Jadrana stigli benediktinci, koji su na našoj obali sagradili mnogo crkava i samostana. Sljedbenici sv. Benedikta su ne samo kristijanizirali, već i opismenili tek pridošle Slavene, kao i druge narode na tom prostoru. Tako primorski gradovi još od najstarijih vremena postaju duhovni, kulturni, politički, ekonomski centri toga doba. Npr. u Baru je u XII. stoljeću nastalo jedno od najznačajnijih djela naše kulture i pismenosti - "Sclavorum Regnum" ("Kraljevstvo Slavena"), poznato i kao "Ljetopis popa Dukljanina". Povijesne bure učinit će da veliki dio materijalnih spomenika kulture otomanskim osvajanjima (osobito u Barskoj nadbiskupiji) bude uništen, dok je Kotorska biskupija imala više sreće, pa je i danas Boka Kotorska prepuna impozantnih građevina koje svjedoče o izuzetnoj duhovnoj i kulturnoj baštini ovoga prostora. Ne manje važan je podatak da su prvi vladari Duklje, kasnije Zete, bili katolici, da su bili u izuzetno dobrim odnosima sa Svetom Stolicom, da je stanovništvo primorskoga pojasa, ali i značajnog kontinentalnoga dijela Crne Gore bilo većinski katoličko, da bi danas bilo svedeno, kako to nedavno lijepo reče don Branko Sbutega, na "ostatke ostataka". No, ostali su spomenici, ali, što je još važnije, i brojni svjedoci vjere s ovih prostora. Tako se Bokelji s pravom ponose sv. Leopoldom Mandićem, bl. Ozanom Kotorskom, bl. Gracijom iz Mula, SB Anom Marijom Marović, te nadasve sv. Tripunom, svojim zaštitnikom. Nije stoga čudno što Boku Kotorsku nazivaju "zaljevom svetaca". Barska nadbiskupija se diči sv. Vladimirom, dukljanskim knezom i mučenikom iz X-XI. stoljeća (koga štiju i pravoslavna braća u Kristu), kao i brojnim znanim i neznanim mučenicima koji su se radije odrekli života nego vjere u Isusa Krista (među kojima je i jedan barski nadbiskup, Ivan Bruni iz XVI. stoljeća). Ako ovome dodamo, uz već spomenutog sv. Vladimira i sv. Vasilija Ostroškog (kojeg istinski i duboko štiju pripadnici sve tri konfesije) i sv. Petra Cetinjskog, sv. Stefana Piperskog, kao i druge pravoslavne svece i mučenike, nije pretjerano reći da je Crna Gora po broju svetaca, srazmjerno svojoj veličini, doista "terra sancta".

Pomoćnici ministra vjera imaju veliki privilegij, ali i odgovornost biti "most", spona između Države i vjerskih zajednica.

● **Kako funkcionira Ministarstvo vjera i kakva je suradnja ovog ministarstva s vjerskim zajednicama, odnosno predvoditeljima vjerskih zajednica u Crnoj Gori?**

□ **V. MARVUČIĆ:** Ministarstvo vjera u Vladi Republike Crne Gore je osnovano 1993. godine, dakle u periodu iznimno teškom za ove naše prostore, kada smo na samo par desetina kilometara od nas gledali kako u plamenu mržnje nestaju čitavi gradovi, sela, i što je najgore - ljudi. Kao i u drugim postkomunističkim zemljama koje su osnovale ovo ministarstvo ili neki srodan ured, intencija je bila da se nakon dugogodišnjeg perioda ateističkog jednodjelja, koje je često prelazilo u bezumlje, uspostave prvi znaci povjerenja i suradnje između Crkve i Države. Međutim, jednostrano i radikalno tumačenje ovog principa gura državu na boljševičko - jakobinske pozicije koje su od Francuske i Oktobarske do Kineske revolucije nanijele toliko zla Crkvi, vjernicima i vjerskim službenicima mnogih religija. Ne manji problem je relativizam i indiferentizam modernog čovjeka, no to nije tema ovoga razgovora. Potreba je, dakle, i Države i Crkve da unaprijede

Biti u manjini apriori ne znači biti inferioran, manje vrijedan, sklon svakovrsnim kompleksima itd. Moderna društva u različitosti, pluralnosti vide kvalitet.

Vladimir Marvučić prigodom posjete Uredništvu "Zvonika"

odnose i da iz perioda nepovjerenja, nerijetko i neprijateljstva, prijeđu u period povjerenja i suradnje. Upravo ovu nakanu imalo je i Ministarstvo vjera u Crnoj Gori. Koliko je do sada u tome uspjelo, nije moje da sudim. Ministarstvo strukturalno, osim ministra, koji je šef organa i osoba najvećih ovlaštenja, ali i odgovornosti, čine i tri pomoćnika ministra za tri konfesije (pravoslavnu, islamsku i katoličku). Pomoćnici su u Ministarstvu od 1999. godine. Sva trojica su po struci diplomirani pravnici, ali i praktični vjernici. Pored ministra i pomoćnika, u Ministarstvu od ranije rade i tri samostalna savjetnika (sve tri su dame, također diplomirani pravnici), kao i tajnica. To je najmanje ministarstvo u Vladi Republike Crne Gore.

O koegzistenciji religija svjedoče i crkve sa dva oltara na našem primorju kao i puno mješovitih brakova, osobito između katolika i pravoslavnih.

Što se tiče suradnje s vjerskim zajednicama, odnosno njihovim predvoditeljima, mogu reći da je suradnja vrlo korektna i u uzlaznom je trendu. Osobno ne volim koristiti zvučne riječi tipa "izvanredna", "izuzetna" i slično, jer smatram da ta suradnja uvijek može biti bolja i sadržajnija. Kada govorimo o vjerskim predvoditeljima, nije nebitan podatak da su upravo oni predložili kandidate za pomoćnike ministra vjera, koje je Vlada nakon toga bez primjedbe prihvatila i izabrala. Na taj način, pomoćnici ministra vjera imaju veliki privilegij, ali i odgovornosti biti "most", spona između Države i vjerskih

Katolici su u Crnoj Gori, kako se to popularno kaže, "svoji na svome".

zajednica. Ministarstvo je ovih godina najviše (koliko je bilo u mogućnosti) uradilo na pomoći pri obnovi jednog broja sakralnih objekata sve tri konfesije. Osim toga, u izradi su ili se planiraju mnogi projekti i aktivnosti kao što su: donošenje novog Zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica, reforma mirovinskog sistema glede vjerskih službenika tj. njihovih prava iz te oblasti, produbljivanje suradnje s vjerskim humanitarnim organizacijama (npr. "Caritas"), projekat fakultativnog uvođenja neke vrste vjerske pouke ili informiranja o vjeri u školama, projekat prezentacije duhovnog blaga Crne Gore (kultura, turizam, mediji, internet) itd. Sve ovo zahtijeva respektabilnu financijsku potporu koja ovih godina, iz poznatih razloga, nije bila adekvatna, ali očekujemo da će u narednom periodu biti više sluha za ove inicijative, koje su još uvijek samo interesantne i lijepe ideje.

/nastavak u sljedećem broju/

Razgovarao: Andrija Anišić

125. OBLJETNICA IMENOVANJA BISKUPA ANTUNOVIĆA NASLOVNIM BISKUPOM KALOČE U MAĐARSKOJ

U povodu 125. obljetnice imenovanja Ivana Antunovića naslovnim biskupom Kaloče u Mađarskoj priređeno je u nedjelju 6. svibnja u kaločkoj katedrali svečano okupljanje тамошњих Hrvata. Program obilježavanja te obljetnice održavao se u tri dijela. U prvom dijelu, koji je bio održan pred katedralom, nastupilo je više folklornih skupina djece i mladih Hrvata iz mađarskog dijela Bačke. Oni su izveli hrvatske narodne igre i otpjevali više poznatih starih hrvatskih pjesama.

Središnji dio programa bila je svečana misa u kaločkoj katedrali Uznesenja Marijina na nebo. Misno slavlje predvodio je **mr. Ivan Čurić**, vicerektor bogoslovije u Đakovu, a zajedno s njim su slavili svećenici iz Subotičke biskupije **mr. Lazar Ivan Krmpotić**, **mr. Andrija Kopilović** i **mons. Marko Forgić** uz sudjelovanje i đakovačkih bogoslova.

Na početku misnog slavlja okupljene vjernike i uzvanike pozdravio je **dr. Ivan Vacić** iz Baje. Prigodnu propovijed o životu i djelu biskupa Ivana Antunovića održao je **mr. Lazar Ivan Krmpotić**. Na kraju propovijedi mr. Krmpotić zamolio je okupljene da pokrenu molitvenu akciju kako bi uskoro započeo proces za proglašenje biskupa Antunovića blaženim i svecem. Na kraju misnog slavlja okupljene je pozdravio **mr. Kopilović**, predsjedavajući Katoličkog Instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice. Istaknuo je da je važno da lik i djelo biskupa Antunovića nikada ne budu zaboravljeni od njegovih sunarodnjaka. Okupljenima se obratio i kaločki nadbiskup **dr. Balázs Babel** koji je rekao da je uloga Crkve da ujedinjuje ljude različitih kultura i jezika u jedan Božji narod. U prilog toj činjenici ide i istina da je ta nadbiskupija u svojoj povijesti imala vrsnih pastira iz više naroda.

Nakon misnog slavlja u zgradi uz katedralu, u kojoj je svoje najplodnije godine proveo biskup Antunović, svečano je otkrivena spomen-ploča na kojoj je biskupov reljef s tekstom na mađarskom i hrvatskom jeziku: "U ovom domu je živio i stvarao za svoj mili i dragi, nikad nezaboravljeni rod, duhovni vođa i preporoditelj svih podunavskih Hrvata biskup Ivan Antunović. Ovo obilježje podižu u povodu 125. obljetnice njegovog biskupskog imenovanja 8. svibnja 2001. g. zahvalni bački Hrvati". Spomen-ploču zajedno su otkrili **dr. Mijo Karagić**, predsjednik Hrvatske državne samouprave, i **dr. Csaba Hende**, politički državni tajnik Ministarstva pravosuđa, koji su održali i prigodne govore. Dr. Karagić govorio je o borbi bunjevačkih i šokačkih

Hrvata kroz povijest da budu priznata njihova narodna i vjerska prava te izrazio nadu da će Mađarska i nadalje još više pomagati realizaciju istih. Dr. Hende je kazao kako su se kroz povijest događale mnoge nepravde narodima koji su tu zajedno živjeli. Potvrdio je kako je vlast u doba biskupa Antunovića htjela odvojiti Bunjevce i Šokce od hrvatskog naroda te je u tome i velika zasluga biskupa Antunovića što je stao u obranu prava svojih sunarodnjaka. Također je rekao da su Hrvati i Mađari u isto vrijeme počeli nastanjivati područja Bačke te je budućnost jedino u njihovu međusobnom uvažavanju i poštovanju. Na završetku programa na spomen ploču-položeni su vijenci.

Na proslavi su bili nazočni i predstavnici Veleposlanstva RH iz Budimpešte, kao i najviši predstavnici generalnog konzulata RH iz Pečuha.

Franjo Ivanković

U SUBOTICI ODRŽAN MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP

ANTROPOLOŠKE ODREDNICE RELIGIOZNOSTI

Subotica je u petak i subotu, 25. i 26. svibnja 2001. godine, bila domaćin Međunarodnog znanstvenog skupa "Antropološke odrednice religioznosti", kojega su organizirali Hrvatsko akademsko društvo i Teološko - katehetski institut Subotičke biskupije. Na ovom skupu sudjelovali su znanstvenici iz dvije susjedne zemlje - Hrvatske (Osijeka, Zagreba i Zadra) i Jugoslavije (Subotice, Novog Sada, Beograda i Niša), što je ujedno četvrti pokušaj zbližavanja ove dvije zemlje na ovakav način.

Mr. Andrija Kopilović, dr. Jasmina Kovačević i mr. Josip Ivanović

Sudionike znanstvenog skupa, u petak 25. 05. pozdravio je najprije voditelj ovoga skupa **Dujo Runje**, potpredsjednik Hrvatskog akademskog društva. Skupu su nazočili i pozdravili znanstvenike dviju država u ime organizatora **mr. Josip Ivanović**, predsjednik HAD-a, **mr. Andrija Kopilović**,

prorektor Teološko-katehetskog instituta, **dr. Jasmina Kovačević**, generalna konzulica Konzulata RH u Subotici, **Dijana Mašala Perković** u ime Hrvatske matice iseljenika, **Milan Bandić**, diplomatski savjetnik Veleposlanstva RH u Beogradu, zatim **dr. Boško Radosavljević** u ime Izvršnog vijeća Vojvodine, kao i **dr. Boško Kovačević** u ime Otvorenog univerziteta u Subotici.

Prvo predavanje održao je ugledni profesor sa Filozofskog fakulteta u Zadru **prof. dr. Esad Ćimić** na temu "Političko i religijsko u društvu". Sljedili su sljedeći predavači s temama: **prof. dr. Nikola Skledar** (Institut za društvena istraživanja u Zagrebu) s temom "Čovjek i religija", **doc. dr. Milan Vukomanović** (Filozofski fakultet, Beograd) s temom "Asketska religioznost u Jevanđelju po Tomi", a zbog bolesti nije nazočio skupu **prof. dr. Radovan Bigović**, dekan Pravoslavnog bogoslovskog fakulteta u Beogradu.

Skup je nastavljen predavanjem **mr. Josipa Ivanovića** koji je pročitao zajednički rad samoga izlagača, te **Zlatka Šrama** i **Andrije Kopilovića** (Teološko-katehetski institut Subotičke biskupije i HAD) pod nazivom "Religioznost i duševno zdravlje". Zatim smo čuli izlaganja **prof. dr. Stipe Tadića** (Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb) koji je izabrao i naslovio svoju temu "Društveno-povijesni i socioreligijski čimbenici nastanka crkvenih pokreta", te predavanje **prof. dr. Čedomira Čupića** (Fakultet političkih nauka, Beograd) s temom "Politička kultura i religioznost - uloga i značaj u višekonfesionalnoj i višenacionalnoj državi". Posljednja dva predavanja održali su **dr. Boško Kovačević** s temom "Crkvenost i politika" i **Tomislav Žigmanov** (Hrvatsko akademsko društvo) na temu "Narav kršćanskog morala i etičke paradigme između teonomnog i autonomnog principa".

Drugoga dana znanstvenog skupa prvo predavanje održao je **dr. Vine Mihaljević** (Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb) na temu "Sredstva društvene komunikacije i vrijednosna usmjerenost". **Mr. Andrija Kopilović** (Teološko-katehetski institut Subotičke biskupije) govorio je na temu "Religija i očuvanje nacionalnog identiteta", a zatim su svoja predavanja održali **doc. dr. Antun Šundalić** (Ekonomski fakultet, Osijek) na temu "Pozicioniranje Crkve u drugom novom vremenu", **doc. dr. Zorica Kuburić** (Filozofski fakultet, Novi Sad) s temom "Odnos između materijalnog statusa porodice i stepena religioznosti". **Prof. dr. Jelena Đorđević** (Defektološki fakultet, Beograd) govorila je o "Religiji i politici u svetlosti antropologije", rad **Zlatka Šrama**, **Jasminke Dulić** i **Duja Runje** (Hrvatsko akademsko društvo, Subotica) pod nazivom "Interrelacije religioznosti, autoritarnosti, etnocentrizma i političkih orijentacija" predstavila je **Jasminka Dulić**, zajednički rad **prof. dr. Dragoljuba B. Đorđevića** (Mašinski fakultet, Niš) i **Dragana Todorovića** (Filozofski fakultet, Niš) s temom "Krivudavi drumovi do romskih duša" te posljednje predavanje bilo je također zajednički rad **dr. Vojislava Božičkovića** (Filozofski fakultet, Beograd), **dr. Aleksandre Petrović** i **dr. Đorđa Kadijevića** (Institut za pedagoška istraživanja, Beograd) s temom "Religioznost i uvođenje veronauke u škole".

Po završetku predavanja znanstvenici su ocijenili ovaj skup izuzetnim događajem jer je uspio okupiti dugo razdvojene intelektualce po prvi puta od izbijanja rata na području bivše Jugoslavije. Okupili su se stručnjaci koji imaju što reći, a **dr. Esad Ćimić** je doživio pravi "požar ideja" i rekao da bi već jedan od sljedećih okruglih stolova trebao biti posvećen aktualnoj temi uvođenja vjeronauka u škole. O njoj bi imali što

reći iz bogatog iskustva znanstvenici iz R. Hrvatske, a tema je posebno interesantna u SR Jugoslaviji gdje se o toj temi tek počinje ozbiljno razgovarati.

Zadovoljstvo zbog susreta izrazili su predavači iz RH i Jugoslavije sa željom da se što prije okupe na nekom od sličnih skupova.

Željka Zelić

PROŠTENJE NA ČIKERIJU

Vjernici Čikerije svake godine proslave proštenje u nedjelju poslije spomena sv. Leopolda Mandića. Tako je i ove godine proštenje slavljeno kraj križa koji se nalazi na rubu šume u neposrednoj blizini državne granice R. Mađarske. Prekrasno vrijeme omogućilo je mnogim Čikerijancima da pohode svoj stari zavičaj. Svake godine na ovom proštenju okuplja ih se sve veći broj. Ove godine bilo je oko 300 vjernika. Misu proštenja predvodio je župnik **Franjo Ivanković** koji je govorio o liku i djelu sv. Leopolda Mandića uz čiji spomen je vezano proštenje na Čikeriji.

Na dan proštenja Čikerija opet postane puna života, kao nekada. U ovom kraju nekada su bile brojne obitelji koje su se posljednjih desetljeća gotovo posve raselile.

Dan uoči proštenja kod križa na Čikeriji našla su se djeca nižih razreda iz G. Tavankuta i Čikerije. Oni su se zajednički molili kraj staroga križa, a poslije molitve župnik im je održao sat vjeronauka. Poslije vjeronauka katehistica **Marija Matković** imala je s djecom rekreativni program.

M. M.

NOVI ČLANOVI FRANJEVAČKOG SVJETOVNOG REDA

Na sam blagdan Duhova mjesno bratstvo Franjevačkog svjetovnog reda u Subotici slavilo je primanje novih članova. Zavjetovanje je bilo pod večernjom svetom misom u franje-

vačkoj crkvi svetoga Mihaela. Primljena je jedna djevojka i tri mladića koji su se godinu dana pripremali u novicijatu, upoznavali franjevaštvo i Treći red, družili se sa Svetim pismom i zajednicom mjesnoga Bratstva. Nakon obreda upriličen je bratski agape. Velika je radost što su to mladi ljudi koji žele nasljedovati svetoga Franju. Neka ih Duh Sveti u tome pomogne!

Čaba Kovač, OFS

POSJET MISIONARA KRVI KRISTOVE VOJVODINI

S velikom radošću, molitvom i trpljenjem dočekali smo p. **Willia Kleina** iz Družbe Misionara Predragocjene Krvi koji je odgovoran za Zajednicu Krvi Kristove na našim prostorima.

Posljednji put je bio ovdje prije četiri godine, kad je tek zaživjela pobožnost Krvi Kristove u mnogim župama Bačke: B. Palanka, Vajska, Futog, Novi Sad, Subotica i oko franjevačkih samostana u Subotici i Novom Sadu; a u Srijemu u župama: Šid, Indija, Petrovaradin.

Tada je p. Willi doživio radost što je sjeme pobožnosti Krvi Kristovoj donijelo "žive molitvene zajednice". A sad je došao provjeriti autentičnost života, ohrabriti sve članove i dati im novi poticaj za "naprijed".

Ujedno je ovo bio i oproštajni posjet p. Willia, jer predaje dužnost drugom misionaru, p. **Ksaveru**, a on prelazi na drugu dužnost.

Prvi susret je bio za mlade 6. svibnja (maja) u Futogu. Bilo je tridesetak mladih, a na njihovim licima se mogla primijetiti radost i oduševljenje zbog življenja Riječi života i nutarnje slobode u milosti.

Nakon toga, misionar se posvetio obilasku pojedinih molitvenih grupa: saslušao je izvještaje, ohrabrio članove, sudjelovao u molitvi i primio nove članove u Zajednicu Krvi Kristove. Bili su to trenuci očinske riječi od strane misionara, kao i iskrenog iznošenja vlastitih poteškoća, napora i početnih koraka u duhovnosti Pomirenja s Bogom i ljudima, od strane članova.

Vrhunac boravka misionara među nama bile su duhovne vježbe u Futogu 18-20. svibnja. Bila je to posebna milost: mnogi su došli opterećeni brigama ili strepnjom zbog problema u kojima žive, ili zbog svoje osrednjosti. Ali, milost Otkupljenja je obilno taknula prisutnih osamdesetak članova.

Zadnjeg dana duhovnih vježbi, slijedeći pravila Statuta Z.K.K., misionar je sproveo izbor novih animatora. Očitovale se da je život Zajednice u Vojvodini stasao i donosi prve plodove, pa je Zajednica podijeljena na podružnice. Tako je za podružnicu Bačka izabrana sestra **Katica Milosavljević**, a za podružnicu Srijem sestra **Ružica Majaroš**. Novim animatorima misionar je dao Riječ Života: "Da svi budu jedno" (Iv 17,21), kao putokaz u daljnjem radu i životu.

Dojam misionara je bio zadovoljavajuć: "Ovdje je sve tako dobro, kao da smo u misijskoj kući", rekao je p. Willie.

Na odlasku je misionar utvrdio sve članove da ostanu

povezani u Riječi Života i Euharistiji, te da za blagdan Predragocjene Krvi Kristove 1. 07. o. g. organiziraju noćno klanjanje.

Animatori su predložili crkvu u Futogu, zbog mogućnosti da se prenoći na župi i po obiteljima, a za Suboticu prema dogovoru tamošnjih animatora. Za Srijem je također predložen Futog.

Ante Kopilović

DVODNEVNI KNJIŽEVNI SKUP O MARKU MARULIĆU

Na poziv Hrvatskog akademskog društva (HAD) iz Subotice 1. i 2. lipnja u Subotici je boravio akademik **Mirko Tomasović** iz Zagreba koji je održao dva predavanja u svečanoj sali Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo".

Na pitanje "Zašto slavimo obljetnice Marka Marulića" akademik Tomasović je odgovorio izvanredno zanimljivim predavanjem, a odgovor bi se mogao pročitati na Marulićevom spomeniku na kojem piše: "Ocu hrvatske književnosti i europskom humanisti". Marko Marulić jeste vremenski daleko, ali "katkada oni koji su dalje vide bliže", poručuje profesor Tomasović. Rođen je 1450. godine a ep "Judita" je napisao 1501. Marulić je pisac koji je svojim latinskim djelima stekao ugled u Europi, bio je vrhunski obrazovan i veliki erudita. Imao je povjerenje u materinsku riječ kada je "Juditu" spjevao na hrvatskom jeziku vrlo zahtjevnim stilom. Bio je to zapravo pokušaj stvaranja zajedničkog hrvatskog jezika jer je u svom epu koristio nekoliko hrvatskih narječja.

Predavanjima su prisustvovali i sjemeništari, učenici klasične gimnazije "Paulinum" koji su "iz prve ruke" mogli dobiti najpotpunije informacije o ocu hrvatske književnosti. Predavač je posjetio i njihovu ustanovu gdje se susreo s njima i njihovim poglavarima.

Akademik Tomasović zavirio je i u fondove Gradske biblioteke u Subotici gdje ga je s primjercima stare hrvatske knjige upoznala upravnica **Žužana Kunkin**, a na svoju radost pronašao je i publikaciju za koju nije znao i odmah je uvrstio u fond za proučavanje Marka Marulića.

Bila su to dva dana posvećena osobi koja znači prekretnicu za hrvatsku književnost i hrvatski književni jezik. Akademik Tomasović je dosad održao brojna predavanja o Maruliću po svijetu, došavši do Vašingtona, pa je europskim i američkim gradovima dodao i Suboticu. U ime domaćina HKC "Bunjevačko kolo" **Milivoj Prčić** je gostu predao popis ulica koje nose imena znamenitih Hrvata među kojima se nalazi i Marko Marulić.

Katarina Čeliković

Mala Bosna

PROSLAVA GODIŠNJICA BRAČNIH ZAJEDNICA

U našoj župi sredinom svibnja tradicionalno se održava proslava godišnjica bračnih parova. U njihovu čast se održava svečana nedjeljna sveta misa, koja je ove godine bila 13. svibnja.

Duhovne pripreme za ovo slavlje su počele trodnevnica posvećenim braku. Prvog dana gost nam je bio vlč. **Jozo Miloš**, sljedećeg dana ugostili smo vlč. **Julija Bašića**, da bi

nam posljednji dan došao vlč. Gabrić.

Naši svečari su imali priliku da se pomire s Bogom i oproste svojim bračnim drugovima u svetoj ispovijedi u subotu 12. svibnja.

Na svečanoj, nedjeljnoj svetoj misi bili su naši svečari, pa je atmosfera bila kao da imamo 30 vjenčanja odjednom. Svetu misu je predvodio vlč. Jozo Miloš, uz pomoć našeg župnika, vlč. Ivica Prčića. Naši bračni parovi su se vjerojatno prisjetili dana njihovog vjenčanja, kada su rekli ono vječno DA, i kada su se jedno drugom predali u zdravlju i bolesti, u dobru i zlu. Naš najstariji bračni par su Mijo i Tereza Temunović, koji su ovom prigodom slavili 50. obljetnicu zajedničkog života.

Nakon svete mise mladi su pod vodstvom naše mještanke Mace Bošnjak odigrali predstavu, koju su svečari i ostali župljani pratili uz zakusku i piće.

Tako je još jedan Dan bračnih parova u našoj župi protekao uz veselje i sreću što bi trebala biti odlika svakog dana u obitelji.

Josip Skenderović

POSJETA P. WILLIA KLEINA MALOJ BOSNI

U nedjelju 13. svibnja župu Presvetog Trojstva u Maloj Bosni posjetio je po drugi put pater Willi Klein iz Družbe Krvi Kristove sa željom da se susretne s članovima istoimene molitvene zajednice. Prvi put nas je posjetio još prije četiri godine i tom nam prigodom nešto više ispričao o radu drugih zajednica.

Nakon kratkog razgovora o radu tijekom ovih godina, p. Willi je održao vrlo lijepo predavanje o Mariji, Božjoj izabranici među ženama koju je očuvao od grijeha i stvorio je Majkom Njegova Sina i Majkom cijele Crkve.

Pater se na kraju oprostio od nas jer na njegovo mjesto dolazi pater Ksaver iz Poljske.

Nadam se da će i on "pronaći" put do naše zajednice u Maloj Bosni.

Snežana Skenderović

UHVAĆEN LOPOV U ŽUPI SV. ROKA U SUBOTICI

U utorak 29. svibnja (maja) oko 1.30 ujutro na upaljeno svjetlo u dnevnoj sobi župnik Andrija Anišić se probudio i zatekao za svojim radnim stolom lopova.

- Još se nisam potpuno ni probudio kad sam shvatio što se događa. Moram reći da sam onako zbunjen i ustrašen viknuo što radi ondje i počeo trčati za njim, ali on je bio jači i udarivši me u lice bacio me na cvijeće i pobjegao na ulicu. Imao je pripremljena dvoja vrata za bježanje. Potrčao sam za njim, ali mi je pobjegao - objašnjava župnik Anišić.

On je javio telefonom miliciji, i nakon dvadesetak minuta lopov, identificiran kao Lazo Nikolić, je uhvaćen.

Na žalost ovo nije prvo provaljivanje u ovu župu a ni počinilac nije nepoznat. On se počeo ponašati u kući kao da se nikoga ne boji. Ne ostavljajući tragove provaljivanja, prvo je ušao u kuhinju gdje se poslužio večerom, a zatim krenuo u pljačku.

- On nam je već poznat, dolazio je u župu, izgledao je vrlo nevino. Valjda se tako ušuljao, a ako bi nekoga sreo tražio bi jedan dinar. Čini se da je po istom scenariju tijekom godine bio na mnogim mjestima, uglavnom u crkvenim ustanovama.

Još su vidljivi tragovi udaraca na licu i nogama vlč. Anišića, ali on je ipak zadovoljan što je uslijedilo brzo hvatanje lopova.

- Želio bih zahvaliti SUP-u na brznoj intervenciji i načelniku SUP-a g. Rajšiću na izrazima suosjećanja i nadam se da se nikome ovo neće ponoviti.

K. Č.

SEMINAR ZA NOVINARE U ZEMUNU

Za predstavnike medija u SRJ održan je 8. i 9. 05. 2001. u Zemunu seminar koji je vodila gđica Sofija Januš iz organizacije CAMECO iz Njemačke. Ova je organizacija centar za planiranje medija u zemljama u razvoju a voditeljica je zadužena za srednju i istočnu Europu.

Alojzije Stantić

KRUV NAŠ SVAGDANJI

Hrvatski kulturni centar "Bunjevačko kolo" u Subotici objavljivanjem ove knjige darovao je našoj kulturnoj javnosti vridno znanstveno dilo čiju važnost sad mnogi još ne vide i ne mogu da ocine koliki je to doprinos upoznavanju narodnog života i narodni običaja bački Hrvata u vrijeme koje je prošlo i o kojem sve manje znamo.

Alojzije Stantić je ositio želju da sve učini kako bi to što bolje upozna i tako opiso da sačuva od zaborava. U listovima

"Žig" i "Zvonik" u Subotici i u kalendaru "Subotička Danica" objavljuje prikaze i članke o životu i narodnim običajima. U ovoj knjigi sve to je objedinio i dopunio pa je tako nastalo dilo koje u cilosti prikazuje način obrade zemlje i gajenja žita od najstarijeg pa do najnovijeg vremena kad je mehanizacija potpuno zamijenila ljudski rad.

A. Stantić je ko glavno u ovom zanimanju i u svom opisu uzo žito ko osnovnu ranu ljudi u ovim krajevima. Ljude je uvijek pratio iskonski strah od gladi i zato su najveću brigu posvetili odranju žita. To je bilo glavno zanimanje i izvor života ljudi. Zbog tog u narodu se razvilo veliko poštovanje kruva. (Na primer: ako je komadić kruva pao na zemlju, podigli bi ga i poljubili. Da se krov baci, o tom se nije smilo ni pomisliti.)

U ovoj knjigi ima mnoštvo podataka i zato je A. Stantić sveukupnu građu podijelio u nekoliko osnovni poglavlja koja su podijeljena u opise određeni poslova.

Poglavlje "Kadgodašnji ris" ima niz manji poglavlja. Opisani su poslovi od oranja do sijanja žita. Razvoj od najstarijeg rala za oranje do modernog gvozdenog trogera. Tokom vremena mijenjale su se razne sorte žita i dolazile su sve rodnije. Sijanje žita je prošlo svoj dugi put od sijanja rukom ("omaškom") do fabrički sijačica.

Kako je žito počelo dozrijevati, risari su se spravljali za žetvu ("za ris"). Za to je bilo potrebno pripremiti dobru kosu i sve što s tim triba. Detaljno je opisan ručni ris kosom od druge polovine XIX. do sredine XX. veka. Tu je trebalo uraditi nekoliko poslova: pletenje uža, pa kosidba u veličini "pri-pelice", vezanje snopova i snošenje u stave i sadivanje u krs-tine. Poso risara i risaruša bio je težak zbog litnje vrućine kad pra i polomljena žitna os muči oznojeno ljudsko tijelo, osobito iza vrata. Sve je to bilo zaboravljeno kad je ris bio gotov. Onda je svečano proslavljena obiteljska dužijanica na salašu domaćina.

U ovoj knjigi je drugo veliko poglavlje "Vršidba". Priprava za vršidbu je počela vozidbom i sadivanjem snopova u kamare u guvnu. Kad je vozidba bila gotova, čekalo se da dođe mašina vršalica. Razvoj vršalica također je prošao dugačak put razvoja od mali ručni pa do veliki fabrički mašina. Pogon vršalica također je prošao kroz svoj razvoj od najstariji oblika kazana do novi oblika traktora.

Na vršalicama je radilo najčešće 28 ljudi i žena. Svako je imo svoj određen posao i svoje ime pa je sve išlo kako triba. O

svemu je vodio brigu bandaš, a o kazanu ili traktoru vodio je brigu mašinista ("gepez").

Risari su radili ris najčešće u pogodbi da su dobili od desetog do dvanajstog dila roda žita. Mašinista je za vršidbu dobio oko 6-9 od sto ovršenog žita.

Uz odranjivanje žita vezano je nekoliko narodni običaja (sijanje žita u šoljice na sv. Lucu, umivanje u mladom žitu na Cvitnu nedilju, pečenje božićnjaka na Božić) i crkvene svečanosti (blagoslov žita na Markovo i proslava Bršančeva sa svečanim prošijunom u Subotici i u drugim gradovima).

A. Stantić je svojom knjigom učinio izvanredno vridno dilo za upoznavanje naše kulturne baštine, za upoznavanje života i rada naši stari kad se tražilo da čovik bude vridan u poslu i pošten u životu.

A. Stantić je pripadnik sridnje generacije koja to sve još zna i pozna. Zato on ima veliku zaslugu da se privatio tako velikog ali važnog posla. Ovo je zadnji čas da se to uradi. A. Stantić je to uradio i zato ima trajnu zaslugu. Vridnost toga će se viditi kad se o svemu bude sve manje znalo.

Najveća vridnost ove knjige je u tom što je napisana bunjevačkom ikavicom, a nikako drugačije ne bi se mogla napisati.

To neka posluži za primjer i drugima koji su našu ikavicu zanemarili i zaboravili.

Bela Gabrić

"DUŽIJANICA 2001"

Ovaj mjesec će biti bogat događanjima, pa je i ovo prilika da vas podsetimo na prvu priredbu na kojoj vas očekujemo:

7. srpnja "Takmičenje risara"

"Takmičenje risara" jedna od najomiljeniji priredbi a svakako najbrojnija po sudionicima, ove godine će se održati na žitnoj njivi Jakova Bedića i Jose i Martina Gabrića na Gornjem Verušiću.

Ko i raniji godina i sad će se program odvijati uz sudjelovanje brojni risara, stariji i početnika. Nuz starovinski ris gledačima će biti pokazan razvoj risa, pa će u okviru takmičenja raditi zaprežna kosačica rukovetačica i samovezačica, a svo pokošeno žito će biti ovršeno starovinskom vršalicom i traktorom HSCS iz 1935. g.

Ovo je prilika da se stariji podsjetite, a mlađi upoznajete kako su kadgod naši preci radili ris i s koliko su mukotrpnog rada došli do zrilog zrna žita.

REKOGNICIJA ZEMNIH OSTATAKA BL. OZANE KOTORSKE

Nakon koncelebriranoga misnog slavlja koje je u kolegijalnoj crkvi Sv. Marije od Rijeke u četvrtak 26. travnja predvodio kotorski biskup **Ilija Janjić**, tijekom puna dva sata izvršen je postupak rekognicije zemnih ostataka bl. Ozane Koterske, pri čemu je zamije-njeno i njeno dotrajalo redovničko odijelo. Nakon što je pročitana liječnički zapisnik iz 1930. godine, u nazočnosti devetoročlane komisije na čelu s biskupom Janjićem, pristupilo se skidanju dotrajalog redovničkog odijela i rekogniciji zemnih ostataka blaženice, čije je tijelo bilo izvađeno iz sarkofaga i položeno na glavni oltar te crkve, u narodu nazivanoj i njenim imenom. Liječnička je komisija ustanovila kako sadašnje stanje odgovara liječničkom

nalazu iz 1930. godine te da su i dalje očuvani ostaci prirodno balzamirane kože kao i ostali dijelovi tijela, a posebno dobro sačuvane su blaženičine ruke. Prigodom rekognicije uzeti su komadići tijela za daljnje štovanje blaženice te su predane njenim sestrama dominikan-kama.

Bl. Ozana rođena je u pravoslavnoj crnogorskoj obitelji u Relezima 1493. Djetinjstvo je provela kao pastirica, zatim je služila u katoličkoj obitelji u Kotoru, stupila u treći red sv. Dominika i provela dvadeset godina kao rekluza (svojevoljna zatvorenica) uz jednu crkvu. Imala je dar proricanja i viđenja. Umrila je 27. travnja 1565. u Kotoru. Kult joj je potvrđen 1927. godine.

Vijesti prema: IKA

RADNA SKUPINA ZA OBILJEŽAVANJE MJESTA STRADANJA NAŠIH GRAĐANA NJEMAČKE NARODNOSTI IZMEĐU 1944. I 1948. GODINE

U Apatinu je 28. travnja održana 5. sjednica radne skupine za spomen obilježja na mjestima gdje su u sabirnim logorima masovno umirali radno nesposobni građani Demokratske Federativne Jugoslavije njemačke narodnosti. U te logore integrirani su bili starci, starice i djeca od 3. do 15. godine života, kao radno nesposobni dio onovremene njemačke zajednice. Oni su između 1944. i 1948., do raskida Tita sa Staljinom - ostavljeni da umru od zime, gladi i bolesti. Radnu skupinu čine predstavnici Katoličke, Srpsko-pravoslavne i mađarske Evangelističke crkve, kao i predstavnici Njemačkoga narodnog saveza iz Subotice, Društvo za srpsko-njemačku suradnju iz Beograda i Banatskog foruma iz Pančeva i Kikinde. Članove te radne skupine primio je predsjednik Apatinske općinske vlasti **Mirko Vraneš** i **Vlado Miljević**, načelnik opće uprave SO, koji su i sudjelovali u radu zasjedanja. Dogovoreno je da se na mjestima najmasovnijeg stradanja (sabitni logori Kničanin-Rudolfsgnad, Gakovo, Bački Jarak i Molin-Banat) postave križevi kao kršćansko obilježje. Sjednica radne skupine je ovoga puta održana u prostorijama rkt. Župnog ureda u Apatinu i sjednicu je vodio predsjednik župnik - podunavski arhiprezbiter **Jakob Pfeifer**. Sljedeća sjednica će se održati u Subotici u sjedištu Evangelističke biskupije.

BLAGOSLOVLJENA "EKUMENSKA" BOLNIČKA KAPELA

Bolnički centar u Srijemskoj Mitrovici sagradila je Petrovaradinska pukovni-ja, a njegove je prostorije 7. svibnja 1826. godine blagoslovio mitrovački župnik **Josip Stanić**. Ta bolnica do danas je u niz navrata proširivana i središnja je bol-nica za cijeli Srijem. U njoj se liječe i katolici i pravoslavni i stoga je uprava bolnice odlučila sagraditi kapelu u kojoj će oni koji su najslabiji trpećem Kristu pronala-ziti utjehu i mir. Kapela je sazidana u krugu bolnice tako da će u nju moći dolazi-ti i oni koji ne leže u bolnici. Premda vlasništvo bolnice, kapela će biti dana na korištenje rimokatolicima, grkokatolicima i pravoslavcima.

Također će i ikonografija biti i katolička i pravoslavna. Stoga je uprava bol-nice u dogovoru sa starješinom sabornog hrama **Lazom Pajićem**, rimoka-toličkim župnikom **Eduardom Španovićem** i grkokatoličkim župnikom **Stefanom Pitkom** 7. svibnja ove godine, prigodom 175. obljetnice djelovanja bol-nice, priredila zajednički blagoslov kapele. Kapelu su blagoslovili srijemski episkop **Vasilije**, pomoćni biskup đakovački i srijemski i generalni vikar za Srijem **Đuro Gašparović** i o. **Stefan**.

Premda su svećenici i prije obilazili bolesnike u bolnici, kada kapela bude potpuno dovršena svi će bolesnici imati prilike sudjelovati na bogoslužjima koje će se služiti u toj kapeli što će im zasigurno biti velika duhovna pomoć i ohrabrenje.

SARAJEVSKI MEĐURELIGIJSKI ZBOR "PONTANIMA" PRVI PUT U SRJ

Sarajevski međureligijski zbor "PONTANIMA" gostovao je prvi puta u SRJ od svog osnivanja 1996. godine. U kazalištu u Zemunu održan je koncert 1. lipnja, a 2. lipnja u Novom Sadu, gdje su kao gosti nastupili s dvije kompozicije i "Omladinski zbor kršćanske adventističke crkve". U crkvi sv. Ante u Beogradu pjevali su na misi 3. lipnja.

Zbor je izvodio duhovne pjesme: židovske, kršćanske - katoličke i pravoslavne te muslimanske. U ovom zboru pjevači su židovi, muslimani, kršćani: katolici, pravoslavci i protestanti te tako zbor djeluje u pravom ekumenskom duhu.

Organizator-domaćin je bio Međureligijski Centar sa sjedištem u Beogradu.

PAPINO HODOČAŠĆE STOPAMA APOSTOLA PAVLA

Od 4. do 9. svibnja Papa je boravio na svom nezaboravnom ekumenskom hodočašću gdje je pohodio Grčku, Siriju i Maltu.

Prvo odredište putovanja bio je posjet glavnom gradu Grčke, Ateni. U ovom gradu nije bio ni jedan papa punih 1300 godina. Papu je istoga dana primio grčki predsjednik Kostas Stephanopoulos. U svom govoru Papa je podsjetio na trajni utjecaj koji je imala Grčka u oblikovanju europske i svjetske kulture.

Istoga dana Papa se susreo s predstavnicima Grčke pravoslavne Crkve na čelu s primasom cijele Grčke i nadbiskupom Atene **Christodopulosom**. Papa je u svom govoru posebno pozdravio svu pravoslavnu braću s kojom nas veže ista vjera i sakramentalna veza. Između ostalog, Papa je rekao: "Za sadašnje i prošle prigode u kojima su sinovi i kćeri Katoličke crkve sagriješili djelima ili propustima protiv svoje pravoslavne braće i sestara, neka nam Gospodin dadne svoje oprostjenje koje molimo od Njega." Papa je podsjetio da je podjela kršćana grijeh pred Bogom i skandal pred svijetom i zapreka širenju kršćanstva. Papa je također podsjetio na povijesni susret pape Pavla VI. i ekumenskog patrijarha Atenagore 1965. godine. Poslije ovog susreta Papa i patrijarh su dali zajedničku izjavu ispred podija Areopaga.

Drugog dana svog pohoda Grčkoj Papa je slavio svetu misu u velikoj sportskoj dvorani u kojoj se okupilo oko 20.000 vjernika katolika i pripadnika drugih vjeroispovijesti. Poslije misnog slavlja Papa je otputovao u zračnu luku odakle se zaputio u Damask, glavni grad Sirije, grad u kojem je apostol Pavao doživio obraćenje. U Damasku je Papi priređen veličanstven doček na najvišoj državnoj i vjerskoj razini, za razliku od Grčke gdje je to bilo ispušteno. Papu su dočekali svi katolički biskupi, najviši predstavnici muslimana te predsjednik Sirije **Bashar Al-Asad**. Predsjednik Sirije zaželio je dobrodošlicu

Papi. Al Asad je podsjetio da je u prošlosti osam papa bilo iz Sirije i da danas u ovoj zemlji žive različite vjeroispovijesti. Sveti Otac je izrazio posebno zadovoljstvo što mu je omogućen ovaj boravak u Siriji. On je Siriju nazvao "biserom Istoka" jer se u njoj sjaji kršćanstvo i islam iako ova zemlja prolazi krizno vrijeme nasilja. Papa je pozvao katoličke i pravoslavne kršćane da u Siriji, a i šire, počnu slaviti Uskrs ubuduće istog dana.

Drugog dana svog boravka u Damasku Papa je slavio svetu misu na stadionu zajedno s najvišim predstavnicima vjerskih zajednica i oko 50.000 vjernika.

Papa je boravio u džamiji Omayyadi gdje je grob sv. Ivana Krstitelja. On se zadržao u molitvi na ovom povijesnom mjestu, a poslije je pred džamijom podsjetio kako se i kršćani i muslimani mole Bogu u tišini i dubini svoga srca.

Narednoga dana u prijepodnevnim satima Papa je otputovao iz Damaska za Maltu. Prvog dana svog boravka na Malti Papa je posjetio predsjednika države **Guida di Marca**. Posljednjeg dana svog putovanja Papa je slavio svečano misno slavlje u sklopu kojeg je proglasio blaženima prvih troje Maltežana. Na ovoj misi bilo je oko 150.000 vjernika. Papa je Maltu nazvao "najkatoličnijom zemljom na svijetu" jer se 95% žitelja ove zemlje izjašnjava katolicima, a od tog postotka njih oko 60% redovito ide nedjeljom na sv. misu.

Papa je pozvao sve Maltežane da slijede primjer sv. Pavla u svojoj vjeri. /GK/

PASTORALNI POHOD NADBISKUPA BOZANIĆA KANADI

U drugoj polovici mjeseca svibnja zagrebački nadbiskup **mons. Josip Bozanić** bio je u višednevnom pastoralnom pohodu vjernicima Hrvatima u Kanadi. U svom pohodu nadbiskup je boravio u Torontu gdje Hrvatska katolička misija slavi svoj zlatni jubilej djelovanja. Ondje se susreo s pastoralnim djelatnicima, vjernicima te je podijelio sakrament sv. Potvrde brojnoj mladeži. Nadbiskup je pohodio Hrvate u Montrealu, Otawi, Mississaugi i sestre dominikanke u Sherbrookeu. Pozvao je Hrvate da ne zaborave svoj jezik, običaje i kulturu po kojima se prepoznaje njihova bogata baština. /IKA/

PAPIN 81. ROĐENDAN

Svoj 81. rođendan Papa je proslavio radno. Dva dana ranije susreo se u rimskoj župi sv. Edith Stein s vjernicima gdje su mu djeca čestitala rođendan. Papa je bio iznimno razdragan. Na sam rođendan primio je devet vjerodajnica predsjednika država od novih veleposlanika u Vatikanu. Njegova jedina želja na 81. rođendan bila je da u zemljama gdje se ratuje zavlada mir. Papi su uputili brzojave predstavnici mnogih zemalja svijeta i izrazili želju da i dalje vodi Crkvu u sretniju budućnost. /IKA/

KONZISTORIJ KARDINALSKOG ZBORA

U Vatikanu je od 21. do 23. svibnja održan izvanredni konzistorij Kardinalskog zbora. Konzistorij je predvodio **papa Ivan Pavao II.** Svečani završetak i kruna cijelog programa bila je koncelebrirana sv. misa koju je predvodio Papa.

U trodnevnom radu kardinala osjetila se goruća briga za Crkvu u suvremenom svijetu. Izneseni su mnogi problemi s kojima se Crkva danas suočava te na njih mora odgovoriti na najbolji mogući način. U svim izvještajima i raspravama ipak se osjećala svijest i radost da je Gospodin sa svojom Crkvom do konca svijeta. Kardinali su izrazili svoju solidarnost sa Crkvom u cijelom svijetu, a osobito to vrijedi za Crkvu u Africi koja živi u materijalnoj bijedi i bolesti. Također je istaknuta odgovornost svih kršćana koji svojim životom moraju pokazati da je Isus i danas prisutan na svim stranama svijeta.

Prvog dana rada Papa je postavio pred okupljene kardinale teme o kojima bi trebalo raspravljati. Naglasak je stavljen na pastoralne izazove. Potrebno je tražiti koji su prioriteti u misijskom djelovanju Crkve danas te koje su metode najprikladnije za ostvarenje tog cilja. Proslava Svete godine pokazala je da je Crkva i danas živa i mlada duhom te da je spremno zakoračila u novo tisućljeće kršćanstva.

Drugoga dana kardinali su raspravljali o globalizaciji i njezinim izazovima koje ona postavlja pred suvremenu Crkvu. Također je bilo govora o odnosu Crkve i medija, te o jedinstvu kršćana i o obitelji. U raspravi je sudjelovao veliki broj kardinala. Rečeno je da se kod imenovanja novih biskupa više daje prostora mjesnim Crkvama. /IKA/

NADBISKUP BOZANIĆ NA KOSOVU

Zagrebački nadbiskup i metropolita **mons. Josip Bozanić** bio je u trodnevnom pastoralnom pohodu kosovskim Hrvatima u Janjevu, Letnici i Vrnavokolu. Ovaj posjet nadbiskupa Bozanića silno je značio malobrojnim katolicima Hrvatima koji žive u tri župe na Kosovu. Posljednjih nekoliko godina većina Hrvata se iselila iz ovih mjesta i otišla u R. Hrvatsku.

Prvog dana, 8. svibnja, nadbiskup Bozanić bio je u Janjevu gdje je sa župljanima slavio oprostjenje sv. Nikolu te je podijelio sakramente Potvrde i Prve sv. pričesti. Drugoga dana nadbiskup je pohodio poznato marijansko svetište Letnicu. Završnog dana nadbiskup Bozanić pohodio je biskupa Sopijsa u Prizrenu.

Ovim posjetom Hrvatima na Kosovu nadbiskup Bozanić zaokružio je svoje pohode Hrvatima u onim krajevima gdje su im osporavana i temeljna prava: Banja Luka, Sarajevo, Petrovaradin, Subotica. /GK/

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

13. lipnja

SVETI ANTUN PADOVANSKI

(* 15. 08. 1195. + 13. 06. 1231.)

- svetac s plamenom u srcu ● svetac koga je Isus zagrlio ● svetac prijatelj životinja ●
- svetac siromašnih ljudi ● svetac koji pronalazi izgubljeno ● čuva zaljubljene i obitelj ●
- pomaže oko ženidbe i udaje ● nesuđeni misionar ● svetac velike mudrosti i poniznosti ●
- iz kuhinje na propovjedaonicu ● slušale ga ribe ● propovijedao portugalski, a svi ga razumjeli ●
- svetac duboke pokore ● učitelj Crkve koji ni danas ne zaboravlja siromahe ●

Vole ga zaljubljeni, traže zaboravni...

Gotovo da nema crkve bez kipa ili slike svetoga Antuna. Svetoga Antuna držimo za velikog čudotvorca. Mnoge kršćanke i kršćani nose njegovo ime. Slikari i kipari ga prikazuju kao franjevca koji u ruci drži knjigu, a na ruci ili na knjizi dijete Isusa. U nekim ga krajevima prikazuju s gorućim srcem. Na osnovu legendi iz njegova života umjetnici ga prikazuju i s ribama, magarcem, konjem ili kako uskrisuje mrtve. Svetoga Antuna vjernici zazivaju kad štogod izgube ili ne mogu naći. On je zaštitnik putnika. Zaštitnik je bračnih drugova. Kažu da pomaže oko ženidbe i udaje. Zaljubljeni ga smatraju također svojim zaštitnikom. Zaštitnik je žena za sretan porod i protiv neplodnosti. Velik je pomoćnik protiv vrazjih zasjeda. Kao svoga zaštitnika zazivaju ga rudari i proizvođači jagoda. Pomaže kad ljudi pate od groznice, zazivaju ga kad prijeti opasnost od raznih bolesti kod stoke. Obraćaju mu se vjernici za svoje kućne ljubimce, domaće životinje a napose oni koji drže magarca ili konje.

Škola, studij i duhovnost

Antun je rođen 15. kolovoza 1195. godine u Lisabonu. I otac i mati su mu bili iz kraljevske rodbine. Tako se Antun lako mogao školovati. S petnaest godina je stupio u samostan augustinaca. Tako je zavolio ljepotu redovničkog života da nikada nije odlazio kući. Nakon tri godine je položivši zavjete stupio u kanonički red augustinaca. S velikim je žarom proučavao Sveto pismo i stare kršćanske pisce. Korjenitu je promjenu svoga života doživio kad su 1220. godine doneseni posmrtni ostaci franjevačkih mučenika iz Maroka. Oduševio se franjevačkim redom pa je i sam odlučio postati franjevac. Svi su ga znali kao izuzetno poniznog čovjeka, živio je dubokim duhovnim životom. Želio je i sam postati misionar u Maroku. Poglavari su na to i pristali, ali Božji putovi... Razbolio se Antun pa se morao vratiti. Brod kojim se vraćao je nošom olujom završio na Siciliji. Ni nakon devet mjeseci provedenih na Siciliji, Antunovo se zdravlje nije bitno popravilo. Radio je u kuhinji. Susreo se sa svetim Franjom, koji ga je zavolio i visoko cijenio.

Kao na prve Duhove

U Forliju je Antun prvi put javno propovijedao. Mnoge je iznenadio svojom učenošću i temeljitošću. Zadivio je svoje slušače. Bilo mu je tada dvadeset i pet godina. Postao je učitelj novaka. Antun je postao najglasovitiji govornik u čitavoj Europi. Ljudi su ga slušali kao nekada Gospodina. Njegovi slušatelji nisu marili niti za glad niti za žeđ. Propovijedao je na otvorenom.

Antun je propovijedao samo na svome materinskom, portugalskom jeziku, a svijet ga je razumio i u Italiji i u Francuskoj. Često se oko Antuna događalo pravo duhovsko čudo. Svi su ga razumjeli, kao što su predstavnici različitih naroda razumjeli Petra i apostole na Duhove. Antun je bio propovjednik slaboga glasa, a ipak su ga čuli i najudaljeniji slušatelji. Kad ga građani Riminija nisu htjeli slušati, Antun je pozvao ribe da ga slušaju. Neobičan prizor je zapanjio ribare. Kad su ribari vidjeli mnoštvo riba kako iz mora "slušaju" Antuna, poslušali su ga i obratili se.

Besmrtna briga Antunova za siromahe

Nije Antun samo propovijedao. Starao se za siromašne. Uvjerljivo je tješio tužne, mirio je zavađene, očajnima vraćao nadu. Otkupljivao je robove. Prema njegovoj ispovjedaonici su se slijevale rijeke pokornika. Strogo je postio. Jeo je tek toliko da se održi na životu. Svakoga se dana starao za siromahe. Velika Antunova pokora je zadivila njegove poznavatelje. Bio je muž žarke molitve. Dok je tako jednom bio udubljen u molitvu, ukazalo mu se dijete Isus. Mali dječak ja zagrlio Antuna. Veliki prijatelj ljudi i veliki prijatelj Isusov je umro kad mu je bilo 36 godina. Samo godinu dana kasnije proglasio ga papa Grgur IX. svetim. 32 godine poslije svečeve smrti građani Padove su mu podigli znamenitu baziliku, u kojoj se osim svečeva groba u posebnom svečanom moćniku čuva njegov jezik kojim je tako uvjerljivo govorio o Božjoj ljubavi i dobroti. Sveti je Antun do današnjega dana ostao jedan od najvećih zagovornika našega puka. Časteći svetoga Antuna vjernici pomažu siromahe budući da se novcem koji se prikupi kod njegovoga kipa pomažu oni kojima je pomoć najpotrebnija. Tko bi bio kadar opisati veličinu učitelja Crkve, pokornika, propovjednika i prijatelja siromašnih!

U mjesecu lipnju slave imendan:

1. Justin, Mladen, 2. Marcellin, Petar, Eugen, Đeno, 3. Karlo, Dragutin, Drago, Milan, 4. Kvirin, Predrag, 5. Bonifacije, Bono, 6. Norbert, Neda, 7. Robert, Radoslav, 8. Medard, Vilim, 9. Pelagija, Efrem, 10. Margareta, Biserka, 11. Barnaba, 12. Ivan, Bosiljko, Ninko, 13. Antun, Antonija, Tonko, Tonka, Ante, Antica, 14. Rikard, 15. Jolanka, Vid, Ferdinand, Nandor, 16. Franjo, Zlatko, Borko, 17. Emilija, 18. Marko, Marcelijan, Ljubomir, 19. Romuald, Rajka, Bogdan, 20. Naum, Goran, 21. Alojzije, Vjekoslav, Slayko, Alojzija, 22. Paulin, Ivan, Toma, 23. Sidonija, Zdenka, Josip, 24. Ivan, Krsto, 25. Eleonora, Vilim, 26. Ivan, Pavao, Zoran, 27. Ladislav, Ćiril, Ema, 28. Irenej, Mirko, Miroljub, Smiljan, 29. Petar, Pavao, Krešimir, 30. Ernest

MISLI IZ RUKOPISA O. GERARDA "BLAGO DUŠE"

(IV. nastavak)

Isuse, daj mi milost da odmah opazim trun na svojoj duši kako bi ga odmah izvadio i oprao svoju dušu Tvojom krvlju i suzama pokore. Trun je za dušu bezvrijedna misao, lijenost, oholost, ogovaranja. Želim se od svega toga očistiti ako ne sa suzama onda pokajanjem. (157)

Lijeno kljuse koje neće da ustane da li treba nekome? Mi trijezni ljudi želimo da svaki ustane i ide za svojim poslom. Ne zaboravimo ipak da je duhovno ustajanje još potrebnije. Ustajati treba i tijelom i dušom. (164)

Ugodan život je poželjan život, a neugodan svakome je mrzak. Isusova kuća nije samo crkva nego i naša duša. Isus želi da u našoj duši ne bude trgovanja, vašara, krađe, nego molitve, klanjanja. Molitva je svako dobro djelo a grijeh, pa i najmanji, je trgovanje i vašar. (149)

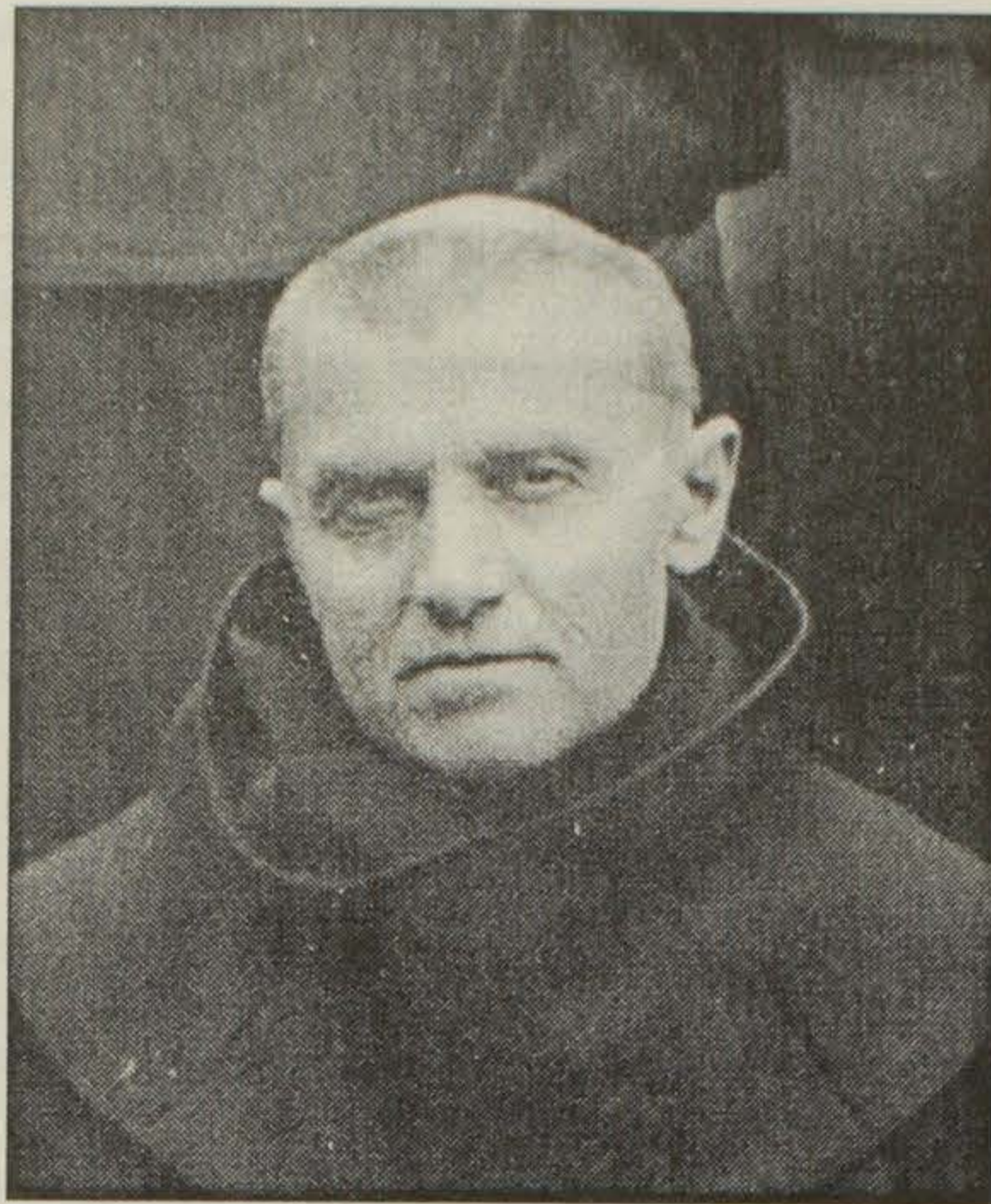
Svatko treba čuvati svoju dušu kao najveće blago. Svatko treba paziti na to blago, što je duša. Duša toliko vrijedi da je Isus nju više volio nego sebe. Umro je naime da moju dušu oživi, da moju dušu otkupi. Prihvatimo se odmah posla, uredimo, očistimo dušu, ispovjedimo se. Kad to učinimo, onda Isusa u goste pozovimo. Pričestimo se. (Ondje)

Isusa treba ugostiti ne sa pljesnivim kruhom nego sa skrušenom molitvom i marljivim poslom. Naša je duša kao lijepo cvijeće, koje se lako uništi, kao i lijepa i fina svila ili kao tanko staklo koje se lako razbije. Naša je duša kao skupocjeno drago kamenje koje paklenjaci nastoje ukrasti. (Ondje)

Kad drugi Boga i vrijedne ljude vrijeđaju i progone, mi se još više trudimo Boga ne uvrijediti i valjane ljude braniti, koliko nam je to moguće. Ako nam drugačije nije moguće, onda barem Boga molimo da sve ojača i da muke i boli koje se drugima zadaju budu njima na duhovnu korist. (153)

Ili Bogu ili paklenjaku služiti, trećega nema! Sigurnost pak duše je ponizno srce. (149)

Ptice kada se najedu, pjevaju a životinje, kada se najedu, spavaju. Što mi činimo kada se pričestimo i anđeoski kruh uživamo? (187)

Svatko želi biti zdrav u tijelu i ako je bolestan ozdraviti. Kršćanin, uz to, još želi biti zdrav i na duši i zato želi i zdravlje duše. (192)

Ljubav je požar srca, kao vjenčanje u ljubavi s Isusom. Ljubav je dopadanje Onome koji je izvor ljepote i dobrote. (197, 198)

Zaručnica se ne srđi kad je zaručnik kiti. Ne srđi se ni kršćanska duša kad je Isus kiti s odlikovanjem patnje, kako bi mu slična bila, na zemlji u patnji a na dan uskrsnuća u Njegovoj slavi. (199)

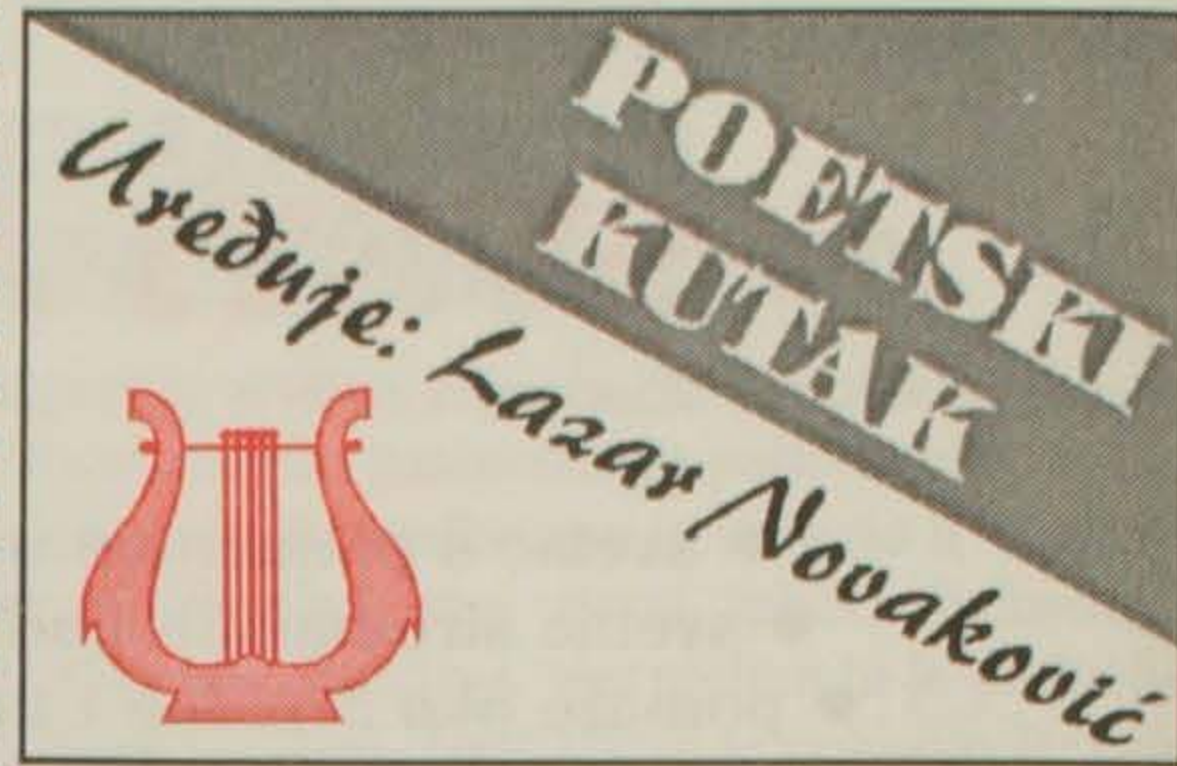
Ako je plemenito Isusa, zaručnika duše, u tjelesnim trpljenjima slijediti, još je plemenitije slijediti ga u duhovnim trpljenjima. Kako je Isusu bilo teško kada ga je nebeski Otac ostavio da sam trpi. Isusa ćemo razveseliti po svakoj duhovnoj borbi ako se s Njim sjedinimo. (202)

Bezbožnici nemaju mira jer su i oni za Boga stvoreni. Dok god Bog nema pristupa u njihovom životu, nedostaje im ono najpotrebnije. Nedostatak Boga je isto ono što se dešava brodu, kada je bura na moru. Bura brod tamo-amoo baca. (204)

Vjerna duša je kao kvalitetno sjeme cvijeća koje klija i raste i neprestano se Bogu diže. (209)

Ako nas Isusova dobrota nije u stanju ganuti, neka nas ganu rane nezahvalnosti koje podnosi u Euharistiji. (212)

Priredio: Ante Stantić

Tin Kolumbić rodio se 11. srpnja 1936. godine u Svetoj Nedjelji na otoku Hvaru. Objavljivao je priče, pjesme za djecu i odrasle i igrokaze.

Među njegove najpoznatije zbirke poezije spadaju: *U grču korijenja* (1967), *Slobodan kao vrijeme* (1968), *Balada o Jeleni* (1979), *U gradu svjetlosti* (1983), *Dobro more* (1992), *Umićeće ljubavi i smrti* (2000).

Dobitnik je nekoliko književnih nagrada. Sada živi i djeluje u Hvaru.

Tvoje riječi

Svi cvjetovi i trave uz put
već bijahu imenovani.
Govorila si obične stare riječi
teške od vremena,
odijevala ih glazbom svoga glasa,
svjetlošću pogleda.
Pred nama ponovno rađao se svijet.
Sa stabla ogrančnog suncem
trunule su pjesme pune svjetlosti.
Kamen je ljubio pticu i pjevao.
S nebom u duši more se predalo
sunčanom snu.
Svaka tvoja riječ otvarala je
vrata tišine i stigismo
na gozbu uspomena.

Za stolom sjedio je zavičaj.

Riječi pristupe k stolu.
Zamiriše djetinjstvo,
majčina molitva
i kruh.

Tin Kolumbić

Čovjek i njegovo otuđenje

Napasnik nije rekao cijelu istinu: dvije je stvari napasnik prešutio: granicu i posljedice, važno mu je da zavede ženu! Zajedništvo koje je u 2. gl. tako pozitivno pokazano ima i svoju negativnu stranu: idealnog zajedništva nema! Pripovjedač pokazuje još jednu mogućnost zla: suučesništvo! Adam je suučesnik! Ti ne moraš držati prst na obaraču a možeš biti ubojica. To se posebno vidjelo u analiza-ma nakon II. svjetskog rata. Tada je nastao i novi pojam "Schreibtischmörder" (ubojica s pisacćeg stola)!

Nakana pisca nije: uprijeti prstom, već slušateljše staviti u razmišljanje o velikom problemu i situaciji čovjeka!

"Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegova i pojede. Dade i svom mužu koji bijaše s njom, pa je i on jeo. Tada se obadvoma otvore oči i upoznaju da su goli. Spletu smokova lišća i naprave sebi pregače" (Post 3,6-7).

Čovjek je prestupio svoju granicu. Zakoračio je na područje smrti. Nije vjerovao Bogu koji ga je od toga htio sačuvati. Bogu je rekao NE a đavlu DA! To je grijeh! Odbacivanje Boga kao vrhovne norme djelovanja. Nepovjerenje u Boga da nas on želi sačuvati.

Vrag je imao pravo: njima su se otv-rile oči ali nisu postali kao Bog već - vidjeli su da su goli! Bili su oni goli i prije (usp. 2,5) ali se nisu stidjeli, a sada su goli (usp. 3,7) i stide se! Stide se jedan pred drugim a to znači da je njihovo zajedništvo ranjeno!

Zločin i kazna

a) istraga

Struktura ovog odlomka je takva da u njemu svaka stvar podsjeća na sudski proces koji vrijedi po čitavom svijetu: otkrivanje počinioca - saslušanje - obrana - izricanje presude. Počinjanje prestupa (1-7); kazna (14-24) i umetak (8-13) čiji je sadržaj najbolje izražen u pitanju koje Bog postavlja čovjeku: Adame, gdje si?

Da je Bog samo sudac koji kažnjava prijestup svoje zapovijedi, kazna bi slijedila neposredno nakon prestupa. Ali Bog je milosrdan (usp. Ps 103) i prilazi čovjeku u situaciji u kojoj se je našao. Daje čovjeku priliku da se brani. On će biti pitan i može odgovarati. Ovdje je prikazano: saslušanje oči u oči (na istoj razini), neposredno izricanje kazne - što

u našoj stvarnosti ne susrećemo. U SZ to će se dogoditi još u 4. gl., a u NZ jedino u Mt 25 (posljednji sud) i tako će konačni događaj odgovarati praiskonskom događaju.

Što je ovdje rečeno, vrijedi za svaki grijeh prema Bogu, ali i onaj prema čovjeku (usp. 4. gl.) Bog uvijek traži čovjeka, traži ga u njegovoj savjesti!

Iz direktnog preslušanja, ali i iz direktnog izricanja kazne jasno je da se presuda odnosi na čitavo čovječanstvo! Tu je uvijek uključeno i da se grešnik može slobodno pred Bogom i braniti!

Prva reakcija čovjeka, kad je čuo Božji hod: sakrio se! On se boji! I to je čovjek: nakon nedjela želi izbjeći posljedice - on se skriva! Nagon za samoodržanjem je strahovito jak! Čovjek bježi da prizna svoj grijeh i da se suoči s posljedicama, a kada je suočen s grijehom on se nastoji obraniti.

Odlomak nam pokazuje da čovjek suočen s krivnjom dobiva i prostor slobode u kojem ima mogućnost obrane (nije li tako i na posljednjem sudu, usp. Mt 25)?

Bog s grijehom vrednuje i slobodu i mogućnost da se sve kaže što bi čovjeku olakšalo krivnju i rasteretilo ga, jer samo tako Bog na kraju može izreći svoju presudu! On priznaje i "olakšavajuće okolnosti" i one bivaju odvagane.

To što čovjek i žena govore u svoju obranu, to odgovara istini i mora se uvažiti. Čak i kad govori optužujući Boga: "žena koju si stavio uza me..." To je znači moguće (NB! Usporedi Joba!) - na taj način priznaje se puno pravo optuženom i za to ne biva kažnjen! Ova obrana ne mijenja ništa, ali je potrebna da sudac kod izricanja presude stane nasuprot slobodnom čovjeku! Samo zmija ništa ne biva pitana! Ona je personifikacija zla! Time odgovornost za čovjekov čin dobiva posebnu težinu: zlo nema potrebe da se tumači ili opravdava - čovjek je odgovoran u svojem stavu prema njemu!

b) Izricanje presude

Prava kazna koja bi morala slijediti nakon saslušanja je istjerivanje iz vrta (20-24), jer to je jedina adekvatna kazna. Da to uočimo moramo najprije pročitati tekst bez redaka 14-19, a tada 14-19 samo za sebe, jer je tekst 14-19 razvijanje, daljnje razmišljanje o kazni (posljedično): to je razmišljanje o stvarnosti u kojoj se našao čovjek odijeljen od Boga! To su više okolnosti a ne toliko kazna, okolnos-

ti koje odgovaraju situaciji odijeljenosti od Boga! Posebno valja uočiti govor prokletstva: on pogađa zmiju, zemlju, **ALI NE I ČOVJEKA!**

Izricanje kazne nad ženom (r. 16) i nad čovjekom (rr. 17-19) nisu direktna kazna, već opisuju ograničenost ljudske egzistencije udaljene od Boga! Čovjek nije niti apsolutno loš, niti apsolutno dobar, on je u svemu ograničen, no usprkos toga to ništa ne mijenja na činjenici da je on Božje stvorenje pozvano na život i radost!

Kazna ženi jest: muke trudnoće i poroda, žudnja prema muškarcu, on će "gospodariti" nad njom (grijeh ranjava prethodnu zamisao ravnopravnosti a patrijarhat ili matrijarhat su posljedice grijeha!). U te "muke" sigurno spada i muka odgoja...Kazna čovjeku: radu koji je bio temeljno životno okruženje prido lazi dimenzija teškoće, muke, poniženja (rade samo robovi i sluge)... Rad će odsada biti povezan s naporom i suprotivština (trnje, korov, znoj...)

Čovjekov ovozemaljski život ima svoj kraj. To je smrt: ona je granica, čovjek je stavljen u granicu, svaki čovjek ima svoje trajanje dok se ne vrati u zemlju iz koje je uzet...(r. 19).

c) Prvo evanđelje

Redak 15. pisci nazivaju protoevanđelion, prvo evanđelje! Tu se naviješta dolazak žene (nasuprot Eve) i njenog poroda. Bog sam zameće neprijateljstvo između zmije i žene. Ovaj tekst ima pred očima apostol Pavao kad u poslanici Galaćanima razvija misao: "A kad dođe pununa vremena odošla Bog Sina svoga. Od žene bi rođen ..." (usp. Gal 4,4-7)! Čovjek nije zauvijek odbačen, Bog se ne odriče svojega djela...

(U sljedećem nastavku:
Bog i dalje ostaje s čovjekom)

U KOJEM JE SMISLU CRKVA NAROD

"Na ovo katoličko jedinstvo Božjega naroda, koje označuje i promiče sveopći mir, pozvani su, dakle, svi ljudi. Tom jedinstvu pripadaju ili su na različite načine prema njemu usmjereni katolički vjernici, ostali koji vjeruju u Krista, napokon, svi ljudi općenito, jer ih Bog milošću zove na spasenje" (LG 13,4).

Tema "Crkva narod Božji", jedna je od najljepših stranica koncilskih dokumenata koju iznova trebamo čitati, o njoj razmišljati i primijeniti u svoj praktični vjerski život na početku prvog stoljeća trećeg milenija. Prošle godine, 8. prosinca navršilo se 35 godina kako je završen II. vatikanski koncil, koji u našoj biskupiji nije potpuno zaživio. Prvotna briga subotičke Crkve na ulazu u treći milenij treba biti primjena dokumenata II. vatikanskog koncila. Naš časopis "Zvonik" pruža nam mogućnost upoznavanja tih dokumenata koji će slijediti u nastavcima.

Sva ljudska bića na svijetu, stvorena od Boga, otkupljena mukom, smrću i uskrsnućem Sina Božjega Isusa Krista, tvore jedan Božji narod. Taj Božji narod ima za glavu Krista koji sada slavno vlada na nebu. No Božji narod nije ograničen samo na nas ljude koji živimo na zemlji. Božji narod uključuje i sve ono neizmerno mnoštvo koje prihvaća Krista kao svoju Glavu: Majka Božja, apostoli, sveci, čitava Crkva svih vremena. Crkva nije čisto hijerarhijsko ni sociološko društvo. Isus je uvijek nazočan u Crkvi i u njoj živi kao Uskrsnuli. Putujuća Crkva ne zemlji, mesijanski je narod, koji već sada anticipira u samoj sebi novo stvorenje. Božji narod je sada na putu i mi smo već dio nebeske Crkve. Što više, nebeska Crkva već silazi s neba u povijest i oživljuje tu povijest. "Božji narod od naraštaja do naraštaja vođen prema nebeskom Jeruzalemu, već jest otajstveno jedna stvar s Kristom. To je jedan veliki zajednički korak prema tom jedinstvu" (Henri De Lubac). Božji narod okupljen već kod prvog navještaja Evanđelja sabire čitavi ljudski rod i korača prema konačnom jedinstvu ljudi u Kristu i konzumaciji svega u Bogu, koje se već sada aktualizira u nama. U svezi toga piše sv. Irenej: "Nebeski Jeruzalem, kojeg je stari Jeruzalem bio tek priprava i slika, to smo sada mi."

Čitajući ovaj saborski odlomak ne smijemo strogo dijeliti nebesku i zemaljsku Crkvu. Crkva je jedina koja već sada zaslužuje ime nebeske Crkve. Zato je velika odgovornost Crkve, odnosno nas koji smo narod Božji, prema čitavom čovječanstvu. Kršćanin nije emigrant na zemlji koji želi na jeftin način dezertirati iz

ovoga svijeta na drugi svijet, u nebo. Nismo mi tuđinci na zemlji. Zemlja može biti i jest prava domovina Božjega naroda. Kršćanin živeći na zemlji utiskuje crte života Božje djece, tako da zemlja pa i domovina u kojoj živi postaje otajstveno lice Božjega naroda, odnosno Kristovo lice. Božji narod kroz povijest dozrijeva i Krist kroz narod Božji sve više posvećuje svijet. Sva priroda sve više zadobiva kristološke crte. Priroda je uzeta skupa s Božjim narodom na put prema svojoj konačnoj zrelosti. Kad se pojavi Gospodin, objavit će se i njezino kristološko lice kao i pravo lice Božjega naroda. Ovdje na zemlji već se gradi nebeska Crkva za koju smo svi odgovorni. "Zato taj mesijanski narod, iako stvarno obuhvaća sve ljude i često izgleda kao malo stado, ipak je za sav ljudski rod jaka klica jedinstva, ufanja i spasenja... kao oruđe otkupljenja svih" (LG 9). Sami po sebi smo nesposobni, slabi, siromašni, ali imamo to poslanje u svijetu u jedinstvu s čitavom nebeskom Crkvom. Odatle proizlazi odgovornost Crkve prema miru za kojim čezne čitavo čovječanstvo i što je zapravo sam plan Božji za čovjeka i svijet.

Iz ovog prekrasnog saborskog odlomka iščitajmo odnos između povijesti i transcendencije: "Budući da je ona (Crkva) određena da se širi u sve krajeve, ulazi u ljudsku povijest, a ipak ujedno ulazi u ljudsku povijest, a ipak ujedno prelazi vremena i granice naroda" (LG 9). Crkva je dakle na zemlji i na nebu. Njezino je poslanje utopiti se u povijest i da bude na nebu. To poslanje treba neprestano natapati naše zalaganje, naš rad, naš govor, iznutra i izvana. Uronjena u povijest, u isto vrijeme njezin je pogled usmjeren prema visinama. Unutar prostora i vremena Crkva već anticipira na vječnost. Dok na zemlji trpi, bori se za pravdu i mir, ona već sudjeluje u slavi i miru koji je na nebu. Isus je uvijek s narodom Božjim. Karakteristika naroda Božjeg jest slava Božja, jakim glasom do na kraj svijeta slavi Boga. Božji narod ima svoje dostojanstvo, slobodu djece Božje u čijim srcima stanuje Duh Sveti. Zato je taj narod Božji sposoban slaviti Boga, priznati sva Božja obećanja.

Promicanje mira u svijetu, nezaobilazna je zadaća Crkve. Mir na zemlji je već naviješten kod samog rođenja Isusova: "Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima koje ljubi" (Lk 2,13). Kada je Isus na Cvjetnicu svečano ulazio u grad Jeruzalem, narod je mahao palminim granama slaveći Boga: "Blagoslovljen onaj koji dolazi, Kralj, u ime Gospodnje! Na nebu mir! Slava na visinama" (Lk 19,38). Kod rođenja Isusova "na zemlji mir", a kod ulaska u Jeruzalem "na nebu mir".

Kako to? Luka dvostruko naglašava nebo. To znači da je zemlja već na neki način nebo. Ona treba biti puna slave koja je na nebu. Zašto nemam mira na zemlji? Zašto i na sam ovaj jubilarani dvijetisućiti Božić, upravo u Isusovoj zemlji nije bilo mira i još se ne nazire? A da ne govorimo o drugim područjima kugle zemaljske gdje postoje žarišta rata. Odgovor nalazimo ponovno kod ulaska Isusova na Cvjetnicu u Jeruzalem. Isus je zaplakao nad Jeruzalemom: "O kad bi ti u ovaj dan spoznao što je za tvoj mir! Ali sada je skriveno tvojim očima" (Lk 19,42). Iz srca utjelovljenoga Sina Božjega izvire plač. Isus plače jer postoji put mira. Umjesto da je taj put mira prihvaćen, on nije shvaćen. Mir nije nemoguć, mir nije utopija niti pobožna želja. Mir je u čovjekovoj mogućnosti ili nemogućnosti. Isus ne govori o nekakvom ljudskom primirju, već o miru koji je "na nebu", koji puninom preplavljuje čitav svemir. Taj mir je čovječanstvu darovan pohodom Isusovim kao dragocjeni Božji dar. Taj mir može biti spoznat. Dovoljno je priznati pohod u otajstvu poniženja Isusova. Ipak nije spoznat, zato Isus plače. Povijesna stvarnost, ljudi koji su na domak mira, nisu ga spoznali, niti prihvatili. Isus plače nad poviješću koja ne zna prihvatiti mir. A za one koji prihvaćaju Isusa, radost i slava: "Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, jer si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima" (Lk 10,21).

Crkveni oci, osobito Ambrozije i Augustin, živjeli su vjeru Crkve koja ih je krštenjem preporodila na božanski život. Živjeli su vjeru u Crkvu zemaljsku i vidljivu, kao i u nebesku Crkvu, nebeski Jeruzalem, našu Majku. Sv. Augustin će reći: "Već sada boravimo u nebeskom Jeruzalemu, Kraljevstvo se Božje već pojavilo u čitavoj povijesti i mir je moguć." Postavlja se i pitanje: Da li je Crkva za svijet, ili je svijet za Crkvu?! Crkva je za svijet. Njezino bitno poslanje jest služiti konkretnom čovjeku, čežnja za čovjekom. Već je sv. Klement Aleksandrijski rekao da se volja Božja u povijesti zove svijet, pa je i nakana Božja spasenje ljudi, koji se zovu Crkva. U tom smislu je Crkva za pomirbeni svijet i svijet je za Crkvu, jer je pozvan pomiriti se i postati Crkva. Crkva i pomirbeni svijet darovan Ocu, Slava je Božja na nebeskim visinama, koja već stanuje u povijesti, ona je mir na nebu koji postaje mir na zemlji. Velika je povijesna odgovornost Crkve da bude prije svega ona sama mjesto u kojem vlada mir i slava Božja, da bude svjedok, sol zemlje i svjetlo svijeta. Crkva rođena iz probodenog Srca Isusova, koja je Božji narod, postaje osjetljiva Crkva za sve brige naroda, za socijalnu pravdu, za jedinstvo ljudi, mir u svijetu. Crkva nebeska koja već djeluje ovdje na zemlji.

Mato Miloš, OCD

PROPOVIJEDAJTE NA KROVOVIMA EVANDELJE U DOBU GLOBALNE KOMUNIKACIJE"

*/Iz Papine poruke za 35. Svjetski dan društvenih obavijesnih sredstava,
27. 05. 2001./*

Tema koju sam odabrao za Svjetski dan društvenih obavijesnih sredstava 2001. godine preuzeta je iz samih Isusovih riječi. Ne može ni biti drukčije jer mi samo Krista i naviještamo. Sjetimo se njegovih riječi koje je uputio svojim prvim učenicima: "Što vam govorim u tami, recite na svjetlu; i što na uho čujete, propovijedajte na krovovima" (Mt 10,27). U skrovitosti svoga srca čuli smo Isusovu istinu. Sada tu istinu moramo propovijedati na krovovima.

U današnjem svijetu na krovovima se gotovo uvijek može vidjeti šuma odašiljača i antena koji šalju i primaju svakovrsne poruke prema i sa četiri strane svijeta. Od neizmjerne je važnosti zajamčiti da se među tim bezbrojnim porukama čuje i Božja Riječ. Propovijedati vjeru na krovovima znači naviještati Isusovu Riječ u dinamičnom svijetu društvenih obavijesnih sredstava i putem njega.

U svim uljodbama i u svim dobima, pa tako i usred današnjih društvenih promjena, osobe si postavljaju uvijek ista temeljna pitanja o smislu života: "Tko sam ja? Odakle dolazim? Kamo idem? Zašto ima zla? Što nam ostaje nakon ovoga života?". U svakome dobu Crkva nudi jedinstveni i potpuno zadovoljavajući odgovor na najdublja pitanja ljudskog srca - samoga Isusa Krista koji "potpuno otkriva i čovjeka njemu samome te mu objavljuje uzvišenost njegova poziva". Stoga glas nas kršćana ne smije nikada zanijemiti, jer nam je Gospodin povjerio riječ spasenja za kojom čezne svako ljudsko srce. Evanđelje nudi dragocjeni biser koji svi tražimo (usp. Mt 13,45-46).

Iz toga slijedi da Crkva ne smije propustiti sve se djelatnije uključivati u promjenjivi svijet društvenih komunikacija. Svjetska se mreža društvenih komunikacija iz dana u dan sve više širi i postaje sve složenija, a društvena obavijesna sredstva imaju sve vidljiviji učinak na kulturu i njezino prenošenje. Dok su se nekada događaji jednostavno prenosili, danas se preoblikuju da bi udovoljili potrebama sredstava priopćivanja. Odnos, dakle, između istine i društvenih obavijesnih sredstava postao je sve zamršeniji a to rađa dvojakom pojavom. S jedne strane može zasjeniti razliku između istine i obmane, no s druge strane mogu se otvoriti do sada neviđene mogućnosti da se istina proširi do sve većeg broja osoba. Zadaće je Crkve zajamčiti da se ostvaruje ovo posljednje. /.../

Od presudne je važnosti na početku novog tisućljeća imati na umu misiiju "Ad gentes" koju je Krist povjerio Crkvi. Gotovo dvije trećine od šest milijardi stanovnika na svijetu uopće ne poznaju Isusa Krista, a mnogi od njih žive u zemljama s drevnim kršćanskim korijenima, gdje su cijele skupine krštenih izgubile živi osjećaj vjere i više se ne priznaju članovima Crkve, živeći život koji je daleko od Krista i njegova evanđelja. Sigurno da djelotvorni odgovor na to stanje zahtijeva mnogo više od samoga djelovanja društvenih obavijesnih sredstava, no ipak u suočavanju s određenim izazovima kršćani ne smiju zanemariti svijet društvenih komunikacija. Doista, društvena obavijesna sredstva svih vrsta mogu odigrati bitnu ulogu u izravnoj evangelizaciji i prenošenju istina i vrijednosti koje podupiru i uvećavaju čovjekovo dostojanstvo. Prisutnost Crkve u društvenim obavijesnim sredstvima važni je vidik inkulturacije evanđelja što ga zahtijeva nova evangelizacija na koju Duh Sveti poziva Crkvu u svijetu.

Dok cijela Crkva nastoji voditi računa o tome pozivu Duha, kršćanski izvjestitelji imaju "osobitu proročku zadaću, poziv: govoriti protiv lažnih suvremenih bogova i idola, materijalizma, hedonizma, potrošaštva, uskogrudnog nacionalizma itd."... Neka katolici zauzeti u svijetu društvenih obavijesnih sredstava još radosnije i još hrabrije naviještaju s krovova Isusovu istinu tako da svi muškarci i sve žene mogu upoznati ljubav koja je središte Božje objave samoga sebe u Isusu Kristu, koji je isti jučer i danas i uvijek (usp. Heb 13,8).

Ivan Pavao II.

S. M. Fides Vidaković

"HVALOSPJEVI NADE"

(pjesme)

Ove godine s. Fides Vidaković slavi svoj osamdeseti rođendan. Kao priznanje za sve što je učinila u kulturnom životu bačkih Hrvata i u organiziranju duhovnog života u okviru Crkve, Izdavački odjel Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost odlučio je objaviti njezine pjesme koje su ranije objavljene u pojedinim publikacijama, a dodane su i njene neobjavljene pjesme.

Zbirka ima slikovit naslov "Hvalospjevi nade", jer želi naglasiti da u životu, pored svih udaraca, nikada nije izgubila nadu jer doživljava produhovljenu predanost Providnosti.

Pjesme pojedinog pjesnika čine cjelinu doživljaja i reagiranja na životne okolnosti ali ipak, radi lakšeg pristupa bogatom sadržaju pjesama s. Fides, podijeljene su u četiri ciklusa.

U ciklusu "Rodnoj grudi" su pjesme čežnje za rodnim zavičajem od kojeg su je životni putovi odveli daleko. Zato je svaki povratak, svaki susret s dragom ravnicom najsretniji dan (pjesme "Slobodu živim", "Oranice crne", "Sve me u djetinjstvo zove").

Ciklus pjesama "Istu nosimo bol" je izraz tuge zbog gubitka najbližih. S ljubavlju se sjeća sreće u djetinjstvu kad je nad njima bdjela briga oca i majke. Zato je bio velik bolni udarac njihov odlazak, a tu bol je još više povećala smrt dva brata. S. Fides zna da su svi njeni najbliži i ona kroz život nosili istu bol.

Ciklus pjesama "U drugovanju s ljepotama" svjedoči koliko s. Fides uživa u ljepoti prirode i kad tu ljepotu opisuje, ona vidi slikovitost pojedinih prirodnih pojava, jer u njima prepoznaje veličanstvo Stvoritelja.

Ciklus pjesama "Milot je biti u ljubavi Stvoritelja" je najveći i misaono najbogatiji. S. Fides kaže da svaki dan počinje nadom koja će joj pomoći u radu, jer osjeća prisutnost Božju i poziva ga da dođe u našu tužnu nizinu i pruži zagrljaj kad život peče kao rana. Želi se prepustiti snazi Kristovih riječi i to je iskrena radost zbog te drage blizine.

Pjesme s. Fides su bogate svojom misaonošću i mogu biti poticaj da se udubimo u pojedine vječne istine. Ovu zbirku treba često uzeti u ruke i vraćati joj se jer svako čitanje donosi nove misli.

Pogovor je napisao Bela Gabrić, a u knjizi su posthumno objavljene vinjete drage suradnice "Zvonika" i članice Instituta "Ivan Antunović" Cecilije Milanković. Ovo je još jedan izdavački poduhvat našeg Instituta i toplo preporučamo čitateljima ovu zbirku pjesama.

Bela Gabrić

ŽUPA MARIJE MAJKE CRKVE ALEKSANDROVO - SUBOTICA

Najmlađa župa u Subotici. Sadašnja crkva izgrađena je 1982. godine. U crkvi se štuje lik bistričke Gospe. Župa brine i o najpoznatijem biskupijskom svetištu - Bunariću. Časne sestre su duša katehizacije. Bogat duhovni život i župni pastoral.

Mnogi su Subotičani upoznali župu o kojoj želimo ispričati njenu "priču", koja je dugo godina poput magneta privlačila raznim duhovnim sadržajima vjernike grada ali i okolice. Iako je pomalo na periferiji, njena "izoliranost" nije spriječila vjernike da dođu na razne tribine ili proštenje koje se svake godine slavi na duhovski ponedjeljak, na blagdan posvećen Mariji Majci Crkve.

Živi pastoral

Ako ste bili na sv. misi nedjeljom ili blagdanom u ovoj crkvi, mogli ste primijetiti da se ovdje okuplja doista živa Kristova Crkva. Ova župa obiluje pastoralnim inicijativama.

U adventsko vrijeme vjernici u velikom broju sudjeluju na misama zornicama; okupljaju se osobito djeca kojih je u prosjeku oko 100 svaki dan. Tako adventske zornice okupljaju oko 200 vjernika dnevno. Prava je radost slaviti advent u toj živoj zajednici vjernika i napose raspjevane i radosne djece.

Župa obiluje pastoralnim inicijativama.

Nakon proslave Božića, već na novu godinu, u 8-10 grupa na raznim mjestima u župi sastaju se obitelji na molitvu tzv. "zlatne krunice" (sedam radosti Majke Božje). Ta druženja u zimske dane traju do Svijećnice kada se sve grupe skupe u crkvu na svečani završetak. Tom molitvenom akcijom se okuplja dnevno više od 300 osoba na molitvu. Inicijator ovoga molitvenog gibanja je s. **Eleonora Merковиć**, katehistica. I ona i župnik dnevno posjećuju pojedine grupe

Župa ima trenutno tri sjemeništarca

molitelja da bi u molitvi i razgovoru održavali ovaj svojevrsni obiteljski pastoral.

I u korizmi se u župi događa živa aktivnost. U crkvi se prije svake mise moli križni put. Svečani je srijedom hrvatski, a petkom mađarski. Međutim, šorovi salaša se okupljaju u tri dana po salašima, svaki dan u drugom šoru na križni put i korizmenu pouku koju predvodi župnik. I ova inicijativa okuplja oko 300 vjernika po salašima.

"Ponedjeljkom u osam"

Da ne bi stanovnici u mjestu bili prikraćeni, započela je inicijativa svojevrsne Tribine "ponedjeljkom u osam", za koju su vjernici nakon drugog sastanka dali župniku 192 teme, da ih kroz više godina svakog ponedjeljka polako obrađuje.

- Na ovu Tribinu se svakog ponedjeljka skuplja 120-200 ljudi, i ne samo vjernika ove župe, da čuju i razgovaraju o temama koje smo sami postavili. Ako se desi da zbog nekog razloga preskočimo jedan ponedjeljak svima nam nedostaje - priča **Danica Mlinko**, pročelnica Liturgijskog odjela župe.

Pouka za katekumene

Oni koji traže sakramente kršćanske inicijacije u odrasloj dobi sastaju se na svoju redovitu pouku kroz cijelu godinu bez prekida svaki utorak u 19 sati, i nakon završene pouke, neki žele ostati u nastaloj zajednici i dalje te su kateheta **Kovács Csaba** i župnik svaki utorak vezani uz ovu grupu.

Brinemo i o romskim obiteljima i nikad ih nismo izostavili - kaže Kata Margetić.

Časne sestre su duša katehizacije

Poznato je da su katehiste u ovoj župi sestre Kćeri Milosrđa - svojevrsni karizmatiči. Od župnika **Kopilovića** saznajemo:

- Od s. **Nevene** je potekla inicijativa dječjeg križnog puta na Kalvariji, oblačenje jednakih prvopričesničkih haljina, s. **Zita** se bavila i katehezom predškolske djece a s. **Eleonora** je veliki stručnjak u okupljanju djece i animator hodočašća i do sada najuspješnijega okupljanja djece na nedjeljnu euharistiju.

Župnik podsjeća da su sestre katehiste učinile da je ova župa danas, po riječima kardinala Kuharića, ne samo najmlađa župa, nego kako reče: "Vidim da

Andrija Kopilović rođen je u Bajmoku 11. svibnja 1941. godine. Teologiju je studirao na KBF u Zagrebu od 1960. do 1966. godine. Za svećenika je zaređen u

subotičkoj katedrali 8. prosinca 1966. nakon čega se vratio u Zagreb na post-diplomski studij. Kratko vrijeme je bio vikar u Zmajevu da bi 20. veljače 1969. bio imenovan upraviteljem župe Marije Majke Crkve u Aleksandrovu koja je i sagrađena za vrijeme njegova župnikovanja. Tada je imenovan i biskupskim ceremonijarom (tu službu vrši i danas) i katehetom mladih. Dugo godina je predavao vjeronauk u sjemeništu "Paulinum". Član je više biskupijskih vijeća. Pročelnik je Katehetskog vijeća i direktor Studija Subotičke biskupije, prorektor je Teološko-katehetskog instituta i predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u Subotici.

Prije dvije godine na Krakovskom sveučilištu je postigao stupanj magistra teologije.

je župa mladih".

- I članovi Katehetskog odjela se uključuju u katehizaciju koliko je to moguće, naročito oko Prve pričesti u župi, Uskrsa, Božića... Lijepo surađujemo s č. Eleonorom i sigurno bismo mogli biti još aktivniji, priča **Marija Anišić**.

Mladi su organizirani na svojoj katehezi nedjeljom i u molitvenoj grupi srijedom.

Župni Karitas

Ono što su mladi preuzeli na sebe je i dio karitativne službe. Kada odjel Karitasa "snimi" teren, mladi se angažiraju u raznošenju i pomaganju.

O radu Karitasa pomalo samokritično govori **Kata Margetić**:

- Na našim spiskovima ima 120 obitelji, ali mislim da ih treba više obilaziti. Triba više vremena za sve njih, ali naši aktivisti svi rade i jako su zauzeti. Za veće blagdane odemo na razgovor, nosimo ilo... Imamo i romskih obitelji koji imaju bolesnu dicu i nikad ih nismo izostavili. Tribali bi se malo drugačije organizirati i imati više vremena za njih.

Okolo Bunarića je angažiran velik broj župljana.

Dan bolesnika

Prošle, jubilarne godine, zaživjelo je doista posebno okupljanje - bolesnih župljana. Na taj dan je u crkvu donešena 381 osoba, koja je pristupila sakramentu pomirenja i bolesničke pomasti. Pomagalo je 7 svećenika. I ove godine se ponovio slični događaj s nešto malo manje sudionika kao svojevrsna priprava za Uskrs.

Marija Majka Crkve

Župa Marija Majka Crkve najmlađa je župa u Subotici. Istina, ona svoje matice ima već od 1856. godine, a samostalna vikarija postala je 1926. g. sa matičnom župom sv. Roka. Tek 1956. g. postaje samostalna župa koja od 11. 10. 1982. ima i svoju vlastitu crkvu.

Vjemika je oko 5.500 - Hrvata i Mađara. Samo predgrađe Aleksandrovo je urbano naselje čiji nastanak je iscrpno opisan u knjizi dr. Ulmera. Međutim, u vrijeme njegova nastanka katolički živalj je nastanjivao gusto ušorene salaše koji su bili rasuti poput sunčanih zraka oko toga naselja. Tek kasnije su se katolici nastanili i u samom naselju, pa je bogoslužje započelo u policijskoj postaji 1926. g. i tamo se neprekidno događalo u prostoriji 12x6 do 1982. g. Na gradnju crkve se čekalo 14 godina. Ona je podignuta na temeljnim kamenima iz Lurda i Fatime, a 12 ugrađenih i posvećenih kamena su iz 12 velikih marijanskih svetišta (od Letnice do Brezja, od Šrkpjela do Aljmaša). U crkvi se štuje lik bistričke Gospe i čuva se milosni lik Majke Božje Bunaričke. Crkvu ukrašava lijepa kompozicija tirolskih majstora iz 1892. godine, a prikazuje otajstvo Marijina bogomajčinstva.

Župa brine i o marijanskom svetištu - Bunariću.

Župni ured, Starine Novaka 58
tel./fax. +381 (0)24 566-546

Ministranti u župi su vrlo revni - ima ih tridesetak

Bunarić

Posebno poglavlje rada ove župe je i poznato svetište Bunarić, gdje se za svaki susret angažira cijelo Pastoralno vijeće i mnogi suradnici.

Nadaleko su poznata bunarićka bdjenja, procesije...

Ivan Pastva primjećuje:

- Bunarić je duša i srce naše biskupije. Kakav značaj ima ovo svetište najbolje pokazuje podatak da se još 1969. uopće u svetištu nije ispovijedalo i pričešćivalo, a od 1971. godine (kada je bio Marijanski i Mariološki kongres, op. a.), svake godine u svetištu gostuju biskupi, pa i kardinali.

Ispovijeda se svakom prvom subotom sve više ljudi, a godišnja proštenja u kolovozu i na Malu Gospu, postali su pravi događaji. Više od 1000 ljudi se pričešćuje, hodočasti i moli. Čuvena su noćna bdjenja, procesije, dječji programi a već 8 godina bunarićkim proštenjem završava i Dužijanica.

tetnija mogla biti angažiranost vjernika oko svakodnevnih i nedjeljne liturgije, na području pastorala obitelji, i tolikim drugim područjima.

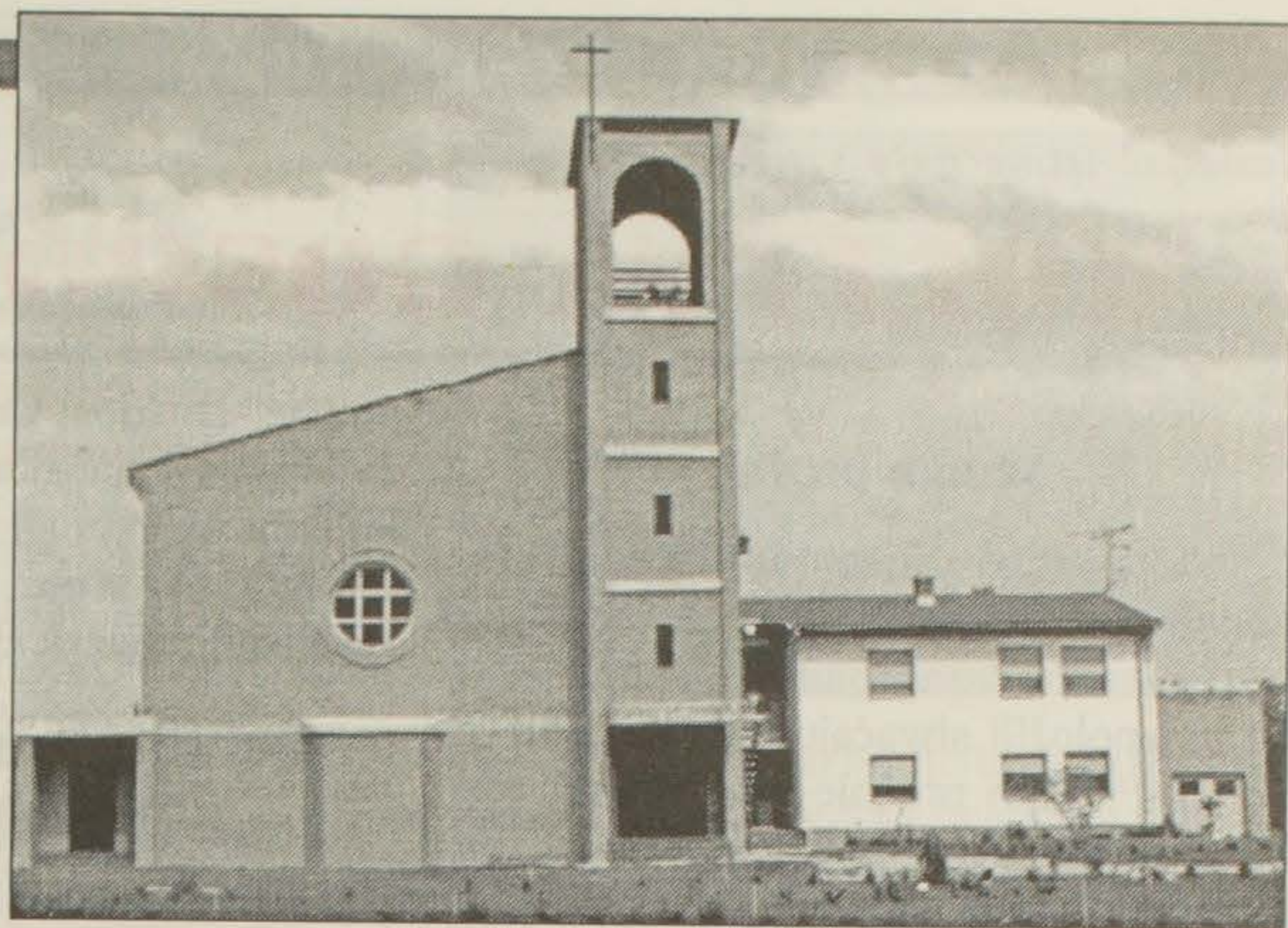
Duhovnim zvanjima se možemo pohvaliti, ali i Bogu zahvaliti! - često ponavlja župnik Kopilović.

Ova župa kroz crkvenu godinu ima osim devetnice, pobožnosti, još dva proštenja: na Bunariću i u naselju Šištak.

Vjeronauk po salašima

Vrijedna je pažnje inicijativa da se u ovoj župi redovito katehizira osim u prostorijama župe i u tri mjesta po salašima, svaki put kod drugog "domaćina". S. Eleonora pojašnjava razlog za ovakav vid katehizacije:

- Materijalna kriza je utjecala na to da se smanji saobraćaj prema salašima, zato sam ja u početku biciklom a sada automo-

Novo nade

Rijetko se koja župa može pohvaliti da ima trojicu sjemeništara i dvojicu bogoslova. U sjemeništu su Tomica, Vlado i Vjeko a na bogolsoviji su Ivica i Goran. Župnik ne skriva svoj ponos:

- Zahvalan sam Bogu što ih imamo. Svaki dan molim za njih a uopće su mi duhovna zvanja najveće veselje.

Ima još prostora za rad

Za ovakve vrste pastoralne aktivnosti osnovni problem u ovoj župi je premalen prostor. Niti ga ima prikladnoga u župi, a još manje na Bunariću. Svakako bi još kvali-

bilom krenula k djeci. Ima jedna grupa na Šištaku, zatim na Čantavirskom i Senčanском putu. U različitim grupama bude 50-ero djece s kojima ja prođem katehetski plan i program.

Dvodnevno klanjanje uoči Duhova

Molitvena inicijativa je također bogata. Ova župa jedina u biskupiji ima 48-satno klanjanje (dva dana i dvije noći) uoči Duhova. Organiziraju se hodočašća u Mariju Bisticu, Selenču, Bač. Teret koji pritišće je - nema se vremena. Ljudi rade, s toga je dnevni posjet mise običnim danima vrlo malen.

Vjeronauk na salašima okuplja pedesetoro djece.

Župnik Andrija Kopilović kaže da mu u pastoralnom radu jako mnogo pomažu časne sestre: s. Božena Milodanović, s. Maristela Miković, s. Imakulata Bajić i s. Eleonora Merković, te ističe:

- Svima njima pripada velika zahvalnost, i doslovno shvaćeno - pastoral ove župe ne bi bio takav da nije sestara. Naime, bilo je vremena kada sam stanovao u biskupiji i sav su pastoral vodile sestre.

Uz sve nabrojane aktivnosti župnik Kopilović često putuje, drži predavanja u mnogim mjestima i izvan naše zemlje pa se na svoj račun zna našaliti i kazati da sve dobro funkcionira ali:

- Bilo bi dobro kada bi župa imala župnika!

Katarina Čeliković

Dan bolesnika u jubilejskoj godini

MOLITVA GOSPODNJA

Sedam prošnji

U molitvi Gospodnjoj nalazimo sedam prošnji koje upućujemo Bogu Ocu. O njima razmišljamo tek pošto smo se oraspoložili shvaćajući da smo djeca Božja. Prve tri prošnje možemo nazvati blagoslovnima jer se u njima Boga želi slaviti i častiti, a ostale četiri prošnje upućuju na našu malenkost i potrebu Božje pomoći. U ljubavi osoba ne misli prvenstveno na sebe nego na ljubljeno. Jednako tako i u Gospodnjoj molitvi prvo mislimo na Boga, a tek poslije na sebe i svoje potrebe. Prve tri prošnje su već ostvarene u Isusu Kristu, ali mi molimo za njihovo konačno ispunjenje koje će se dogoditi na Sudnji dan. "Prve tri prošnje jačaju nas u vjeri, ispunjaju nadom i zapaljuju ljubavlju. Kao stvorovi i k tome grešnici, moramo moliti za sebe; ono 'nas' po mjeri svijeta i povijesti, prinosimo Božjoj ljubavi bez mjere."

"Sveti se ime tvoje"

U prvoj prošnji molitelj se uključuje u želji da se u svemu sveti Božje ime. Bog objavljuje svoje ime kroz povijest tako što izvodi plan spasenja čovjeka. U Starom zavjetu na više mjesta Bog govori da je njegovo ime sveto. Svoje ime Bog je objavio Mojsiju. "U Isusu nam je ime Svetoga Boga objavljeno i darovano u tijelu kao Spasitelj: objavljeno onim što on Jest, njegovom Riječju i njegovom Žrtvom". Kada je Isus dovršio svoj prijelaz Otac mu daje "ime nad svakim imenom".

Na krštenju smo oprani od grijeha i posvećeni snagom Duha da bi se Božje ime slavilo u nama i po nama koji smo stvoreni da uživamo puninu njegove svetosti. Od našeg ponašanja i naše molitve ovisi koliko će Božje ime biti posvećeno među narodima.

"Dođi kraljevstvo tvoje"

Božje kraljevstvo je prije nas i ono nam je približeno u Isusovu utjelovljenju te je naviješteno u cijelom Evanđelju. Kraljevstvo Božje je došlo Kristovom smrću i Uskrsnućem. Cijela Crkva moli da dođe Kraljevstvo Božje. U Gospodnjoj molitvi prvenstveno se moli za ostvarenje konačnog Božjeg Kraljevstva. "Ta čežnja ne odvraća Crkvu od njenog poslanja na ovom svijetu da na njega

potiče." Dužnost Crkve je da se zauzima za širenje napretka kulture i društva u kojemu djeluje, ali pri tom ne smije zaboraviti na svoju prvotnu zadaću navješćivati dolazak Božjeg kraljevstva.

"Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji"

Očeva volja je da se svi ljudi spase i da upoznaju istinu. Bog ne želi ničiju propast i zato je strpljiv. Njegova ključna zapovijed je: "Ljubimo jedni druge kao što je On ljubio nas". Mi molimo da se sveobuhvatni Božji naum spasenja ostvari i na zemlji, kao što je on već ostvaren na nebu. U Isusu Kristu koji je postao čovjekom Božja volja je na ljudski način konačno za sva vremena ostvarena. Zato Isus kaže ulazeći u svijet: "Evo dolazim, vršiti Oče volju tvoju". Mi "molimo Oca našega da ujedini našu volju s voljom svoga Sina da vršimo njegovu volju". Isus nas poučava da se u Kraljevstvo Božje ulazi jedino vršeći volju Očevu. Bog uvijek uslišava onoga tko vrši njegovu volju.

"Kruh naš svagdanji daj nam danas"

U ovom zazivu pokazujemo da smo kao molitelji ujedno i djeca koja mole svoga Oca da im dade ono najpotrebnije. Tražiti smijemo, bez straha, od onoga koga poznajemo, posebno od onoga tko je naš. Nama je najbliži naš Otac nebeski i zato ga smijemo moliti "daj nam". Otac nam daruje život, a pored toga On nam daruje i sve ostalo što je potrebno. On nam daje odgovarajuća materijalna i duhovna dobra. On nas poziva na potpuno predanje da bi bez pretjerane tjeskobe bili sigurni da nas On voli i da će nam darovati sve najpotrebnije.

Činjenica je da u svijetu ima mnogo onih koji su gladni. Kršćani pred tim problemom ne smiju ostati pasivni. Cijeli ljudski rod je jedna obitelj u kojoj mora biti vođena briga za svakog pojedinca. "Treba moliti kao da sve ovisi o Bogu, a raditi kao da sve ovisi o nama". Za hranu je potrebno moliti i zahvaljivati jer ona je uvijek dar Božji. U tome se otkriva smisao obiteljske molitve za stolom.

Kod ove prošnje ne smije se zaboraviti i na "duhovni kruh" za kojim ljudi danas posebno čeznu. Kršćani moraju uložiti što više truda da navijeste

Evanđelje svemu stvorenju. Bez Božje hrane nema u čovjeku života. Zato se kaže da nam Bog treba dati "kruha svagdanjega". Zato se i predlaže da Crkva slavi Euharistiju svaki dan.

"Otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim"

Ova prošnja iznenađuje. Ovaj zaziv uključuje u sebi našu prošlost i Božju budućnost. Iako smo oprani krsnom vodom, ipak čovjek ne prestaje griješiti. Priznajemo da smo slabi i grešni te nam je potrebno Božje smilovanje. Bujica Božjeg smilovanja ne može prodrijeti u nas dok nam je srce zarobljeno mržnjom. Zato Božjem oproštenju mora prethoditi naše praštanje. Ljubav uvijek mora ići do kraja. Ona nije ljubav ako je polovična. Kršćanska molitva ide do te mjere da oprašta i neprijateljima.

"Ne uvedi nas u napast"

"Ova prošnja seže u korijen prethodne, jer su naši grijesi plod pristanka na napast". Zato molimo Oca da nam pomogne da ne podlegnemo napasti. Napasti nije oslobođen ni jedan čovjek, ali u napasti se ne mora posrnuti. Kušnja rađa postojanošću i kvalitetnijim duhovnim životom te je Bog zato dopušta. "Ući u napast" uključuje u sebi odluku srca kojom čovjek na nju pristaje. "Ako živimo po Duhu, po Duhu se i ravnajmo". Bog nikoga ne kuša iznad svojih sila, "nego će kušnjom dati i ishod da možete izdržati". Borba i pobjeda nisu moguće bez molitve koja nam pomaže ustrajnost do kraja.

"Nego izbavi nas od Zla"

Ova prošnja sadržana je u Isusovoj molitvi gdje On moli Oca da nas sačuva od Zloga u svijetu. U ovoj molitvi zlo nije neka apstrakcija nego ono predstavlja osobu tj. "Sotonu". Sotona je zavodnik čovjeka na grijeh od početka svijeta i zato ga se treba kloniti. Đavao je jednom zauvijek pobijeđen Isusovom Smrću i poslušnošću Ocu. Ovom molitvom obraćamo se Ocu da nas očuva od svih zala, prošlih, sadašnjih i budućih.

Riječju "Amen" potvrđujemo ono što sadrži molitva koju nas je sam Bog naučio moliti.

/Prema Katekizmu Katoličke Crkve
2803-2865/

priredio: Franjo Ivanković

Uređuju: Ivan Milodanović i Vladimir Sedlak

Vijesti, susreti, ekskurzije

Posjet Bačkoj Topoli - misa za stare i bolesne

Na poziv bačkotopolskog župnika **Ference Fazekasa** imali smo susret i slavlje u župnoj crkvi. Susret je upriličen na petu vazmenu nedjelju povodom Dana starih i bolesnih. Pod sv. misom, koju je predvodio rektor sjemeništa **msgr. Josip Mioč** u koncelebraciji s mjesnim župnikom i prefektom sjemeništa **vlač. Zsellér Attilom**, pjevao je sjemenišni zbor "Schola cantorum Paulinum", a nakon mise priredili smo kratki program. Program se sastojao od govora, recitacije i sviranja. O svome pozivu, i o svojoj teškoj bolesti, govorio je sjemeništarac **László Magó**, a sjemeništarac **Tibor Mészáros Kis** recitirao je prigodne stihove **Petőffi Sándora**.

Oproštaj od maturanata

U subotu 19. svibnja maturanti naše škole završili su svoje četvorogodišnje školovanje u gimnaziji "Paulinum". Toga dana uz prisustvo nastavničkog zbora i roditelja maturanata, te svih učenika naše škole, pripremljen je prigodan oproštajni program od maturanata, 37. generacije u povijesti "Paulinuma".

Posjete

Biskupiju i naše sjemenište 20. svibnja posjetio je **Herbert Schedler** iz međunarodne dobrotvorne organizacije "Renovabis" iz Freisinga (Njemačka).

U četvrtak 31. svibnja naše sjemenište posjetio je naš dragi dobročinitelj, predsjednik Izvršnog vijeća subotičke općine **Imre Kern** sa svojom suprugom. U čast gostiju priredili smo prigodni program. U svom pozdravnom govoru rektor je zahvalio dragim gostima na svim dobročinstvima.

Susret s akademikom dr. Mirkom Tomasovićem

Akademik **prof. dr. Mirko Tomasović**, poznati hrvatski stručnjak za Marka Marulića, iz Zagreba poslije svoga predavanja u "Bunjevačkom kolu" posjetio je 2. lipnja sjemenište "Paulinum". Susreo se sa sjemeništarcima, kojima je ispričao svoj životni put, posebno istaknuvši svoj stručni znanstveni rad o Maruliću. U znak posjete ostavio nam je reprezentativno izdanje o Maruliću i obećao nam je da će poslati i ostala izdanja. Uglednog gosta pratio je **mr. Josip Buljovčić**.

Na ekskurziji u Segedinu

Nalazimo se skoro na samom kraju školske godine. To je vrijeme kada idemo na mnoge izlete i ekskurzije. Tako smo 24. svibnja na blagdan Uzašašća Gospodinova pošli na naučnu ekskurziju u Segedin.

Sv. misu u kapelici bogoslovnog sjemeništa predvodio je i održao propovijed segedinsko-čonadski biskup **msgr. Endre Gyulay**. Nakon svete mise razgledali smo bogosloviju, biskupski dvor i biskupsku kapelicu. Pod vodstvom rektora bogoslovije **dr. Imrea Kissa** posjetili smo dijecezanski muzej i katedralu, pogledali značajne orgulje, kao i panteon mađarskih intelektualaca. U poslijepodnevnom satima vodio nas je kroz Segedin profesor biblika **dr. György Benyik**. Posjetili smo sinagogu, gradsku kuću i druge kulturne znamenitosti grada.

Ova ekskurzija mi se veoma dopala, jer sam se

upoznao s kulturno-historijskim znamenitostima Segedina, a osobito mi je bio drag susret s bogoslovom **Aleksandrom**, koji, kao i ja, pripada Beogradskoj nadbiskupiji.

G.J.

Sa petrovaradinske tvrđave

Nakon prelijepog izleta i susreta u Segedinu, još pomalo umorni od puta, u subotu 26. svibnja išli smo u posjet Petrovaradinu.

Naš domaćin, đakovačko i srijemski pomoćni biskup i vikar za Srijem **msgr. Đuro Gašparović**, dočeka nas je radosno i s oduševljenjem. On je predvodio, uz koncelebriranje naših poglavara, sv. misu a pod misom nam je održao prigodnu homiliju. Nakon mise obišli smo crkvu i crkvene prostorije, zatim obnovljeni samostan. Sakristan **Andrija** nam je tumačio povijest samostana i crkve. Razgledali smo moderno uređen pastoralni centar za mlade koji se nalazi u sklopu samostana. Nismo propustili priliku ni hodočastiti Gospi Tekijskoj i razgledati prelijepu crkvu, te ponijeti malo vode sa tekijskog izvora. Uz vodstvo stručnog vodiča obišli smo staru petrovaradinsku tvrđavu. Prošli smo kroz hladne podzemne hodnike i vojničke prostorije, i puškarice koje su i danas onakve kakve su bile prije tristopedeset godina.

Umjesto predviđene nogometne utakmice pošli smo autobusom na Iriški Vijenac. U predvečerje smo se spustili u centar Novog Sada i tamo smo kratko posjetili župnu crkvu Imena Marijina. Obišavši centar grada, u večernjim satima, uputili smo se prema Subotici puni prelijepih utisaka sa ekskurzije.

S.V.

Sjemeništarci u društvu s akademikom dr. Mirkom Tomasovićem

Uređuje: Katarina Čeliković

Kako opraštamo?

Jeste li bili poslušni svojim roditeljima? Ponekad niste, jel tako? I što se onda događa? Da li mama i tata dugo pamte vaše nestašluke? Znam i sama iz svog iskustva da brzo zaboravljam sve što mi se loše dogodilo pa i ono kad me sinovi naljute. Već prvi susret s njima mi je lijep i razmišljam kako će sve dalje biti lijepo. Tako i vaši roditelji. Njihovo srce brzo oprašta i brzo zaboravlja. Raduju se svakom vašem uspjehu, dobroti i ne pamte što ste loše učinili.

A vi? Da li vi brzo i potpuno opraštate kad vas drugovi naljute ili uvrijede? Možete li i poslije "svađe" biti dobri prijatelji i zajedno se smijati, zajedno učiti? Da li i sestri ili bratu pokažete da ste se prestali ljutiti u istom danu? Važno je drugima pokazati da smo oprostili čak i ako smo povrijeđeni. Možete li to? To je prava odlika kršćanina. Takve nas Isus voli.

Želim vas jako pohvaliti. Mnogi od vas su sudjelovali u pripremi za "Zlatnu harfu", u "kraljicama" i pastirima na "Dove", bile su Prve pričesti, krizme...

Ponešto ćemo i na ovim stranicama objaviti. Nestrpljivo očekujem vaša pisma i vijesti.

Vaša Zvončica

MOJ DIDA

Moj dida zove se Antun i ima šezdeset tri godine, srednje je visine.

On ima tamnoplave oči i taman ten. Obrve su mu dugačke i debele, o obliku polumjeseca. Lice mu je naborano od godina i teškog fizičkog rada.

Dok je bio zaposlen u pošti, bio je automehaničar, a hobi mu je bio, kao i sada, voćarstvo. Njemu su voćke prijatelji koji mu prave društvo kad on ode u obilazak. On ima voćnjak u kome rastu svi plodovi njegove ljubavi prema prirodi. Podigao ga je s puno truda i muke svojim vrijednim i snažnim rukama. On bi volio da njegov hobi postane obiteljska tradicija jer voli voće, a voće voli njega. Ponekad me vodi u voćnjak da mi pokaže njegov trud. Tamo kalem i jako se brine o voćkama i zna reći: "Učiš jako, pobjeđuješ lako." Moj dida je vesele prirode, ali zna biti jako ljut ako ja uradim nešto što ne treba, a ja ga ipak volim.

Voli pomagati drugima, iako od mnogih nekad ne dobije ništa za uzvrat, ali njemu to nije ni važno.

I njemu netko nekad pomogne i na kraju ponudi za napor nagradu koju nitko ne dobija.

Voli malo popiti rakije, ali samo onu koju on ispeče, jer je ona napravljena od posebne vrste voća. Svatko tko proba didinu rakiju hvali je, a moj dida se ponosi time.

Iako mu jeleni sruše mnoga stabla, a vjetar polomi mnoge grane, on svoju ljutnju ne iskaljuje na meni ili nekom drugom, nego je sakrije na nedostupnom mjestu u svom čistom i toplom srcu.

Kada popravljaju neka kola on to radi ko od šale. Sve mora biti na svom mjestu. Ako vidim da mu lice pocrveni i bore se skupe, znači da mu nešto ne ide, ali ubrzo zatim vidim blagi i vedri osmijeh.

Uvečer sjedi u fotelji i kroz naočale i umorne oči čita list "Dobro jutro" da bi provjerio svoje znanje o voćarstvu, iako mi kaže da već sve zna.

Ja sam njemu desna ruka i on se nada da ću ja nastaviti njegov rad i da će voćnjak koji je on teškom mukom sagradio jednoga dana biti moj.

Željko Jerković, VI. b
Sombor - Sv. Križ

ZVONČIĆI NA MISI

10. 06. - SVETKOVINA PRESVETOGA TROJSTVA

Iv 16,12-15

Danas je blagdan naše velike tajne: JEDAN BOG a TRI božanske osobe.

17. 06. 2001. - 11. N. KR. GOD.

Lk 7,36-8,3

Isus nas uči kako treba praštati.

24. 06.05.2001. - ROĐENJE IVANA KRSTITELJA

Lk 1,57-66.80

Što li će biti od ovog djeteta?

1. 07. 2001. - 13. N. KR. GOD.

Lk 9,51-62

Isus zove učenike: "Pođi za mnom!"
Zove li i tebe?

VELIKA RADOST U TAVANKUTU

Prva pričest je bila izuzetan dan za 45 mališana. Radost velikog dana vidi se na njihovim licima.

A evo i KRALJICA s pastirima - svojom ljepotom i pjesmom obradovala su mnoge Tavankučane i nastavile lijepu tradiciju!

U CRKVI SV. JOSIPA RADNIKA
U ĐURĐINU

PRIPREME ZA "ZLATNU HARFU"

I na ovogodišnjoj "Zlatnoj harfi", smotri dječjih crkvenih zborova, koja će biti održana na Ljetnoj pozornici na Paliću, sudjelovat će djeca iz župe sv. Josipa Radnika iz Đurđina. Djeca će nastupiti s dvije pjesme koje već uvježbavaju, a s njima će nastupiti i mladi tamburaši. U zboru pjevaju djeca različitog uzrasta a pripremaju ih Nela Skenderović i Marija Ćirić.

Snežana Dulić

Isprika

U prošlom broju "Zvonika" u rubrici "Pišu mladi novinari" u tekstu "Gosti s dalekih Filipina" potkrala se greška da je bogoslov iz Banja Luke, a on je rodom iz Bačke Palanke. Ispričavam se bogoslovu. /S. D./

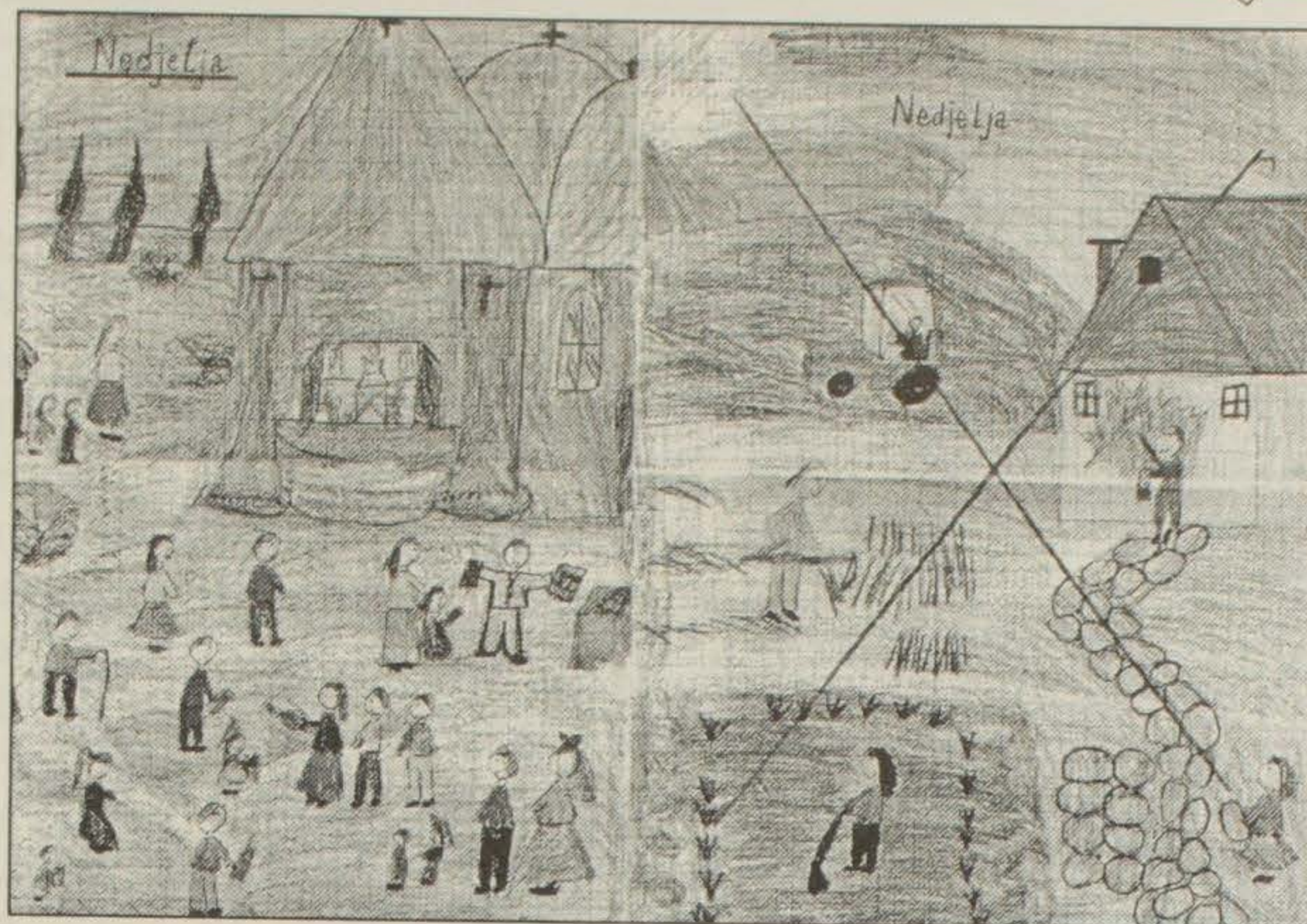
SLUŠAM ŠTO MI ISUS KAŽE U MOLITVI

Slušaj mamu i tatu, oni te vole.
Budi dobra, dobro uči, Isus te voli,
nemoj se svađati s ostalima, poštuj
druge, svake nedjelje idi u crkvu.

*Darija Karadža, IV. c
Subotica - sv. Rok*

*Pogledajte divne "Kraljice" i "Pastire" koji
kreću na "Dove" u pjevanje pjesama po Keru,
jednom od najstarijih dijelova grada
Subotice.*

*Pod budnim okom s. Silvane oni su do mraka
obilazili Kerčane, a sve je to zabilježila i
kamera TV tjednika, televizijske
emisije na hrvatskom jeziku.*

III. Božja zapovijed
Spomeni se da
svetkuješ dan
Gospodnji

*Marija Vizin,
Subotica
"Isusovo Uskrsnuće"*

V. DJEČJI FESTIVAL U TAVANKUTU

DJECA SU UKRAS SVIJETA

U nedjelju 20. svibnja u organizaciji HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta u našem mjestu je organiziran peti dječji festival pod nazivom "Djeca su ukras svijeta". Na ovom festivalu nastupilo je desetak brojnijih skupina djece iz Subotice, Sombora, Bačkog Monoštora, Bačkog Brega, Srijemske Mitrovice, Golubinaca, Zagreba i Tavankuta. Na ovom festivalu nastupilo je više stotina djece. Program festivala imao je dva glavna dijela. Prvo je bio svečani mimohod glavnim ulicama Tavankuta, a u drugom dijelu sve skupine su imale svoj kratki folklorni program u mjesnom domu kulture. Toga dana Bog nam je dao prekrasno vrijeme. Djeca iz Tavankuta i Zagreba bili su prijepodne na svečanoj misi u župnoj crkvi Srca Isusova u Donjem Tavankutu.

I.P.

IZ TAVANKUTA NA BUNARIĆ

Završetak vjeronaučne godine

Od prošle, jubilarne godine kršćanstva, naša župa je odlučila da vjeronaučnu godinu završi hodočašćem u naše drago svetište Bunarić. Ove godine nismo bili u mogućnosti organizirati prijevoz djece autobusom te su vjernici, zajedno sa župnikom **Franjom** i njegovim bratom **Andrijom** osobnim automobilima i kombijima prevezli djecu do Bunarića prve subote mjeseca lipnja. Na ovom hodočašću bio je samo jedan manji broj djece nižih razreda osnovne škole iz Tavankuta i Ljutova. Na Bunariću toga dana bilo je oko 600 vjernika, a među njima su bila najzapaženija djeca.

Svečanu misu na glavnom oltaru na Bunariću predvodio je **Andrija Kopilović**, a uz njega je bio i naš župnik **Franjo Ivanković**. Ovo naše hodočašće posebno je pohvalio župnik Kopilović i zaželio da polako uđe u običaj da ova prva subota u lipnju svake godine ubuduće postane dan hodočasnika iz Tavankuta.

I.P.

Uređuju: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor i Ljubica

Bog mladi!

Pred nama su ferije. Trenuci koje ćemo koristiti za sebe... Odmor i uživanje vjerojatno će nam biti jedina zanimacija u predstojećim "toplim" danima. Želja da budemo dio vaše razonode i dalje je prisutna.

Nedavno smo primili interesantno pismo (kritiku), ovim putem se zahvaljujemo autoru, koji je ukrasio svoju kuvertu izvanrednim crtežom a koji ćemo objaviti u jednom od narednih brojeva "Zvonika" u boji. Srđanu se zahvaljujemo na trudu i utrošenom vremenu.

Dan Pedesetnice je iza nas. Mnogi od vas ovaj dan su iskusili na poseban način - primajući sakrament potvrde. Velika većina od vas će buduće vrijeme iskoristiti pokušavajući na raznim mjestima pronaći sebe i smisao života, zaboravljajući na Isusa Krista i dar koji im je darovan snagom Duha Svetoga. Neki će ići linijom manjeg otpora pokušavajući zaobići obvezu i zadatak koji im je Isus izrekao "idi i navještaj kraljevstvo Božje" (Lk 9,60). Ali onaj mali broj mladih koji su "sol zemlje" (Mt 5,13) i koji će koračati uz Isusa Krista i Crkvu prava su potvrda kojim ih je Duh Sveti opečatio. Upravo stoga što nas Bog Otac toliko voli darovao nam je slododu. Slobodu kojom biramo svoj životni put. Ali najveća sreća jeste usaglašavati svoj put s Božjim planom. Stoga ovaj mali broj mladih, koji usprkos izazovima vremena na raznim stranama ostaje i hoda uz Crkvu, prava su "sol zemlje". Ona "sol" na koju Isus računa u ovim vremenima. Njih nije mnogo ali oni su svjesni svoje zadaće i zrelosti koju im je Krizma donijela. Krštenje u Duhu je tako ostvareno samo za nekoga, dok drugi na njega trebaju čekati da postanu svjesni milosti koja im je darovana. Stoga, zapitajte se koji vam je dar darovan snagom Duha Svetoga te ga iskoristite za Isusa, odgovorno vraćajući ono što nam je darovano.

Marina

VJERONAUK ZA STUDENTE I MLADE RADNIKE

Subotica, sv. Rok - 24. 05. 2001.

Naš dragi gost predavač bio je o. Ivan Holetić, tema: Molimo li mi ili se pogađamo?

MISA MLADIH ZA MIR U TAVANKUTU

Svakog mjeseca mladi Subotice i okolice okupljaju se prvog petka u mjesecu na zajedničku molitvu za mir. Tom prilikom većina mladih pristupi sakramentu pomirenja a kasnije bude sveta misa. Ovoga mjeseca okupili smo se u tavankutskoj župnoj crkvi Srca Isusova. Iako je toga dana u mnogim župama bila priprava za krizmanje, a bile su i restrikcije električne energije, ipak se okupilo oko 60 mladih. Najviše mladih, njih četrdesetak, bilo je iz Tavankuta, a ostali su bili iz subotičkih župa.

Misno slavlje predvodio je **mons. Marko Forgić** koji ove godine proslavlja svoj srebrni jubilej svećeništva.

Točno na početku svete mise nestalo je struje, ali su se domaćini pobrinuli da crkva bude osvjetljena na drugi način. Poslije mise bila je prilika za malu zakusku koja je bila priređena u prostorijama župe. Počašćeni smo svježim jagodama i čokoladom, koje su nam darovale obitelji **Lučić** i **Tumbas**.

Boris

FESTIVAL NOVE BUNJEVAČKE PISME

22. 06. 2001. u 21 sati
u HKC "Bunjevačko kolo"

Dođite i poslušajte nove bunjevačke pisme u izvođenju mladih vokalnih solista uz pratnju tamburaškog orkestra "Bunjevačkog kola" i narodnog orkestra Antuša Gabrića!

Gost večeri:

ZVONKO BOGDAN

Karte i sve informacije u kancelariji HKC "Bunjevačko kolo" (tel. 555-589) i u restoranu "Dukat".

TRIBINA MLADIH

15. 06. u 20 sati
Katolički krug

MISE MLADIH ZA MIR

u srpnju (julu) i
kolovozu (augustu)
neće biti!

MOLITVA SV. ANTI ZA USPJEH NA ISPITIMA

Veliki čudotvorče, sveti Anto Padovanski, prije nego pođem na ispite koje moram polagati bacam se pred tvoje noge, i molim te da mi pomogneš svojim rasvjetljenjem i svojom mudrošću, da se ne bih smeo i izgubio, nego da uspijem dati ispravne odgovore na ispitu, te tako dokažem zahvalnost svojim roditeljima i učiteljima koji su za mene i moje dobro učinili bezbrojne žrtve. Čuj me, sveti Anto, i uslišaj moju molitvu koju sjedinjujem s molitvama tvojih siromaha. Obećajem ti da ću biti revniji u svetoj službi Božjoj, i da ću, nastavljajući učenje, nastojati vršiti svoje dužnosti prema Bogu i prema bližnjemu. Amen!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

(BISERJE SV. ANTE - MOLITVENIK - sa svim pobožnostima sv. Anti i najpotrebnijim običnim pobožnostima, Sarajevo, 1966.)

DAN IVANA MERZA

U subotičkoj župi sv. Roka proslavljen je 10. svibnja Dan Ivana Merza. Svečanu sv. misu služio je župnik **Andrija Anišić** i prikazao je za Ivanovo proglašenje blaženim i svetim. On je u prigodnoj homiliji pročitao okupljenim vjernicima pismo hrvatskih biskupa Sv. Ocu u kojem mole da Ivan u što skorije vrijeme bude uzdignut na čast oltara. On je također istakao Ivanovu osobitu ljubav prema Blaženoj Djevici Mariji i potaknuo prisutne, osobito mlade, da se u svojim potrebama utječu u njegov zagovor.

Na kraju sv. mise tridesetak mladih, među kojima su bili i mladi Euharistijskog pokreta ove župe, pred Ivanovom slikom izmolili su molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim. /Zv/

Tko hoće biti
pravi radnik
za Božju stvar,
ne smije
poznavati sebe;
osobni je kult
najveća zapreka
mnogim uspjesima
našega rada.

Ivan Merz

PREDAVANJE O OVISNOSTI U BAJMOKU

Tjekom svibnja u župi sv. Petra i Pavla u Bajmoku vjernici su imali prigodu u dva dana čuti bogato iskustvom predavanje s. **Ancile** iz Zagreba na temu "Droga i mladi - slika današnjice". S mladim ovisnicima (kojih je najviše) danas rijetko tko radi i mali je broj onih koji ozbiljno, na pravi način pristupaju takvim ljudima. Društvo, Crkva ukazuju na tu ogromnu pošast današnjice, traže pomoć za rješenje tog velikog problema, ali čini se da je vrlo malo učinka. Jer, po riječima predavača, bolest ovisnosti ne počinje u tjelesnom ili psihičkom dijelu čovjekove osobe, nego u duševnom. Bog nam je dao liječiti tijelo i donekle psihi, ali je duh zadržao za sebe. Ako tako gledamo na bolest ovisnosti o drogama, očigledno je da vrata Crkve uz adekvatnu medicinsku pomoć tim ljudima trebaju biti **ŠIROM OTVORENA**.

Jedino je Isus u svoje vrijeme mogao izliječiti gubavce, a ovisnici su upravo "gubavci današnjeg doba". Živo

i iskustveno predavanje drage nam gošće dalo je svim vjernicima osobne informacije o raznim vrstama droga, kako mladi dolaze u dodir s drogom, prvi simptomi ovisnika itd... Iako pomalo uplašeni, drago nam je bilo što nam je ovaj problem prezentiran i osvijetljen.

Ivana Lazić, katehistica

Dosljedna Tebi Bože

Dosljedna Tebi Bože...
Dosljedna sama sebi...
Prateći Tebe Bože,
Pratim sebe...
I tvoju prisutnost
u ovaj Pentakostalni dan,
u grudima mojim
vatru žari.
U svom srcu
Tebe prepoznajem;
Duže Sveti...
Tvoj dar
žari se u grudima mojim.
I tvoja ljubav
nadahnjuje srce moje.
Snagu Duha Svetoga
u srcu budi:
mir, navještaj i vjeru.

Pa kako onda
ne ostati:
Dosljedna Tebi Bože?
Dosljedna sebi?

Marina

U SUBOTICI ODRŽANA TRIBINA MLADIH

POVIJEST SV. MISE

Kao što je to i uobičajeno, Tribina mladih održana je u nedjelju 20. svibnja o. g. u Katoličkom krugu, no, budući da je od ovoga puta promijenjen termin održavanja TM, pa je umjesto u 19 sati, ona održana u 20 sati, odziv mladih bio je slabiji nego prethodnih tribina, jer većina nije bila upoznavta s promjenom termina.

Ovoga puta, naš gost-predavač bio je vlč. **Ervin Kovač**, kapelan u katedralnoj župi Sv. Terezije u

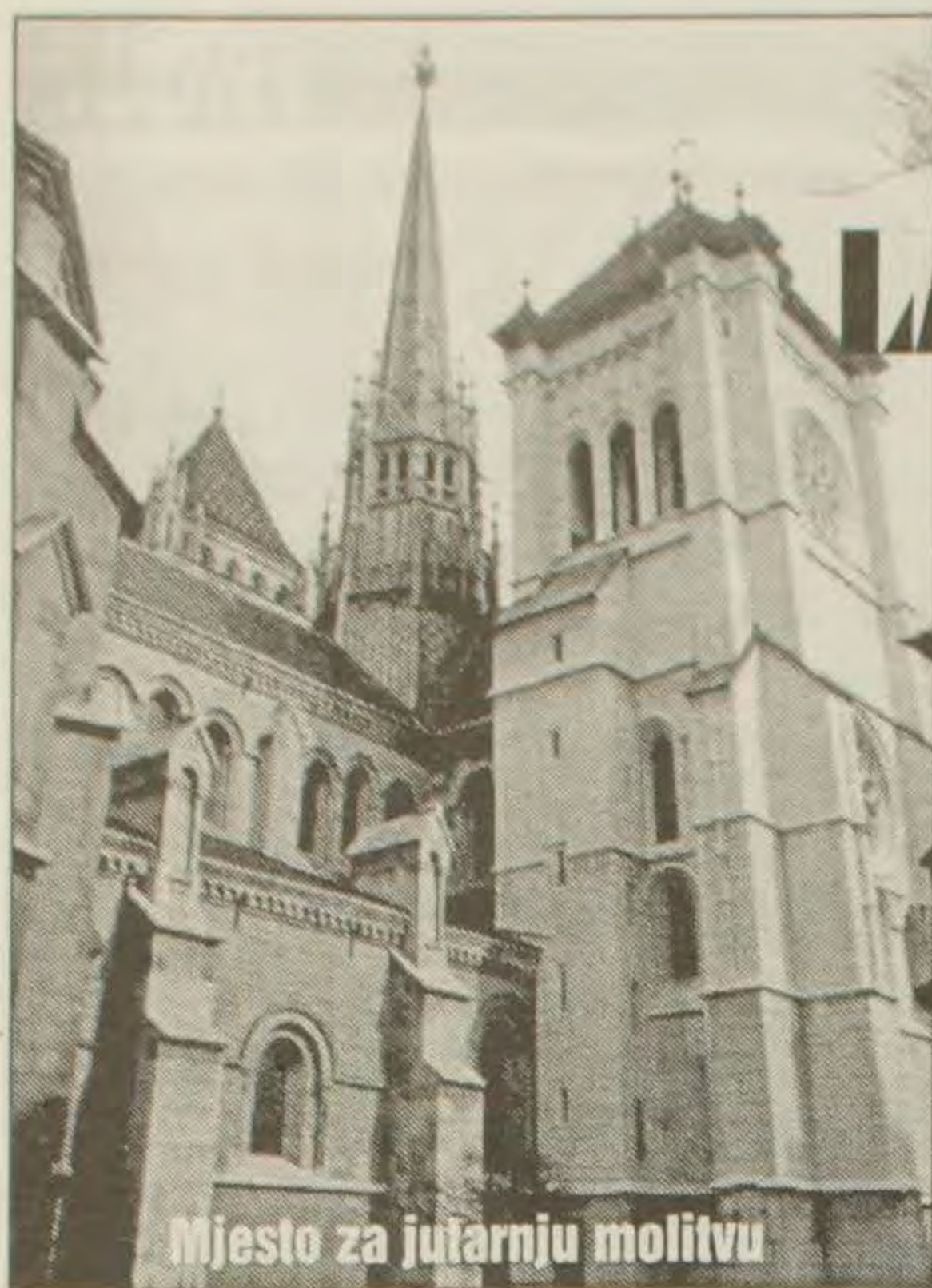
Subotici, i on je održao predavanje na temu "Povijest Crkve". U svojem iscrpnom predavanju, on se je posebno osvrnuo na povijest Crkve i bogoslužja, a potom nas je podsjetio na brojne reformatore (M. Luter...) i njihova djelovanja tijekom povijesti, kao i na reakcije Crkve glede njihovih djelovanja.

Nakon predavanja, mladi su još neko vrijeme ostali na druženju uz muziku, razgovor..., koje je kao i obično priredio Odbor Tribine mladih.

Biserka Jaramazović

LABORATORIJ EKUMENIZAMA

Mjesto za jutarnju molitvu

Kada sam prije godinu ili dvije dana, za treću stranu pisala članak o ekumenizmu, nisam ni slutila da ću postati "zamorac" u jednoj laboratoriji. A pomisao da će ona nositi naziv "laboratorij ekumenizma" ni u najluđem snu mi nije pala na pamet. Kako drugačije to shvatiti osim da je to izrežirala Božja providnost. Prilika koja mi je darovana iziskivala je mnoga odricanja i žrtve, donošenje egzistencijalnih odluka. Ali na kraju, kada se podvuče crta, jasno stoji činjenica da je bez potpunog predanja ljubav Božju nemoguće osjetiti i iskusiti.

Iskustvo ove "laboratorije ekumenizma" pokušat ću opisati odgovarajući na pitanja koja bi mi svatko od vas mogao postaviti.

Šta je Bossey? Gdje se on nalazi?

Odgovarajući na viziju holandskog teologa i osnivača, generalnog sekretara World Council of Churches (WCC) dr. W. A. Visser't Hoofta te američkog filantropa Johna D. Rockefellera Jr. omogućena je kupovina zemlja 1945. godine 22 km sjeverno od Geneve. Godine 1946., dvije godine prije osnivanja WCC-a mladi ljudi iz rasturenih i razorenih krajeva Europe i Sjeverne Amerike rade i mole na ovom mjestu za ujedinjenje i oproštaj. Ova tradicija je ostala do danas aktualna u zajednici koja se okuplja. Mladi ljudi koji se nalaze u Bosseyu zajedno studiraju, žive i mole stvarajući tako neraskidivu povezanost u zajednicu koju osnivaju.

Tko sačinjava zajednicu Bossey-a? Kako je ona organizirana?

Od ove godine u Bosseyu su organizirana dva kursa (Master Students Cours - MSC i Graduate School - GS of Ecumenical Studies). MSC sačinjava grupa studenata koja boravi i studira jednu godinu, dok GS ostaju u Bosseyu četiri mjeseca. Obje grupe žive i studiraju zajedno uz razliku u akademskom programu. Ovi kursevi su povezani s Univerzitetom u Ženevi, i otvoreni su za: kvalificirane studente, mlade pastore, svećenike, učitelje i laike koji su zainteresirani za dublje izučavanje ekumenske stvarnosti. Svaka GS nosi tematsku odrednicu. Ja sam pohađala pedesetu GS pod naslovom "Mijenjanje lica kršćanstva", trajala je od 7. 02. do 22. 05. ove godine.

Odakle dolaze studenti i kojim vjeroispovjestima pripadaju?

Svaka grupa studenata je osobena na svoj način. I svaka GS gradi zajedništvo od ljudi koji joj pripadaju. Studenti dolaze iz svih krajeva svijeta, iz različitih kultura i vjeroispovijesti. Od 31-og studenta koji su pohađali ovu GS, većina je Europljana. Protestanata ima najviše... Iako se može pronaći situacija da mnogi studenti dolaze s izvjesnim predrasudama (o katolicima npr.), o ljudima s drugih kontinenata (o Europljanima npr.), svaka predrasuda kapitulira pred zajedništvom koje se ostvaruje.

Različitost vjeroispovijedi, koja je osobena za studente koji pohađaju studij, karakteristična je i za profesore.

Suživot s ljudima koji postaju tvoja obitelj tijekom četiri mjeseca i suviše jak pečat ostavlja na pojedinca. Na kraju rastanci uvijek teško padaju, ali ostaje duboka duhovna povezanost.

Vjerojatno će mnogi od vas postaviti pitanje: što mi je bilo najzanimljivije?

To je pitanje na koje je izuzetno teško odgovoriti. Ali mislim da su to jutarnje molitve. Svaki je student u periodu od četiri mjeseca imao dva puta obavezu pripremiti jutarnju molitvu. Veoma je interesantno vidjeti kako pojedinci očituju sebe u ovim molitvama.

Zatim Uskrs. Za mene nešto novo i neponovljivo... Prvi put je organiziran u toj regiji po uzoru na Taizé. Prvi molitveni sat počeo je u ponoć na Veliku subotu. Nakon molitvenog sata čitava okupljena molitvena zajednica je otišla u obližnju salu komune gdje je uz blagoslov

umiješen kruh. Dok se kruh pekao, okupljena grupa je prisustvovala izvođenju drame i kviza koji je imao uskršnju tematiku. Pečen kruh je odnešen u crkvu na blagoslov uz jednosatnu molitvu. Poslije toga prisutni su se razišli noseći kruhove uz baklje i pjesmu do svake crkve u okrugu. Mi smo pješačili 6 km do našeg odredišta. U crkvi smo imali molitvu uz euharistiju. Uz pjesmu, molitvu i pričest dočekali smo uskršnje jutro. Za mene s posebnim simbolizmom. U crkvu smo ušli po mraku iščekujući dolazak Uskrslog Gospodina, a na kraju smo ga dočekali u suncem okupanom jutru. Sjaj i svježina baš kao što Uskrsli Gospodin donosi svakome od nas. Razdirući tamu grijeha i smrti, po svom obećanju donosi život i mir.

Posjet župama je za mene također bilo izuzetno dragocjeno iskustvo. Moji domaćini obitelj Elisabeth i Konrad Bruderer u oblasti St. Gallen i sela Thal su pružili izuzetni prijem. Uvođenje u život i rad protestantske župe gdje je Konrad pastor, približavanje švicarskih običaja i osobenosti. Sve su to trenuci koje ću dugo pamtit.

Na kraju pokušati napraviti zaključak je teško, pokušati staviti u stranu osjećaje i zanimljivosti je nemoguće, biti objektivan nepojmljivo.. Bossey živi duboko u srcu svakog tko iskusi ovaj "laboratorijski život". Jedno je sigurno: ekumenizam je moguć, samo ga treba željeti. A da li smo za to sposobni, u nama samima moramo pronaći odgovor.

Marina Kujundžić

U društvu s azijskim kolegom

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

PITALI SMO PSIHOLOGA

MOGU LI I TREBAJU LI RODITELJI OTIĆI PONEKAD BEZ SVOJE (MALE) DJECE

(u posjete, na tribine, koncerte, predstave...)

Čovek ima potrebu za druženjem, susretima s prijateljima, za odlazak na neku kulturnu manifestaciju kao što su koncerti, tribine, kazališne predstave, jer sve to život čini bogatijim i daje energiju za prevladavanje svakodnevnih obaveza. Zato se kod bračnih parova koji imaju malu djecu javlja dilema - da li sebi ponekad priuštiti ovo zadovoljstvo koje podrazumijeva ostavljanje mališana dva, tri sata na čuvanje baki, deki, prijateljima ili bez obzira na ove potrebe svo vrijeme provoditi s djetetom.

Rođenjem djeteta ne trebamo prestati voditi računa o svojim potrebama i sve podrediti mališanu. Pravo je zadovoljstvo biti s djetetom, ali nekada imamo potrebu da se posvetimo sebi, svom bračnom drugu, prijateljima, kulturnim zbivanjima koje volimo i to je potpuno prirodno. Ukoliko ove potrebe dugo potiskujemo postajemo nezadovoljni, a mi smo djeci potrebni zadovoljni, raspoloženi, "napunjenih baterija". Zato, pored brige o djetetu trebamo brinuti i o sebi i svojoj psihičkoj ravnoteži. Djeci neće škoditi ukoliko ih roditelji nekome povjere na čuvanje dva, tri sata, a roditeljima će puno koristiti da to vrijeme budu sa svojim društvom, posvećujući pažnju stvarima koje vole.

Ono što još govori u prilog ovoj činjenici jeste da nije toliko bitno koliko vremena provodimo s djetetom nego kako provodimo to vrijeme. Djeci više znače npr. dva sata aktivne igre i potpunog posvećivanja roditeljske pažnje na zajedničke aktivnosti, nego njihovo cjelodnevno fizičko prisustvo pri čemu je dijete ostavljeno da se tu negdje pored igra samo, kome se povremeno obrate jer zapitkuje i traži pažnju, a toliko toga treba uraditi u kući.

Osim ovoga, važnu ulogu igraju i neke druge stvari kao što je npr. pitanje u kolikoj mjeri je kod djeteta razvijena sigurnost, koliko su roditelji dosljedni u svojim zahtjevima prema njemu, nagrađivanju i kažnjavanju, kakva je emocionalna klima u obitelji, kakva je komunikacija i slično, ali to prelazi okvire ovog teksta.

Kada je najpogodnije vrijeme za upis djeteta u vrtić?

Ovo je također tema koju ćemo samo dotaći. Na ovo pitanje je teško dati precizan odgovor jer je neko dijete spremno za vrtić i sa dvije i pol godine a neko nije ni sa pet. Ipak, neko opće mišljenje je da je prije treće godine odvajanje preteško za većinu djece. Naravno, i tu postoje izuzeci. Međutim, ukoliko oba roditelja rade, smještaj djeteta u jaslice je neophodan. Baš zbog osjetljivosti male djece, u jaslicama rade medicinske sestre koje brinu o njima i postepeno, malim koracima ih uvode u za njih novo socijalno okruženje. Najosjetljiviji period je oko 18. mjeseca života jer se tada kod mališana javlja strah od nepoznatih. Zato bi trebalo voditi računa da se dijete upiše u jaslice ili prije ili poslije tog perioda.

Kada su u pitanju mališani od tri i više godina, neki od indikatora zrelosti za polazak u vrtić jesu da dijete npr. traži da nešto samo uradi, da ostaje bez roditelja par sati (kod bake, deke, prijatelja), igra se s drugom djecom bez prisutnosti roditelja (npr. u drugoj sobi), intezivno postavlja pitanja, izražava svoje želje, potrebe, mišljenje, nije mu više dovoljno samo društvo odraslih i slično. Vrtić mališanima pruža priliku da razviju osjećaj pripadnosti, da nauče odložiti svoje potrebe (čeka svoj red), da nauče dijeliti (igračke, ljubav), da realno procjenjuju svoje vrijednosti i slabosti (kroz svakodnevni kontakt s djecom), da uče od druge djece...

Bez obzira što mama i tata nisu pored njega ono se dobro osjeća jer djetetu jeste mjesto u vrtiću s vršnjacima gdje putem igre puno uči, razvija mišljenje i govor, motivaciju, spoznaje svijet koji ga okružuje.

Dijana Kopunović
dipl. psiholog

Gospođa Lozika Vojnić T. Jaramazović je na OBITELJSKIM SUSRETIMA u mjesecu svibnju svjedočila kako joj vjera pomaže živjeti sa opakom bolešću koja se zove rak.

Stipan i Kata Skenderović zahvalili su 13. 05. 2001. u crkvi sv. Roka za 50 godina svoje bračne ljubavi i vjernosti. Na slici: slavljenici s kćerkama, zetom i unukama

Piše: Jakob Pfeifer

SIGURAN IDENTITET PRETPOSTAVKA SUSRETANJA

Kažu da je Karl Jaspers ovako kazao: Samo onaj tko ima siguran i utemeljen vlastiti identitet može biti tolerantan prema drugima.

Zaista, tolerancija prema drugima proizlazi iz sigurnosti uvjerenja u vlastito stanovište, mišljenje, vjeru ili bilo koju drugu razinu identiteta. Samo onaj tko je siguran u sebe i svoje izbore, posvema slobodno susreće drugoga i drukčijeg. Tako se može reći da je količina spremnosti na toleranciju redovito proporcionalna stupnju sigurnosti u vlastiti identitet. Naime, samo onaj čiji je identitet prepoznatljivo siguran i duhovno oslobođen, bez straha i kompleksa priznaje svako dobro i izvan granica vlastitoga. Kao dokaz za to ovdje spominjem Isusov susret s rimskim satnikom, poganinom (Lk 7,1-10). Satnik je imao bolesna slugu pa je, čuvši za Isusa, poslao svoje židovske prijatelje da ga zamole da ozdravi njegova slugu. Kad je Isus pošao u satnikov dom, ovaj mu je rekao: Nisam dostojan da uđeš pod krov moj. (...) Nego reci riječ da ozdravi sluga moj. "Čuvši to, zadivi mu se Isus pa se okrenu mnoštvu koje je išlo za njim i reče: 'Kažem vam, ni u Izraelu ne nađoh tolike vjere'" (Lk 7,9).

Ovaj Lukin izvještaj nesumnjivo je velika pouka svima koji slijede različita uvjerenja, a prije svega Isusovim učenicima i sljedbenicima, katolicima i pravoslavnima. Spremnost priznati dobro, gdje god ono postoji, preduvjet je početka boljih odnosa, pa i boljih odnosa među katolicima i pravoslavicima.

U procesu raskoljavanja kršćanstva tijekom prvog milenija hrvatski katolici i srpski pravoslavci jedva da su aktivno sudjelovali. Stoga ih nitko ne može zvati na odgovornost zbog nastale podjele. U kasnijim vremenima, međutim, nije se moglo ne biti dio nastavka istog procesa tijekom drugoga tisućljeća kada je, osobito na područjima jugoistočne Europe, stvorena navika da se sve "drukčije" vidi i doživljava kao "protivno" pa, samim time, gotovo redovito i kao "neprijateljsko".

Živeći u stanju malih naroda, zabrinutih za vlastito postojanje a time i za vlastiti identitet, što se očitovalo naročito u razdobljima dominacije velikih država, zovom "nagona za preživljavanje" stvarani su obrambeni mehanizmi i ponekad stavljeni u pogon bez dovoljno razumske kontrole čemu je, nesumnjivo, dokaz i ovaj prošli rat u kojemu su stradali mnogi ljudi i porušeni brojni sakralni objekti.

Nakon tolikih stoljeća života "na straži" stvorena su takva psihološka stanja koja kao rezultat, na kraju ovoga drugoga tisućljeća, imaju gotovo posvemašnje međusobno nepovjerenje. Stoga, neka treće tisućljeće bude razdoblje koje će obilježiti proces povratka međusobnoga povjerenja kroz otklanjanje duhovnih stanja koja nisu zdrava a koja su nakupljena kroz proteklih tisuću godina. Ako se bude gradilo povjerenje uz uzajamno iskreno poštivanje identiteta, i u mjeri u kojoj se to bude činilo, nestajat će i sindroma vlastite ugroženosti, sindroma posvemašnje krivnje drugoga, sindroma vlastite nevinosti, sindroma vlastite veličine i sindroma manje vrijednosti drugoga.

Identitet postaje vjeran svome izvornom obliku u mjeri u kojoj nestaju ovi kompleksi. I tek oslobođeni identitet bez kompleksa susreće onaj drugi jednako oslobođen. Naravno, mora se voditi računa o stalnoj oznaci života vidljive Crkve: jedna razina problematike su proklamirana evanđeoska načela a druga ostvarenje tih vrednota u životu Crkve i pojedinih kršćana. Stoga: tek kad se dogodi posvemašnje duhovno oslobođenje, doći će vrijeme u kojemu će se mnogo ozbiljnije shvaćati pitanje jedinstva kršćana.

(Priredeno prema knjizi: "Mi i Oni" - Tomo Vukšić, Vrhbosanska katolička teologija, Sarajevo 2000.)

S. Blaženka Rudić

DRAGOCJENA BLIZINA

(pjesme)

Časna sestra dominikanka Blaženka Rudić (1996.) naslovom svoje zbirke pjesama izražava svoju veliku radost jer u svom zavičaju osjeća dragocjenu blizinu Boga koji je izabrao i pozvao u duhovno zvanje redovništva. Raduje je draga blizina ljudi koji su joj bliski i želi im podariti ljubav da ih učini sretnijim.

S. Blaženku je redovnička dužnost odvela daleko na obalu mora, u Korčulu, a kasnije u Zagreb. Ta udaljenost je u njoj budila želju i čežnju za rodnim krajem, jer u njenom srcu živi Bačka. Zato se redaju pjesme sa slikama ravnice koje su ponešene iz sretnog djetinjstva, ali najednom se pred njom u sjećanju pojavio "salaš na brigu". "Tamo je bila srića, \ ali dica su napuštala salaš, \ a od tuge je umro bačo. \ Ostala je samo tužna priča o propasti salaša".

Pod pojmom te tužne priče s. Blaženka poručuje da Bunjevci imaju dva velika blaga. To su bunjevačke riči i tamburice.

Bunjevačke riči su zvonke, lepršave i blage. "Bilo da su tužne ili vedre, uvijek su drage". One potvrđuju da su Bunjevci grana hrvatskoga stabla. U njima je izražena sva milina i zato Bunjevci moraju čuvati svoje riči.

Drugo veliko bunjevačko blago su tamburice. Bez tamburica nema ni pisme, ni Subotice, ni salaša. Tamburice prate veselja i prela. One žalost u radost pretvaraju. Zato treba čuvati to veliko bunjevačko blago.

Ovaj ciklus pjesama "Ravnici i ikavici" je nauspjeliji u zbirci. S. Blaženka je pokazala i dokazala da je moguće napisati pisme lipom milozvučnom bunjevačkom ikavicom. U tome može poslužiti kao primjer i drugima koji su tako lako i tako brzo napustili i zaboravili svoj maternji jezik. Veoma je iznenađujuće kako se kod nas obraća pažnja da se bunjevačka ikavica sačuva i obnavlja.

U ciklusu "Blizina Boga i čovjeka" su pjesme koje izražavaju radost zbog te drage blizine, jer iz te blizine rodilo se uzvišeno redovničko zvanje s. Blaženke. Rodilo se iz brazde ove zemlje i iz širokih žitnih polja. Zato želi poći dragoj svojoj ravnici "s bolnim krikom u srcu: O vratite se ljudi! \ Ne dajte da se ruše stara ognjišta naša" - ("Čežnja").

"Rasuti kristali" su prosuti po kutu kojim je pošla i treba ih naći (pjesme: "Put", "Nemojte me zvati", "Tko sam ja?", "Na križnom putu", "Strepnja", "Nemiri"). Pjesme su izraz ljudske iskrenosti u priznavanju i otkrivanju bolnih trenutaka na putu života.

"Bezimeni dodiri" su pjesme odanosti i molitve upućene Ocu.

U ovoj prvoj zbirci s. Blaženke Rudić krije se veliko bogatstvo rodoljubnih pjesama u kojima je izrazila svoju ljubav prema svom zavičaju pozivajući i druge da svoje narodno blago stalno čuvaju.

Druga veća grupa pjesama je veliko obogaćenje našeg duhovnog pjesništva, koje čitatelje može nadariti poučnim mislima.

To znači da se ovoj zbirci treba često vraćati, a treba sve učiniti da dođe u ruke mladih jer bit će im poticaj za rodoljublje i za razmišljanje o pitanjima s kojima se često susreću na životnim raskrsnicama.

Bela Gabrić

NE SMIMO ZABORAVIT

KADGODAŠNJI RIS

Poći ću k dragim žitorodnim njivama,
o kako ih srce već dugo želi!
Znadem: dočekat će me
dah poljskog cvijeća
i klasovi zreli. (A. Kokić: Radost njiva)

Kadgod u ovo vrime zemljoradnici nisu propuštali skoro ni jedan dan a da barem nisu spomenili ris, posli razgledanja žitišta, il kad su spremali sersam za ris, a osobito kad su šacovali kroz koliko će dana risari načet prvu pripelicu. Ris, žito, kruv... su onda bile najčešće spominjane riči, bile su u sridištu paorskog života prid početak lita. Oko sv. Antuna su počeli kosit ječam, u to vrime se i žitna slama uveliko žutila, a žito je počelo zrijat. Sve teži vlatovi, pomalo savijeni od tereta naliveni zrna, ljuljali su se i na najmanjem povitarcu. Onda je žitna njiva nalikovala velikom čistacu u raspuzanom dolu, čiju su vodu uznemirili blagi valovi.

Većina naši stari, i inače u svemu većinom temeljno promišljeni, i za ovaj poso su se počeli spremat iz daljeg, nikako posli blagoslova žita na Markov, da bi ga dokrajčili prija sv. Antuna Padovanskog. Mož se kome činit da je toliko vrime odviše dugačko da se sprema za ris al, kako su onda kontali, "svakom dobrom poslu triba vrijeme", sve triba obaviti na vrime pa zemljoradnici taku važnu zadaću nisu pripuštali da je obave "na vrat na nos" - površno. Primerice: kako bi se obruko risar da u torbici nije imo drugu vrbicu kojom bi zaminió pokidanu na prlju, a to se dešavalo, da je možda zaboravio ponet vondir il što god drugo od sersama.

Gazde i risari su se iz daljeg dogovorili ko će šta, kako i pošto radit, da se poso odvađa brez ikake smetnje, a na prikid risa niko nije ni pomišljio. Poso u risu je moro ić "ko po loju", njegov su usavršili vikovnim iskustvom. Risari u pripelici kose jedan za drugim i ako je rad bilo čeg makar i jedan zasto, morali su stat i drugi za njim, dok nije otklonio zastoj. To je za sve bilo nepotrebno otezanje posla. Prikid posla brez nemoranja nije pasiro ni gazdi, jel mu je svako otezanje u risu pravilo gubitak na kakvoći il količini roda, a ni risarima jel su plaćeni samo kad rade.

Risar

Risa su se laćali samo mladi, zdravi, jaki i u težak poso utrveni ljudi, koji su mogli izdurat da ga rade furtom oko tri nedilje. Varošćani, zanatnici i drugi ljudi nenaviknuti i neisprobani u tom poslu njegov se nisu ni probali latit, a i gazde su pogađali samo take risare koji će bit kadri da valjano izađu na kraj s tim poslom.

Posli Drugog svitskog rata risari su

počeli polagano nestajat s naši njiva da bi ji kombaji sasvim potisli početkom sedamdeseti godina. Risare danas na početku trećeg

milenija jedino još mož vidit na priredbama u pojedinim žitnicama, di okupljenim gledačima pokazuju kako su kadgod radili ris. Taj "današnji ris" je pomalo svečan i nalik je sigranju odrasli ljudi, traje satičak vrijeme, od pletenja uža do sadivanja poslidnjeg pope na krstinama. Priredbe o risu su ujedno i škula u kojoj mlade risare (na)uče tom poslu da ga i u buduće mogu pokazivat, kad onemoćaju njevi sadašnji učitelji. Današnji risari su virni čuvari od zaborava ručnog risa, jel se on i risari sad većinom spominju u pripovidanju stariji il je uspomina na nji sačuvana u štivima i slikama.

Moje iskustvo o risu i risarima

Ja o tom poslu pripovidam i pišem onako kako sam ga doživio. Radio sam u njemu sve poslove, naspram uzrasta, od pletenja uža do sadivanja krstina. Jednom riči, iskusio sam cio ris, od prvog zamaha kosom u pripelici, do skupljenog poslidnjeg snopa ograbine, dok pripelicu nismo uradili "u čisto".

Pišem i pripovidam o risu onako kako smo ga radili, a ne po pripovidanju il pisanju drugi ljudi, pa zato možem napraviti razliku izmed risa ako se na njegov gleda iz daljeg, od onog kad se radi. Samo onaj ko je radio ris zna kako je iz dana u dan, od jutra do mraka, durat napor oznojenog tila na vrilom suncu kanikule. Nuz to je tribalo podnet znoj izmišan s puder-pravom zalipljenim na brezbrojne ogrebotine suve slame, po koži sudlanice i zapešća, čemu triba dodat svrab od prilipljeni osi na oznojenom vratu. To se ublažilo prikim likom, vodom, do koje je risar dospio na podne il uveče na salašu.

Umor, bol i druge neugodnosti koje su pratile ovaj poso risar je podno jel je bio svistan plemenite zadaće: sebi i drugima je ociguro kruv naš svagdanji - najveći Božji dar ljudima. Jeste da mu je bilo teško, al je to jedini ratarski poso kojeg je čovik dično radio i s kojeg se vraćo na počinak najčešće raspivan.

Nikoliko podataka o risarskom poslu

Ima jedno zanimljivo pitanje: koliko je puta na dan risar zamanio kosom dok nije nakosio dvadesetak i više krstina, il koliko je koračaja napravio u jednom danu? Evo približno tačnog odgovora.

Primerice, ako je na lancu rodilo bankuta (starovinska sorta žita) 12 meteri, risar je za dan po lancu nakosio oko 22 krstine a to je 400 snopova (il koji snop više zajedno s mršavinom). Da nakosi žita za jedan snop risar je moro zamaniti kosom osam do deset puta, a to je u jednom danu

oko 4.000 zamaha kosom, po oko podrug metera visokom bankutu. Dok je kosio, risar je polak vrijeme išo "prazan" kad se s kraja vraćo na početak pripelice. Cio poso je obavio na nogama u pokretu, jedino je dvatri sata stojo u mistu dok je pleo uža. U toku dana risar je prišo pišice desetak kilometeri, već prema tom koliko mu je bila daleko njiva od salaša. U to su uračunati koračaji napravljeni u košenju, vezivanju pokošeni snopova, snošenju snopova u stave i sadivanju krstina, najmanje triput odlazak na njivu i vraćanje s nje. Svakako su mu bili najteži koračaji dok je zamanjivo kosom po žitu.

Risarova pisma

Bog je podario kruv ljudima porukom: "u znoju lica svog, kruh ćeš jesti" (Post 3,19) što su iskusili toliki risari. Već opisanoj težini posla triba dodat da su oni radili ujutru prija svanuća, a njivu su napuštali po mraku, kasno uveče. Najčešće su se većina risara s posla vraćali na počinak s pismom, s dvostrukim povodom: tog su se dana okanili teškog posla, a pisma ne dopušta da se misli na umor.

Ljudi su od davnina iskusili da pisma razgaljuje srce, da pomaže tilu lakše duranje umora, jel se na dvi pojave ne mož mislit istovrimeno: pivat pismu (il je zviždit) i mislit na težinu posla il nevolju. To važi i kad je čovik srdit, iz sebe će najprija otirati bis ako zapiva - bis će časkom nestat.

Kad su uveče kasno išli na počinak risari su rado pivali pisme, najčešće vesele, a pošto su oni bili mladi ljudi volili su pivat o divojkama: "Zvoni zvonice, čoban tira ovce", "Milkina je kuća na kraju", "Volio sam garave i plave", "Ajde, Kato, ajde zlato" i druge. Od svi su najrađe pivali sad već skoro zaboravljenu pismu "Čija je zvizda ono šta tako divno sja".

* * * * *

Na kraju se pitam, pitam i vas, zar ne bi bio red da nuz tolike slike i napisane riči podignemo ispomenu risaru, tom nestalom pozivu, pa i nestalom vremenu, o kojem će naši naslidnici znat samo iz pripovidanja, štiva il iz sačuvani slika.

Alojzije Stantić

Crkva poslušala laika: Društvo za borbu protiv psovke (II.)

Što se može protiv psovke?

Kako bi se narod odvikao od psovke, **Tome Bedžula** predlaže nadbiskupu da pred Mađarskim državnim saborom pokrene inicijativu da se među zakone uvrsti sasvim strog članak koji bi za bogopsovku odredio bar onako veliku kaznu kakvom se kažnjava građanin koji se zaboravi pa opsuje kralja ili cara. Ako je za kaznu građanina koji vrijeđa zemaljskoga poglavara određena stroga kazna, kako se onda ne bi mogla uvesti kazna za onoga koji se usuđuje grditi, ružno i posprdno psovati svoga sve-mogućeg nebeskog i zemaljskog Gospodara! Okani li se narod psovke, okrenut će se k njemu Božja milost. Bit će lijepog vremena, lijepih kišnih oblaka, čistoga zraka, tako bi Bog pružio svoju svetu desnicu na našu zemlju. Isto bi se dogodilo i kad bi naša vojska u rat krenula. Neka umjesto psovke zazove Božju pomoć, pa će ishod bitke biti sretniji. Iz odgovora nadbiskupskog ordinarijata se vidi da je nadbiskup sa zadovoljstvom prihvatio subotičku inicijativu. Pa ipak, psovka je tako jako raširena da, osim u školi i u Crkvi, borba protiv nje nema izgleda. U tom smislu je dobro došla jedna molitvena udruga. Bedžulinu ideju je podržalo šezdesetak subotičkih vjernika svojim potpisima 20. rujna 1869. godine. Molbu **Tome Bedžule** je sročio **Ivan Radić**, župni vikar subotičke župe svetoga Jurja. Tu je inicijativu svesrdno podržavao i **Ivan Probojčević**, prepozit i župnik župe svete Terezije u Subotici.

Pravilnik Društva

Pravilnik subotičkog Društva protiv psovke je potpisan 20. rujna 1869. godine. U uvodu se kaže da se svaki plemeniti cilj, bio on materijalne ili duhovne naravi, lakše postiže udruženim snagama. Upravo radi toga se ljudi i udružuju u najrazličitija društva. Zato je posve razumljivo što su brojni Subotičani podržali inicijativu svoga sugrađanina Bedžule da župnik **Ivan Probojčević** bude osnivač *Društva za borbu protiv psovke*. Pravilnik Društva ima dva dijela. U prvom se dijelu govori o ustrojstvu Društva. Prema pravilniku pročelnik Društva je župnik, a pojedino društvo broji 10-15 duša bez obzira na dob, spol ili ekonomsko stanje. Osim župnika društvo može izabrati i dopročelnika i bilježnika iz svojih redova. Društvo se sastaje bar mjesečno. Svi su članovi upisani u matičnu knjigu Društva. Kod učlanjenja dobivaju osnovne pouke o ustrojstvu i svrhama Društva. U drugom dijelu pravilnika govori se o svrsi i sredstvima Društva za borbu protiv psovke. Prva svrha Društva je poštivanje imena Božjega, svetaca i vjerskih stvari. Kod učlanjenja članovi obećavaju da će se lijepom riječju, opomenom, prijateljskim uvjeravanjem a

još više dobrim primjerom kod kuće i na javnom mjestu boriti za iskorjenjivanje psovke. Promicat će izgovaranje Božjeg imena i imena svetih s poštovanjem. Zato ime Božje neće izgovarati šale ili srdžbe radi, o Bogu i svetim stvarima neće zlo misliti, neće se ni zaklinjati bez pravog razloga, neće proklinjati, zakletvom neće ni druge ni sebe obvezivati na zlo, ne kršiti zavjeta, neće se lakomisleno šaliti na račun vjere, Crkve i obreda. Svaki novoučlanjeni član se obvezuje da će naći još jednog novoga. Zaštitnica Društva je Blažena Djevica Marija. Članovi su dužni na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije sudjelovati na svečanoj svetoj misi, i svaki dan izmoliti Očenaš, Zdravo, Marijo i Slava Ocu na nakanu Društva. U slučaju da se član Društva ogriješi o svoju odluku, neka sam sebi odredi pokoru, tj. Kaznu, makar i tako da za svaku svoju psovku, kletvu ili ružnu riječ odredi po koji novčić za pomoć siromašnima, ili da će pobožnije sudjelovati u privatnim ili javnim pobožnostima. Članovi Društva mole i ljude drugih vjera da se bore protiv psovke. Pomoćni biskup **János Nehiba**, generalni vikar nadbiskupa **Lajosa Haynalda** odobrio je pravilnik Društva 6. listopada 1869. godine.

Kako je odobrenje pravilnika stiglo iznenađujuće brzo, župnik **Ivan Probojčević** je biskupu **Nehibi** odgovorio zahvalnim pismom. U pismu moli generalnoga vikara da učini sve kako bi se Društvo raširilo po svim župama nadbiskupije.

O svemu gornjemu svjedoči pismo Tome Bedžule od 6. lipnja 1869, odgovor Ordinarijata od 14. lipnja, molba Subotičana od 20. rujna 1869, preporučno pismo župnika Ivana Probojčevića od 1. listopada, odgovor Ordinarijata od 6. listopada 1869. godine kao i zahvalno Probojčevićevo pismo. Svi izvorni dokumenti se čuvaju u Kalačkom nadbiskupskom arhivu, a fotokopije u arhivu Katedralnog župnog ureda bazilike svete Terezije u Subotici.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvećari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvećari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Uređuje: s. Blaženka Rudić

KATOLIČKA KARIZMATSKA OBNOVA

Prilikom formalnog saziva Drugog vaticanskog koncila 25. prosinca 1961. godine papa Ivan XXIII. izmolio je jednu molitvu za uspjeh Koncila riječima: "Neka se Tvoja čudesa ponove i u našem vremenu poput novih Duhova!"

Mnogi vide da je Katolička karizmataska obnova čudesni Božji odgovor na ovu molitvu. Uvijek je u povijesti naše Crkve bilo ljudi koji su na poseban način bili nadahnuti Duhom Svetim. Mnogi su postali sveci, jer "Duh puše gdje hoće." U sakramentu krštenja i potvrde svaki kršćanin prima darove Duha Svetoga.

Papa Ivan Pavao II. je i sam na poseban način podržavao širenje duhovne obnove. Naročito su značajne Papine riječi koje je rekao 14. ožujka 1992. godine:

"Sada kada slavite 25. obljetnicu Katoličke karizmatске obnove rado vam se priključujem da zajedno slavimo Boga za sve plodove koje je duhovna obnova donijela u životu Crkve."

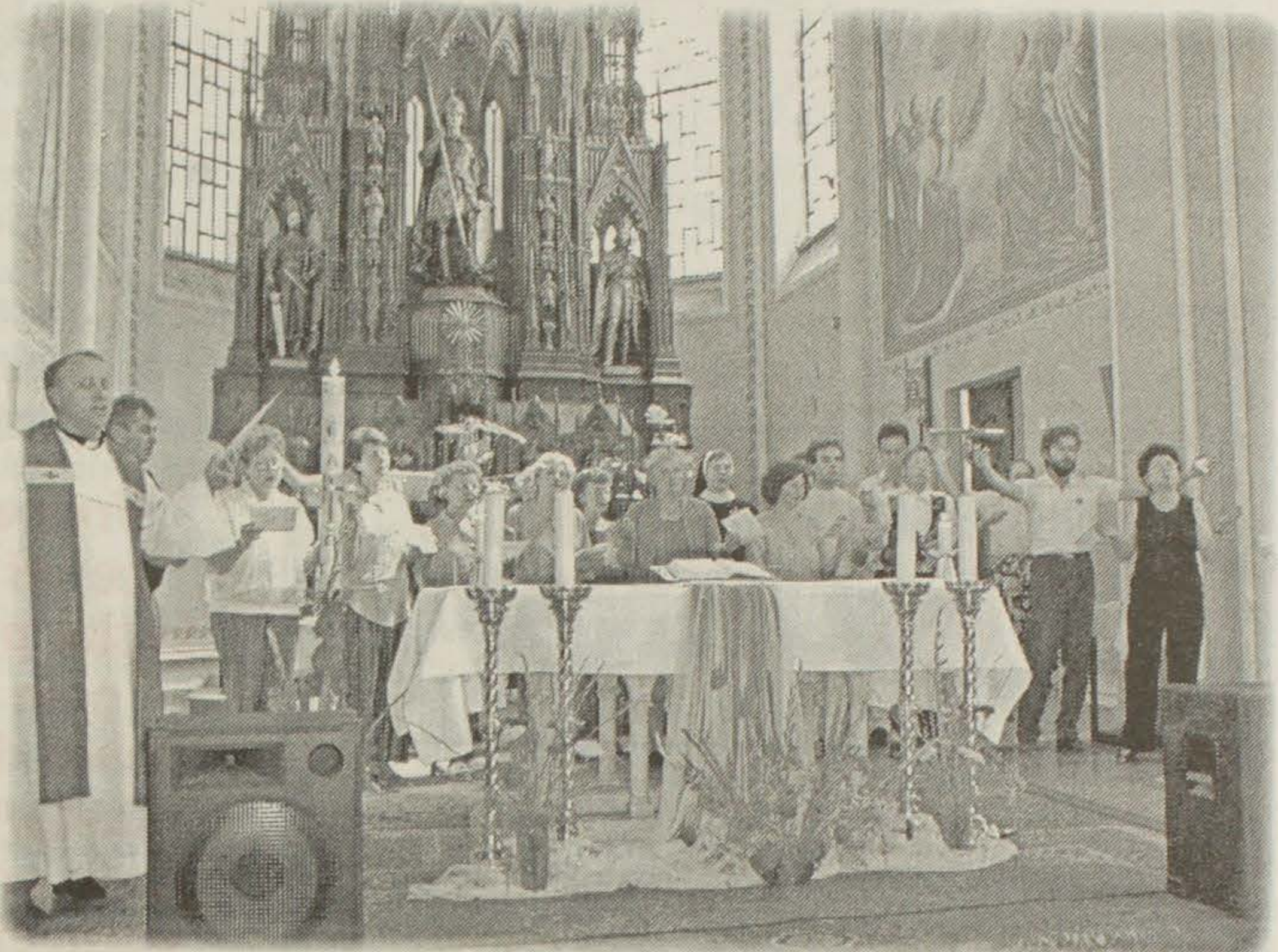
Katolička karizmataska obnova je snaga i radost Duha Svetoga, koja se rasplamsava u srcima onih katolika koji s vjerom traže Duha od Oca.

Ona je sretna i radosna vjeroispovijest na usnama onih koji su pronašli novi život u raspetom i uskrsnom Kristu. To je slavljenje Oca od njegove djece po Sinu u Duhu Svetom. To je bogato izlivanje Duha koji daje svoje karizme (darove) da bi izgradio Tijelo Kristovo.

Obnova je cvjetno proljeće Duha! Ona te pomaže da spoznaš osobnu ljubav Boga po Duhu i da na nju odgovoriš; da smjelo i snažno govoriš o ljepoti vjere; da spoznaš i živiš s tim darovima koje je Isus obećao onima koji u njega vjeruju.

Obilježja duhovne obnove

Možemo uočiti tri glavne odlike Karizmatске obnove:

1. Osobna vjera u Isusa Krista koja se očituje u obraćanju i u svjesnom prihvaćanju mjerila života po Evanđelju.

2. Molitva za izlivanje Duha u kojoj se obnavlja i postaje djelotvorna milost koja je primljena u djetinjstvu kod krštenja i potvrde.

3. Molba za dobijanje i prihvaćanje karizmi (darova) Duha Svetoga da bi se stavili u službu Crkve i za veću slavu Božju.

Izvori duhovnosti

U Karizmatскоj obnovi euharistija i Sveto pismo su glavni izvori duhovnosti. U Svetom pismu otkrivamo osobnu poruku Božju koja daje smjernice kršćanskom životu. A kao svoj glavni zadatak karizmatici smatraju **evangelizaciju**.

Osim toga, posjetom bolnicama i zatvorima i drugim vrstama socijalne djelatnosti služe drugima.

U svojim molitvama rado koriste slobodan, osobni izraz prvih kršćana koji često prelazi u slavljenje Boga.

Dakle, **Karizmataska obnova je vatra Duhova danas, a njen plod je nova evangelizacija.**

Molitva

*Oče naš, izlij Duha svog na svoj narod.
Daj nam da novim očima vidimo Tvoju slavu,
da s novim iskustvom prihvatimo Tvoju moć
i da se s novom požrtvornošću predamo
služenju Tebi.*

*Daj da se novom vjernošću i privrženošću
držimo Tvoje riječi,
da bi u nama rasla Tvoja ljubav
i da dođe Tvoje kraljevstvo. Amen.*

Kafana - "Đuka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Nedjeljom:

"BUNJEVAČKA UŽNA"

Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom od 12 - 16
ponedjeljkom zatvoreno

Tel.: 551-045

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

„URNA“

Trg žrtava fašizma 1

Telefon: (024) 554-848, 25-109

Prodaja pogrebne opreme, prijevoz i ceremonijal sahrane
dajemo i na odloženo plaćanje - po dogovoru

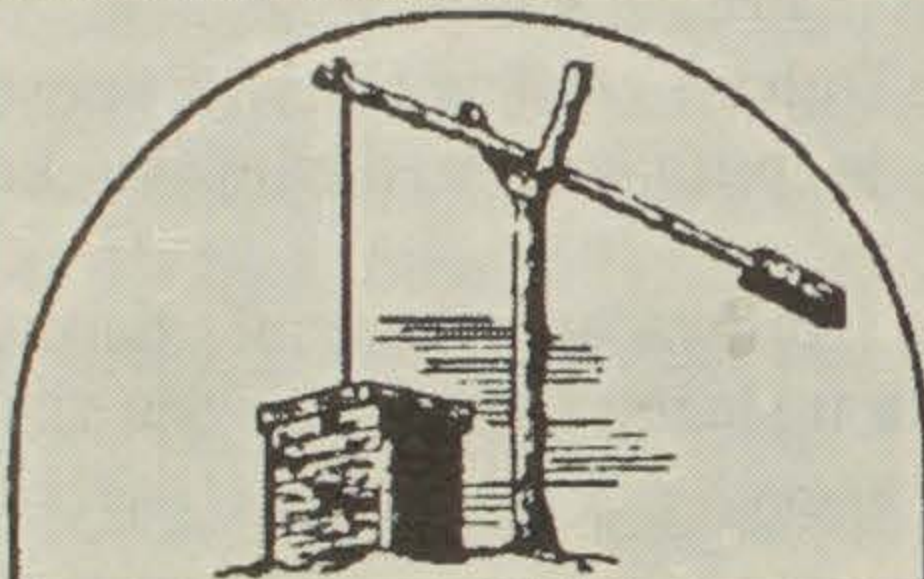
DEŽURSTVO: svih 24 sata; tel: 558-011 non-stop

**Vremena
su teška.
Svaka pomoć
nam je
dobro došla.
Unaprijed
hvala svakom
darovatelju.**

**DOBITNIK ZLATNOG KLJUČA NA
38. MEĐUNARODNOM SAJMU
NAMEŠTAJA U BEOGRADU**

P.T.P. "BANE" 24000 Subotica, Balinska 34,
Telefon: 24 561 187, Telefon faks: 24 561 186,
e-mail: bane@tippnet.co.yu

SALAŠ

ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax: 024/553-567

Fideks

Trgovinsko preduzeće na veliko i malo, uvoz i posredništvo

Prčić Marinko

24000 SUBOTICA
Huga Badalića 12

Tel./fax: 024/553-809
Tel.stan: 024/556-281
Mobilni: 064 113 39 59

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 - 13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 360 dinara,
- inozemstvo - 40 DM ili 160 kuna;
avionom 30 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske
uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili
čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: 99 385 (0)44 681-272

INTERNET

WWW.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

Poljoprivredna apoteka

NUDIMO:

AgriS

Subotica

- sredstva za zaštitu bilja
- sjemensku robu
- dajemo besplatne
stručne savjete

Radno vrijeme od 8 - 19 sati, a subotom od 8 - 12 sati

Prešernova ulica 37 (kod crkve sv. Jurja), Tel/fax: 20-966

ŠTOVANJE SLIKA

Često mi smetaju pripadnici pojedinih sekti koji nas katolike napadaju s primjedbom da se klanjamo kipovima i slikama. Zbunio sam se kada sam u Bibliji pročitao da je uistinu zabranjeno svako štovanje lika kojega je isklesala ili napravila ljudska ruka. Od tog vremena sam pomalo i nemiran kada vidim kako naši vjernici u crkvi često puta iskazuju veće štovanje pojedinoj slici ili kipu, nego samoj prisutnosti Isusovoj u Svetootajstvu.

Marijan S. - Sombor

Pitanje koje ste postavili je vrlo staro. Priznajem vam da je za nas vjernike važno i da se u problematici oko štovanja kipova i slika može dogoditi toliki nedorazum da se stvarno čovjek "pokoleba" u vjeri. Pođimo redom.

Kršćanstvo je objavljena vjera i sva se temelji na Bibliji i Usmeno predaji. Moramo znati da je Objava nastala u okruženju vrlo jakih mnogobožičkih religija Bliskoga Istoka. Stoga je posve razumljivo da je jedini i neizrecivi Bog vrlo jasno objavio istinu da je Bog Svet, beskonačni Duh i nematerijalno biće. Jednako tako je posve razumljivo da su vrlo strogi propisi Staroga zavjeta zabranjivali svaki oblik štovanja kipa ili slike, jer bi to bila u okruženju mnogobožičke religijske prakse naravna i stalna opasnost za vjernike od krivoga štovanja Boga, dapače opasnost idolo-poklonstva. Bogu se stvarno ne može klanjati u liku koji je stvoren ljudskom rukom jer je Bog vječan, neshvatljiv i nedohvatljiv. Slažemo se, dakle, u onome što je zapisano u Bibliji: Niti se kršćani, niti Židovi, niti Muslimani klanjaju Bogu u rukotvorenom liku. Ono što zbunjuje i što mnogima nije jasno jest razlikovanje klanjanja i štovanja. Klanjanje kao pojam pripada jedinome Bogu, i samo njemu. Katekizam Katoličke Crkve će to ovako definirati: "Glavni je čin bogoštovlja klanjanje. Klanjati se Bogu znači priznati ga kao Boga, kao Stvoritelja i Spasitelja, Gospodina i Gospodara svega što postoji, kao beskonačnu i milosrdnu Ljubav. 'Klanjaj se Gospodinu, Bogu svome, i njemu jedinomu služi' (Lk 4,8), kaže Isus navodeći Ponovljeni zakon. Klanjati se Bogu znači priznati s poštovanjem i posvemašnjom podložnošću, 'ništavilo stvorenja', jer ono ne postoji doli po

Bogu. Klanjati se Bogu znači hvaliti ga, kao Marija u hvalospjevu 'Veliča', uznositi ga a sebe ponizivati, sa zahvalnošću ispovijedajući da je učinio velike stvari i da je njegovo ime sveto. Klanjanje jedinom Bogu oslobađa čovjeka od zatvaranja u sebe, od ropstva grijehu i idolo-poklonstva prema svijetu" (KKC 2096, 2097).

Klanjanje je, dakle, duhovni čin. To je čin predanja Bogu svetomu i nevidljivomu. Način klanjanja je raznolik i kod nas katolika, a pogotovo se razlikuje od načina klanjanja u raznim povijesnim okolnostima kao i u religijskoj praksi. Dakle, zaključimo - klanjati se znači ispravno štovati Boga. Međutim, pojam štovanja je pojam iskazivanja časti osobi koja je slika Božja, a kudikamo više samom Stvoritelju na čiju je sliku stvoren čovjek. Dakle, na prvom mjestu, štovanje pripada Bogu i svakom Božjem stvorenju. Dakle, i štovanje je bogoštovlje. Vjerujem da ćete se složiti sa mnom da je Bog zato stvorio vidljivi svijet da u njemu ostavi vidljivi trag svoje božanske ljepote. Upravo zato je stvorio čoveka. Štovati dakle Boga u njegovom vidljivom svijetu, a napose u čovjeku nije svetogrđe, nego smisao cijele Objave o dostojanstvu čovjeka i suradnje Boga i čovjeka. Sabor koji je ovaj problem rješavao u Carigradu donio je izvrsno odluku da je u crkvama dopušteno i štovanje slika, ali pripazimo, ne klanjanje slikama, opravdavajući tu svoju odluku činjenicom da je u Isusu Kristu i sam Bog primio oblik konkretnoga čovjeka, rođenog od Marije Djevice, dakle, Isus Krist ima lik, i ima ljudsku povijest, a Bog je i čovjek je. Kakvo je onda čudo, i tko ima pravo zamjeriti nam što želimo iskazati štovanje liku Isusa Krista koji se je u svom božanstvu dostojao uzeti sliku našeg čovještva. Neopravdano je napadati kršćane koji štiju Krista u liku kipa ili slike, kada i ljude, osobito članove svoje obitelji, rado štiju-

mo u slikama i likovima koji nas podsjećaju i vode k njima. Bilo bi čak nenaravno ako čovjek ne bi upotrijebio sve što ispunja njegovu dušu (mislim na osjetila) da ga što više približe Otajstvu koje je u Bibliji opisano, prikazano, dogođeno i nama predano. Stoga su slike po našim crkvama prekrasni izričaji - često puta vrlo visoke umjetničke vrijednosti - koji nam pomažu da dublje uronimo u spoznaju onoga što se u povijesti spasenja dogodilo. A što se tiče lika Majke Božje, ugodnika Božjih, mi se divimo Božjem djelu koje se u njima tako očitovale da se uistinu proslavio Bog "u svetima svojim". Mi ne štujemo svetačke osobe, nego Božja djela ostvarena u tim osobama - našoj braći i sestrama. To je nauka Katoličke crkve. Dakle, na duhovnost vjernika spada i preko simbola, slika ili lika doći do biti i spoznavajući poruku pokloniti se Bogu koji se čudesnim očituje u svojim stvorenjima. Klanjamo se dakle Bogu, Jedinome, Troosobnome, i štujemo ga. Štujemo njegove ugodnike, naše uzore i pritom se pomažemo umjetničkim djelima, slikama i kipovima, da budemo bolji ljudi i više ljudi, komunicirajući ljudski. Ni najobičniji vjernik neće se zabuniti i poistovjetiti osobu koju štuje s likom kojega ta osoba prikazuje. A, ako bi se to dogodilo, onda moramo jasno ustvrditi da taj vjernik nije dobar. Ili je nepoučen, ili je krivo informiran.

Moram još podvući jednu činjenicu - da je oko štovanja pojedinih likova iz povijesti spasenja sam Bog obasuo čudesnom svojom prisutnošću i mnogim milostima ta mjesta. Zato je razumljivo da se na ta mjesta hodočasti i da se ondje štiju znakovi toga svetišta. Dakle, štovati slike i kipove samo je put k štovanju u Duhu i Istini onoga koji je jedini dostojan klanjanja.

Mr. Andrija Kopilović

HRVATSKA
TROGIR

HRVATSKA *Privatni apartmani uz more
Trogir *Godišnji odmori cijele godine
Čiovo-otok *Najniže cijene u Dalmaciji

VLADO TUMBAS
Touroperator

Subotica - YU
Szeged - H
Tel/fax: +381 24 556 247; tel: +385 91 25 005 22;
tel: +36 20 38 28 981
E-mail: trogir@EUnet.yu

Provedite
nezaboravan
godišnji
odmor

13. 06. 2001.

BLAGDAN SV. ANTUNA

Raspored slavlja u franjevačkoj crkvi:

- uoči blagdana
- u 18 sati: misa za bolesne
- na blagdan:
  - u 6 sati: na hrvatskom,
  - u 7 sati: na mađarskom;
  - u 8,30 svečana koncelebrirana sv. misa na hrvatskom (predvodi biskup Ivan Pénzes);
  - u 10 sati: svečana koncelebrirana sv. misa na mađarskom jeziku (predvodi župnik iz Martonoša Zoltan Savelin);
  - u 18 sati: sv. misa za djecu i blagoslov djece i ljljana

17. 06. 2001.

ZLATNA HARFA

Palić - Ljetna pozornica od 15 sati

19. 06. 2001.

PROMOCIJA KNJIGA S. BLAŽENKE RUDIĆ

("Dragocjena blizina"; "Svjetlo u ravnici")
u HKC "Bunjevačko kolo" u 19 sati

23. 06. 2001.

PROŠTENJE NA BAJSKOM GROBLJU

ispred kapele Kopilović (bivše Antunović)

- u 8 sati na mađarskom (predvodi palički župnik Josip Leist)
- u 9 sati na hrvatskom (predvodi Andrija Anišić, župnik župe sv. Roka)

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI, USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od 1996. god. NE MORATE SVE SAMI POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

24. 06. 2001.

DAN O. TOME GERARDA STANTIĆA

u karmelićanskoj crkvi

- u 17,30 sati: Pokorničko bogoslužje i ispovijed
- u 18 sati: Krunica
- u 18,30 sati: sv. misa
predvodi mons. Ivan Pénzes, biskup;
propovijeda Franjo Ivanković, tavankutski župnik
Dan ranije, isti program na mađarskom jeziku

26. 06. 2001.

SUSRET MINISTRANATA

u župi Isusova Uskrsnuća u Subotici
od 9,30 sati

26. 06. 2001.

PROMOCIJA KNJIGE S. FIDES VIDAKOVIĆ

("Hvalospjevi nade")
u HKC "Bunjevačko kolo" u 19 sati

22. 07. 2001.

SREBRNA MISA

VLČ. IVANA SKENDEROVIĆA (USA)

u katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici u 15,30

In memoriam

Naši dragi, Mama i Bačo, Majka i Dida, Pramajka i Pradida
Jedno za drugim tiho su nas napustili i usnuli vični san.
Pokoj vični daruj njim, Gospodine...

Ivan (Lešo)

18. 06. 1919. - 26. 11. 1999.

Mariška (Brigina)

30. 04. 1920. - 3. 03. 2000.

Skenderović

*Na grančici stoji slavuj
Bolne neke pjesme vije
Drobne suze iz očiju
Na spuštene grane lije...*

Fala njim...

Antun, Etuška, Marga, Justika, Gabriška, Lazar i Josip
snaje, zetovi, unučad, praunučad, braća i ostala rodbina.

Sveta misa će se održati u crkvi Svete Terezije
u sridu 13. lipnja 2001. u 19,00 sati.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, s. Silvana Milan, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića 58, Subotica, Tel.: 024/554-435.

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

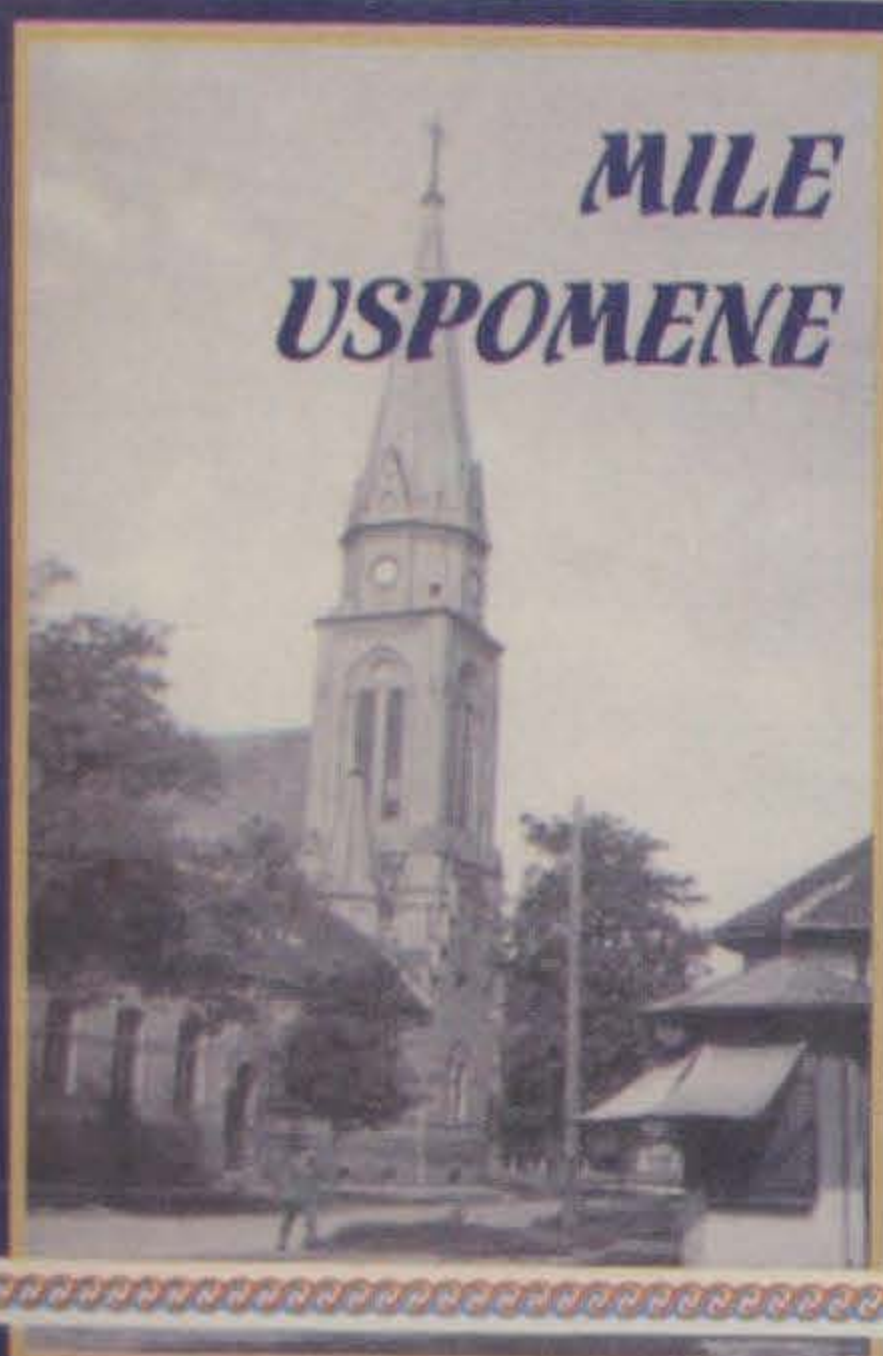

Akademik dr. Mirko Tomasović je na poziv HAD-a održao predavanje o Maruliću, voditelj je bio mr. Josip Buljovčić

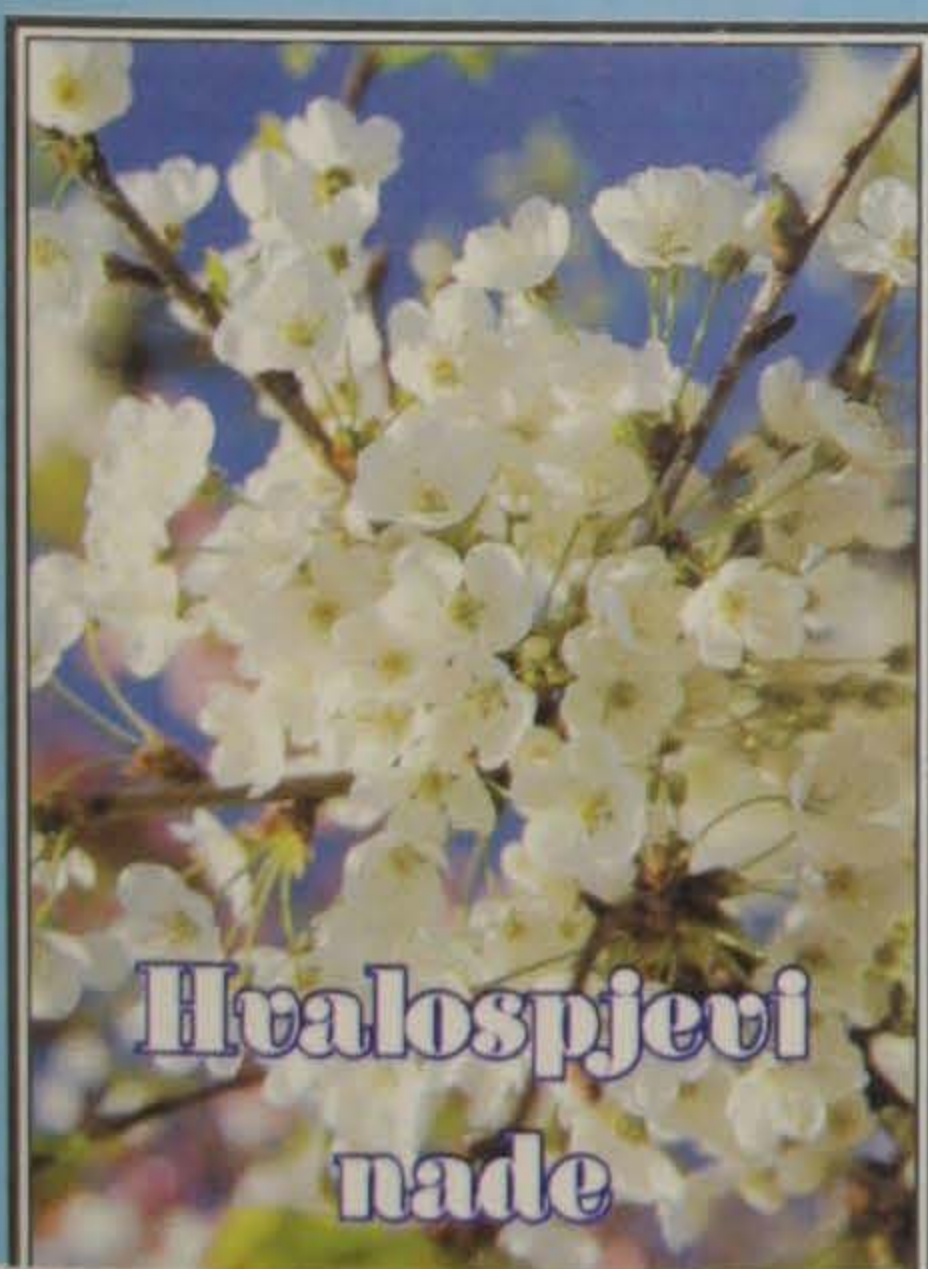
Naco Zelić, autor knjige o HKPD "Matija Gubec" u Tavankutu, nakon 10 godina ponovno u Subotici, u uredništvu "Zvonika". Ovom prigodom poklonio je značajnu arhivsku građu knjižnici "Ivan Kujundžić".

S. M. Blaženka Vojnić Mijatov

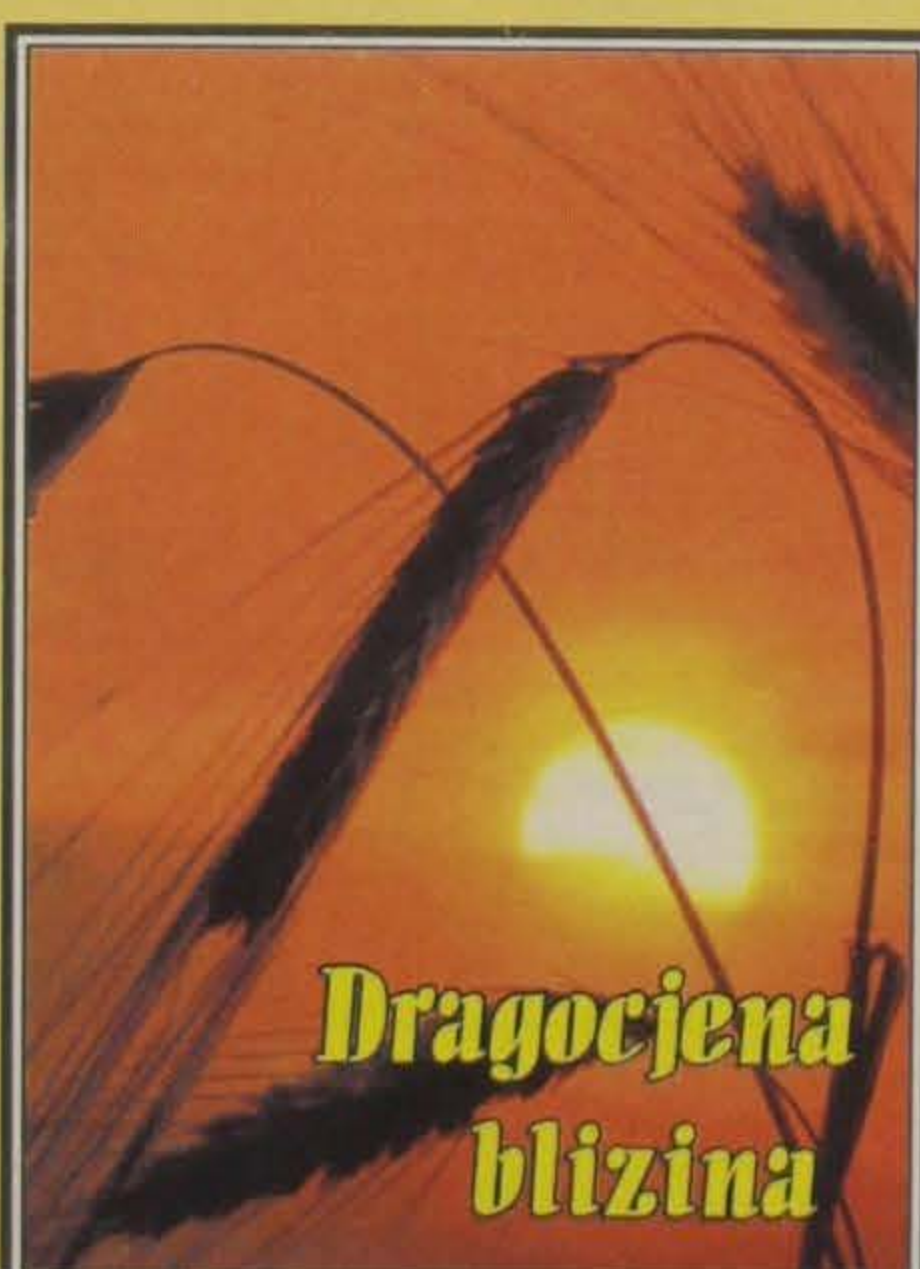

"Stvaranje svijeta" - prva tematska cjelina na izložbi u Somboru u župi Presvetog Trojstva

s. M. Fides Vidaković

s. Blaženka Rudić

s. Blaženka Rudić

Jeste li već nabavili naša najnovija izdanja? Narudžbe u uredništvu "Zvonika"

Od Zvonika do Zvonika u boji

Kaločki nadbiskup dr. Balázs Babel podjeljuje blagoslov na misi za biskupa Ivana Antunovića

Spomen-ploča na zgradi kaločke nadbiskupije s reljefom biskupa Antunovića

Biskup Péntzes s grupom krizmanika

Razdragani prvopričesnici

Predavači iz Novog Sada i Niša (lijevo) i iz Hrvatske (desno) na znanstvenom skupu "Antropološke odrednice religioznosti"

Generalni konzulat R. Hrvatske u Subotici priredio je svečani prijem u povodu Dana državnosti

Članovi Generalnog konzulata R Hrvatske u Subotici